

BIDRAG
TILL
SVERIGES OFFICIELA STATISTIK.

B) VALSTATISTIK. XIII.

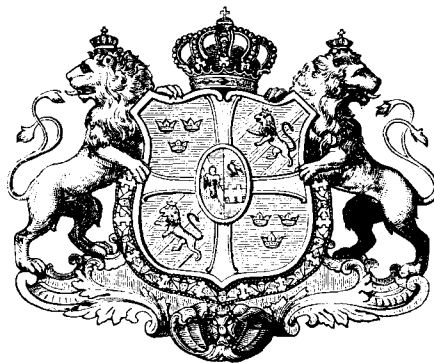
STATISTISKA CENTRALBYRÅNS
UNDERDÅNIGA BERÄTTELSE

RÖRANDE

RIKSDAGSMANNAVALEN

ÅREN

1897—1899.

POUR LE RÉSUMÉ EN FRANÇAIS VOIR PAGE IV.

STOCKHOLM.
KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER.
1900.

INLEDNING

TILL

Bidrag till Sveriges officiella statistik. R. Valstatistik. – Stockholm : P. A. Norstedt & söner, 1873-1911.

Täckningsår: 1872-1910.

Innehåll: Statistiska centralbyråns underdåniga berättelser rörande Riksdagsmannavalen, Riksdagens andra kammare, Landstingsvalen och Kommunala rösträtten.

Efterföljare:

Riksdagsmannavalen / Kungl. Statistiska centralbyrån – Stockholm : P. A. Norstedt & söner, 1912-1970. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1909/11-1965/1968.

Kommunala valen / Kungl. Statistiska centralbyrån – Stockholm : P. A. Norstedt & söner, 1920-1967. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1919-1966.

Landstingsmannavalen / Kungl. Statistiska centralbyrån – Stockholm : P. A. Norstedt & söner, 1913-1919. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1912-1918.

Översiktspublikationer:

Historisk statistik för Sverige. Statistiska översiktstabeller : utöver i del I och del II publicerade t.o.m. år 1950. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1960.

S. 267-272: Allmänna val (Tab. 274-280).

BIDRAG
TILL
SVERIGES OFFICIELA STATISTIK.

B) VALSTATISTIK. XIII.

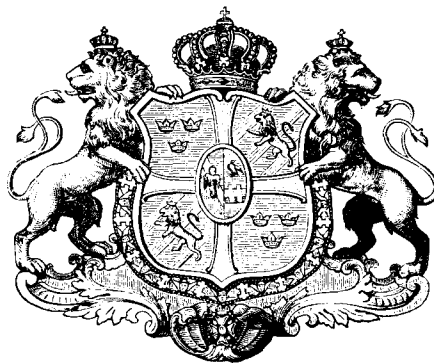
STATISTISKA CENTRALBYRÅNS
UNDERDÅNIGA BERÄTTELSE

RÖRANDE

RIKSDAGSMANNAVALEN

ÅREN

1897—1899.

POUR LE RÉSUMÉ EN FRANÇAIS VOIR PAGE IV.

STOCKHOLM.
KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER.
1900.

Innehållsförteckning.

	Sid.
<i>Inledning</i>	1.
<i>Riksdagens Första kammare</i>	2.
<i>Riksdagens Andra kammare:</i>	
I. Fyllnadsvalen åren 1897—1899	6.
II. Allmänna valen för riksdagsperioden 1900—1902:	
A) Valkretsarne	7.
B) Valberättigade	9.
C) Valsättet	13.
D) I valen deltagande	14.
E) Valförrättningen och röstfördelningen	16.
F) Kammarens sammansättning på grund af valen.	19.

Tabeller:

1. Valen till Första kammaren åren 1897—1899.	22.
2. Första kammarens sammansättning vid lagtima riksdagen år 1900	24.
3. Fyllnadsvalen till Andra kammaren åren 1897—1899	28.
4. Allmänna valen till Andra kammaren för riksdags- perioden 1900—1902	29.
5. Valberättigade och i allmänna valen till Andra kammaren för riksdagsperioden 1900—1902 deltagande i de särskilda städerna	38.

Table des matières.

	Page.
<i>Introduction</i>	1.
<i>La Première chambre.</i>	2.
<i>La Seconde chambre:</i>	
I. Élections complémentaires en 1897—1899	6.
II. Élections nouvelles pour la période de 1900—1902:	
A) Circonscriptions électorales	7.
B) Nombre des personnes ayant le droit de vote	9.
C) Élection directe ou indirecte	13.
D) Nombre des votants.	14.
E) Suffrage ainsi que répartition des voix	16.
F) Résultat des élections	19.

Tableaux:

1. Élections pour la Première chambre en 1897—1899	22.
2. Les membres de la Première chambre à la Diète ordinaire en 1900	24.
3. Élections complémentaires pour la Seconde chambre en 1897—1899	28.
4. Élections nouvelles pour la Seconde chambre de la période de 1900—1902	29.
5. Id.; tableau spécial pour les villes	38.

<i>Résumé de la Statistique électorale en 1897—1899</i>	IV.
---	-----

Résumé de la Statistique électorale en 1897—1899.

Le Bureau central de statistique ayant donné déjà à l'occasion des élections de 1872 (voir *Biårag till Sveriges officiella Statistik*. R, I.) un exposé succinct des lois qui régissent les formes représentatives de la Suède, on a cru pouvoir y renvoyer les lecteurs, en se bornant ici à une simple exposition des traits principaux des dernières élections.

Par une modification, en 1894, de la loi sur l'organisation de la Diète, le nombre des représentants est fixé pour l'une et l'autre chambre.

La Première chambre est composée de 150 membres (tabl. 2).

Pendant les années 1897—1899, 64 personnes sont élus représentants de cette chambre (tabl. 1).

La répartition des membres selon les professions présente, en 1900, le résultat suivant (tabl. B):

Conseillers d'État, ministres actuels	4
Présidents, directeurs généraux	6
Préfets	10
Juges	13
Autres membres de l'administration civile	10
Militaires	20
Clergé	5
Professeurs	10
Médecins, pharmaciens	2
Propriétaires de biens-fonds	33
Paysans, agriculteurs	5
Maîtres de forge, fabricants	18
Négociants	8
Autres	6
	150

Une répartition des membres d'après leur domicile forme l'objet du tabl. C, et celle de l'âge se trouve dans le tabl. D. La moyenne d'âge est de 59·1 ans.

La Seconde chambre se compose de 230 membres, dont 150 élus dans les districts de la campagne et 80 élus par les villes (tabl. 4).

La population moyenne des circonscriptions électorales de la campagne était de 26,697, et celle des villes de 13,230.

Le nombre total des personnes ayant le droit de vote était de 339,876, dont 263,839 à la campagne et 76,037 dans les villes (tabl. 4). Ainsi, 6·6 % de la population rurale et 7·2 % de la population urbaine possédaient ce droit. Quant à la campagne, les préfetures de Gotland (10·1 %) et de Blekinge (4·8 %) présentent les différences les plus marquées (tabl. E); en descendant jusqu'aux circon-

scriptions électorales, on trouve le maximum de 11—12 % et le minimum de 3—4 %. Quant aux villes, le maximum est de 11·9 %, le minimum de 5·9 %.

Des circonscriptions électorales de la campagne

14 comptaient	500—1,000 personnes ayant le droit de vote.		
32 »	1,000—1,500 »	»	»
53 »	1,500—2,000 »	»	»
40 »	2,000—2,500 »	»	»
8 »	2,500—3,000 »	»	»
3 »	au-dessus de 3,000 »	»	»
			150

De ces circonscriptions, 135 ont fait usage de l'élection directe et 15 de l'élection indirecte. Toutes les villes, aussi celles qui en avaient le choix, ont voté directement.

Le nombre des votants s'élevait à 35·5 % des personnes qui possédaient le droit de vote à la campagne (37·6 % aux élections directes, 12·0 % aux élections indirectes), et 56·8 % de celles des villes.

Des représentants de la campagne, 110, ou 73 %, ont été réélus; de ceux des villes 57, soit 71 %.

Des représentants de la campagne, 118 élus directement et 15 élus indirectement ont remporté la majorité absolue; de ceux des villes, 73 ont atteint cette majorité.

13 élections, dont 11 à la campagne et 2 dans les villes, ont fait l'objet d'un appel; 6 ont dû être annulées à cause d'infractions contre les formes.

Une répartition selon les professions des membres de la Seconde chambre, en 1900, présente le résultat que voici (tabl. K):

Membres de l'administration civile	26
Militaires	6
Clergé	10
Professeurs	15
Service de l'église, instituteurs communaux	8
Gens de lettres, imprimeurs	9
Propriétaires de biens-fonds	17
Paysans propriétaires	99
Maîtres de forge	4
Fabricants, artisans	12
Négociants etc.	19
Autres	12
	230

L'âge des membres forme l'objet du tabl. L. La moyenne d'âge est de 53·1 ans.

TILL KONUNGEN.

Statistiska Centralbyrån får härmed afgifva sin underdåniga berättelse angående *riksdagsmannavalen under åren 1897—1899*.

I de formulär, som användts vid meddelandet af primäruppgifter till denna redogörelse, hafva under förenämnda tidrymd inga förändringar vidtagits. Utdelning af blanketter till vederbörande myndigheter har på sedvanligt sätt egt rum samtidigt med utsändandet af den till ledning vid senaste allmänna val offentliggjorda »Uppgift å folkmängden inom hvarje kommun, härad, tingslag, domsaga, stad och län den 31 december 1898».

Till fullständigande af de inkomna primäruppgifterna och afhjelpande af vissa felaktigheter i desamma har Centralbyrån

funnit sig nödsakad att äfven denna gång utfärda ett stort antal skrivelser, nämligen 446, hvilka till större delen föranledts af bristande upplysningar om antalet vid riksdagsmannaval eljest röstberättigade, men för oguldna kommunalutskylder häftande personer.

Af de till redogörelsen hörande tabeller afhandlar tab. 1 valen till Första kammaren åren 1897—1899; tab. 2 Första kammarens sammansättning vid lagtina riksdagen år 1900; tab. 3 fyllnadsvälen till Andra kammaren åren 1897—1899; tab. 4 allmänna välen till Andra kammaren för riksdagsperioden 1900—1902, och innehåller tab. 5 en speciel redogörelse för de särskilda städerna beträffande sistnämnda val.

Riksdagens Första kammare.

(Tab. 1 och 2.)

Antalet valkretsar vid val till Riksdagens Första kammare utgör 30, nämligen de 25 landstingsområdena samt städerna Stockholm, Göteborg, Malmö, Norrköping och Gefle. Medelfolkmängden i hvarje valkrets öfver hufvud uppgick vid 1898 års slut till 168,764, med maximum för Malmöhus län, 341,805, och minimum för Gefle stad, 27,363.

Antalet valmän vid val af riksdagsmän i Första kammaren, d. v. s. landstingsmän och stadsfullmäktige i de städer, som ej deltaga i landsting, utgjorde år 1899 enligt tab. 1, fullständigad med ledning af uppgifter i landstingens från trycket utgifna förhandlingar, 1,524, deraf 1,215 landstingsmän och 309 stadsfullmäktige, fördelade på de särskilda landstingen och städerna så som efterföljande *Tab. A* upplyser. Sedan år 1896 har an-

talet af dessa valmän i det hela ökats med 27 och sedan år 1893 med 41.

På hvarje valman öfver hufvud kom år 1899 enligt tab. A en folkmängd af 3,322 personer, men de särskilda valkretsarna förete härvid ganska betydande skiljaktigheter. Sålunda uppgick för Kronobergs län folkmängden pr valman ända till 4,430, för Kalmar läns norra del samt Vesterbottens, Kristianstads och Jönköpings län likaledes till mer än 4,000, men utgjorde för Gotlands län 2,013, för Malmö stad 1,071, för Norrköping 793 och för Gefle endast 608. I Kronobergs län var alltså folkmängden pr valman till Första kammaren mer än sju gånger så stor som i Gefle stad.

Antalet deltagande i valen är, såsom af tab. 1 (kol. 5 och 6) framgår, merendels detsamma som antalet valmän, men då ej sällan ett motsatt förhållande eger rum, kan beträffande åren 1897—1899 antalet i valen deltagande beräknas hafva utgjort 97.1 % af hela antalet dervid valberättigade.

Antalet ledamöter i Första kammaren är jemlikt § 6 riksdagsordningen fastställt till 150, och skall det antal riksdagsmän hvarje landstingsområde eller stad, som ej i landsting deltaga, eger utse, hvart tionde år efter angifna grunder bestämmas af Konungen. I följd deraf bestämdes med ledning af de uppgifter om folkmängden den 31 december 1893, som af Statistiska Centralbyrån meddelats, genom Eders Kungl. Maj:ts nådiga kungörelse den 16 juni 1894, att hvarje valkrets skulle utse det antal riksdagsmän i Första kammaren, som i tab. A finnes angifvet.

Förhållandet emellan antalet representanter och folkmängden, hvilket vid ofvannämnda reglering utvisade för riket i dess helhet 1 riksdagsman mot 32,161 inv., hade två år derefter, eller 1896, ändrats till 1:32,795. Om åter 1898 års folkmängdssumma lägges till grund för beräkningen, visar sig, att $\frac{1}{150}$ af rikets folkmängd uppgår till 33,753, hvilket alltså svarar mot hvarje representant öfver hufvud. Högsta folkmängden pr representant förete Norrbottens län, 41,829 inv., och dernäst Göteborgs stad, 41,035 inv., medan å andra sidan Gefle stad med 1 representant har 27,363 inv. och Gotlands län 26,163 inv. mot hvardera af sina båda representanter i Första kammaren. Af samtliga valkretsarne förete 16 högre och 14 lägre tal än riket i dess helhet, och bland de förstnämnda ingå tre valkretsar, nämligen Stockholms stad, Norrbottens län och Göteborgs stad, hvilka skulle år 1899 egt rätt att hvardera utse ytterligare 1 representant, i fall reglering af antalet riksdagsmän i Första kammaren skett på grundvalen af folkmängdssummorna vid 1898 års slut. Å andra sidan skulle en deremot svarande minskning hafva inträdt för Skaraborgs, Kristianstads och Vermlands län.

Antalet invalde ledamöter i Första kammaren under åren 1897—1899 utgjorde, såsom af tab. 1 framgår, 64. Af dessa valdes 19 under år 1897, 20 under år 1898 och 25 under år 1899. Nyvalde voro 41, af hvilka dock 4 förut representerat andra valkretsar, samt omvalde 23, nämligen 7 under år 1897, 9 under år 1898 och 7 under år 1899. I afseende på valtiden visar sig, att af de under ofvannämnda tre år utsedde re-

Tab. A. *Folkmängd och valmän i Första kammarens valkretsar samt antalet riksdagsmän för de särskilda valkretsarna.*

Valkrets.	Folkmängd d. 31 december 1898.	Antal valmän år 1899.	Antal riksdagsmän fr. o. m. år 1895.	Folkmängd	
				pr valman.	pr representant.
Stockholms stad	295,789	100	8	2,958	36,974
Stockholms län	163,946	47	5	3,488	32,789
Uppsala län	124,149	39	4	3,183	31,037
Södermanlands län	165,860	45	5	3,686	33,172
Östergötlands län	237,089	65	7	3,648	33,870
Norrköpings stad	39,654	50	1	793	39,654
Jönköpings län	200,707	50	6	4,014	33,451
Kronobergs län	159,493	36	5	4,430	31,899
Kalmar läns norra del	91,029	22	3	4,138	30,343
Kalmar läns södra del	137,657	36	4	3,824	34,414
Gotlands län	52,326	26	2	2,013	26,163
Blekinge län	145,326	39	4	3,726	36,332
Kristianstads län	219,671	54	7	4,068	31,382
Malmöhus län	341,805	93	10	3,675	34,181
Malmö stad	57,836	54	2	1,071	28,918
Hallands län	141,779	40	4	3,544	35,445
Göteborgs och Bohus län	203,860	56	6	3,640	33,977
Göteborgs stad	123,105	60	3	2,052	41,035
Elfsborgs län	278,749	76	8	3,668	34,844
Skaraborgs län	243,371	67	8	3,632	30,421
Vermlands län	254,731	65	8	3,919	31,841
Örebro län	193,131	51	6	3,787	32,189
Vestmanlands län	145,891	42	4	3,473	36,473
Kopparbergs län	213,135	55	6	3,875	35,523
Gefleborgs län	203,311	50	6	4,066	33,885
Gefle stad	27,363	45	1	608	27,363
Vesternorrlands län	227,049	60	7	3,784	32,436
Jemtlands län	109,424	30	3	3,647	36,475
Vesterbottens län	140,195	34	4	4,123	35,049
Norrbottens län	125,487	37	3	3,392	41,829
Santliga valkretsar	5,062,918	1,524	150	3,322	33,753

presentanterna 2 valdes i januari före riksdagens början och 1 under pågående riksdag, men alla de öfriga senare under året, merendels vid landstingens ordinarie sammanträden.

Samtliga de val, som under åren 1876—1899 förrättats till Första kammaren och ej haft sin grund i folkmängdens tillväxt eller ändring i riksdagsordningen, utgöra 490, och hafva de varit föranledda af nedan uppgifna orsaker:

År.	Afsägelse.	Dödsfall.	Mandatets utgång.	Summa.
1876	6	2	7	15
1877	13	3	5	21
1878	13	—	4	17
1879	16	—	4	20
1880	6	2	5	13
1881	7	2	7	16
1882	10	3	4	17
1883	10	3	5	18
1884	5	4	30	39
1885	8	1	11	20
1886	8	1	9	18
1887	8	3	11	22
1888	14	3	9	26
1889	11	3	8	22
1890	10	2	5	17
1891	15	1	4	20
1892	14	2	6	22
1893	4	1	21	26
1894	10	2	7	19
1895	7	2	12	21
1896	4	2	11	17
1897	5	1	13	19
1898	3	3	14	20
1899	14	3	8	25
Summa 221	49	220	490	

Till de efter afsägelse utgångne äro endast hänförde ledamöter i kammaren, som afsagt sig platserna före nioårsperiodens slut. Bland afgångne vid mandatets utgång äro räknade alla, hvilkas mandat utgått, vare sig de blifvit omvalde eller icke.

Af de 490 ledigheter i kammaren, som från och med 1876 till 1899 års utgång blifvit fyllda, hafva sålunda 45.1 % haft sin grund i afsägelse före nioårsperiodens slut, 10.0 % i dödsfall och 44.9 % i mandatets utgång. Ensamt för åren 1897—1899 utgjorde motsvarande relativa antal resp. 34.4, 10.9 och 54.7 %. Med ledning af dessa uppgifter torde man alltså kunna beräkna, att hvarje år ungefär 20 platser i Första kammaren blifva lediga, nämligen 9 genom afsägelse, 2 genom dödsfall och 9 på grund af mandatets utgång.

Såsom en naturlig följd af inträffade afsägelser och dödsfall kommer *medellängden af ett mandats varaktighet* icke på långt när att uppnå den i riksdagsordningen normerade tiden af nio år. Enligt föregående redogörelser hade hvar och en af de 556 personer, som under åren 1866—1888 blifvit invalde i Första kammaren, i medeltal fungerat 6.5 år af valperioden. För de 61 personer, som invaldes under åren 1889—1891 och hvilkas mandat redan nu utgått eller under innevarande år 1900 upphöra, utgör funktionstiden öfver hufvud 6.7 år, eller så föga mer än den förut normala tiden, att denna härigenom ej förändras.

Hvar och en af de 617 riksdagsmän, som invalts under åren 1866—1891, befinnes nämligen hafva i medeltal fungerat 6.5 år. Detta frångår som resultat af efterföljande uppgifter om mandatets varaktighet, hvilket utgjort:

1 år för	36 riksdagsmän eller	5.8 % af hela antalet
2 » »	53 » »	8.6 »
3 » »	43 » »	7.0 »
4 » »	61 » »	9.9 »
5 » »	35 » »	5.7 »
6 » »	29 » »	4.7 »
7 » »	36 » »	5.8 »
8 » »	41 » »	6.6 »
9 » »	283 » »	45.9 »

Summa 617 riksdagsmän eller 100.0 %

Icke ens halfva antalet af de i Första kammaren invalde riksdagsmän har alltså fungerat den normerade tiden af nio år.

Af de 64 personer, som under åren 1897—1899 invaldes i Första kammaren, hade 3 förut varit ledamöter i ständsriksdag och Första kammaren, 2 endast i ständsriksdag, 23 endast i Första kammaren, 1 i ständsriksdag och Andra kammaren, 5 i båda kamrarna och 5 endast i Andra kammaren, hvaremot 25 ej någonsin förut varit riksdagsmän.

Intet af de under nämnda tid förrättade val till Första kammaren blef *öfverklagadt*.

För *Första kammarens sammansättning* vid 1900 års riksdag redogöres i tab. 2, och meddelas dervid för hvarje ledamot uppgift om embete eller yrke samt boningsort utom valkretsen; födelseår; senaste valår och valdag; de år, under hvilka han förut bevisat lagtima riksdag såsom ledamot af kammaren, hvarjemte genom särskilda beteckningar angifvits föregående ledamotskap af Andra kammaren samt deltagande i ständsriksdag.

Ett försök till *yrkesfördelning* af Första kammarens ledamöter föreligger i tab. B, hvarvid erinras att likasom i äldre redogörelser f. d. utöfvare af embeten eller yrken i allmänhet räknats till den grupp, hvilken de skulle tillhört, om samma embete eller yrke fortfarande utöfvats; men att likväl vissa undantag måst i ett eller annat fall ske, särskildt i fråga om förutvarande medlemmar af statsrådet, hvilka fördelats å olika grupper.

Om samtliga till Första kammaren hörande civile, militäre och eklestiasitike embetsmän äfvensom förutvarande innehafvare af statstjenster samt läkare och apotekare sammanföras till en enda grupp, stiger denna till ett antal af 80, utgörande 53.3 % af kammarens hela ledamotsantal, medan de återstående 70, eller 46.7 %, till allra största delen utgöras af godsegare, hemmansegare och landbrukare, bruks- och fabriksidkare samt köpmän och dylike. Till jemförelse må anföras, att af 1867 års Första kammare utgjorde förstnämnda grupp 59, eller 47.2 %, och den senare 66, eller 52.7 % af hela antalet ledamöter.

Af tab. B framgår ock, att af dem, som för närvarande innehafva platser i statsrådet, 4 äro ledamöter af Första kammaren. Dessutom räknar denna bland sina medlemmar 8 förutvarande innehafvare af sådana platser.

Den fördelning af Första kammarens ledamöter efter deras nuvarande *boningsorter*, som tab. C angifver, har upprättats med ledning dels af primäruppgifterna om valen och dels af den genom Riksdagens kansli offentliggjorda förteckningen öfver

kammarens ledamöter. Deraf framgår bland annat, att 11 valkretsar för närvarande hafva sina samtliga representanter i Första kammaren bosatta inom det egna området, nämligen Stockholms stad, Östergötlands län, Norrköpings stad, Kalmar läns södra del, Gotlands, Kristianstads och Malmöhus län. Malmö stad, Hallands och Skaraborgs län samt Gefle stad. Å andra sidan befinnes, att af representanterna för Kalmar läns norra del, Göteborgs och Bohus, Elfsborgs, Jemtlands och Norrbottens län flere äro boende utom valkretsen än inom densamma, samt att af representanterna för Blekinge, Kopparbergs, Gefleborgs och Vesterbottens län jemnt hälften bor utom valkretsen. I allt äro 73 % af Första kammarens ledamöter bosatta inom valkretsen, 22 % i Stockholm och 10 % i öfriga riket, varande Stockholmsrepresentanterna härvid räknade på tvenne ställen. Till jmförelse kan anföras, att år 1867 utgjorde motsvarande tal resp. 81, 16 och 6 % och år 1897 resp. 73, 25 och 7 %.

Enär förestående uppgifter afse representanternas nuvarande boningsorter och då funktionstiden för kammarens ledamöter kan uppgå till nio år, måste deraf blifva en följd, att den boningsort, som nu angifves för en riksdagsman, icke alltid är densamma som vid tiden för hans inval, och att sålunda mången, som vid sistnämnda tillfälle var bosatt inom valkretsen, nu ej längre har der sin boningsort utan afflyttat till annan del af riket, merendels hufvudstaden.

Åldersfördelningen af Första kammarens ledamöter år 1900 utfaller på sätt *tab. D* närmare angifver, hvarvid till jmförelse äfven meddelas dylika uppgifter för åren 1882 och 1891. I likhet med förhållandet under de senare åren innefattar för närvarande åldersgruppen 50—60 år de fleste representanterna, nämligen 66, eller 44 % af hela antalet, hvarefter närmast följer gruppen 60—70-åringar, utgörande 48 (32 %), så att med inräknande af de 14 (9 %), som uppnått ännu högre ålder, hela antalet riksdagsmän i Första kammaren öfver 50 år utgör 128, eller mer än 85 %. Motsvarande siffror åren 1882 och 1891 voro resp. 112 (82 %) och 112 (76 %). Medelåldern för hvarje riksdagsman öfver hufvud utgör ock numera 59.1 år efter att sedan år 1867, då den utgjorde allenast 52.5 år, hafva nästan

oafbrutet varit i stigande, såsom närmare framgår af efterföljande uppgifter:

År	Medel- ålder, år.	År	Medel- ålder, år.
År 1867	52.5	År 1885	56.9
» 1870	54.2	» 1888	57.5
» 1873	55.7	» 1891	57.7
» 1876	55.1	» 1894	57.7
» 1879	56.2	» 1897	58.5
» 1882	57.8	» 1900	59.1

Den äldste af Första kammarens nuvarande ledamöter är född år 1817, den yngste år 1860.

Efter senaste *valår* fördela sig Första kammarens ledamöter på följande sätt:

Valår.	Hela antalet valde.	Deraf nu kvarstående.	
		Antal.	%.
1891	20	11	55.0
1892	23	11	47.8
1893	27	18	66.7
1894	22	16	72.7
1895	21	18	85.7
1896	17	16	94.1
1897	19	16	84.2
1898	20	19	95.0
1899	25	25	100.0
	= 194	150	77.3.

Till jmförelse må härvid anföras, att de under åren 1882—1890 invalde riksdagsmän i Första kammaren utgjorde ett antal af 210, af hvilka vid 1891 års riksdag kvarstodo 147, eller 70.0 %.

Beträffande *valmånaden* framgår af *tab. 2*, att de fleste af kammarens nuvarande ledamöter, nämligen 127 (84.7 %), blifvit invalde i september och endast 23 (15.3 %) å annan tid, af hvilka 9 äro representanter för städer och 14 för landstingsområden.

En fördelning af Första kammarens ledamöter efter deras *hela funktionstid*, eller det antal sammanlagda år, under hvilka

Tab. B. Yrkesfördelning af Första kammarens ledamöter.

Riksdagen år	Statsministrar och statsråd.	Justieombuds- man och justie- tjeråd.	Presidenter och generaldirek- törer.	Öfverståthållare och landshöf- dingar.	Öfver- och underdomare.	Andre civile embetsmän.	Generals- personer.	Regements- öfverare.	Kompani- öfverare.	Biskopar och kyrkoledar.	Professorer och lärare.	Läkare och apotekare.	Godsejare.	Hemmansägare och land- brukare.	Hemmansägare fabriksledare.	Köpmän o. dyl.	Öfrige.	Summa.
1867	6	2	7	14	7	3	2	6	2	4	4	2	40	—	19	6	1	125
1870	3	2	10	12	8	4	6	9	2	2	3	2	37	—	18	5	3	126
1873	2	2	11	13	7	5	3	4	2	1	4	—	42	—	20	6	6	128
1876	6	2	5	8	4	2	4	2	4	3	3	—	34	7	32	9	6	131
1879	5	2	6	6	5	4	3	3	1	4	3	—	45	8	27	9	5	136
1882	3	2	5	10	7	5	4	4	1	3	3	—	44	8	24	8	6	137
1885	5	2	8	10	3	11	4	3	2	3	4	—	42	7	24	4	6	138
1888	6	—	9	9	11	8	3	2	2	3	6	2	38	5	27	7	6	144
1891	5	1	9	9	15	9	3	6	5	2	5	4	27	8	24	10	5	147
1894	6	—	9	11	10	11	3	8	3	3	5	4	33	9	20	10	3	148
1897	4	1	8	6	9	16	3	7	3	5	7	3	40	5	21	8	4	150
1900	4	1	6	10	12	10	1	8	11	5	10	2	33	5	18	8	6	150

de tillhört nämnda kammare, vare sig som representanter för en och samma valkrets eller för olika valkretsar, såsom eger rum i fråga om 14 personer, utfaller beträffande åren 1894, 1897 och 1900 på följande sätt:

Funktions-tid.	1894.	1897.	1900.	Funktions-tid.	1894.	1897.	1900.
34 år	—	—	1	22 år	—	1	2
33 »	—	—	—	21 »	—	1	—
32 »	—	—	1	20 »	2	5	2
31 »	—	3	—	19 »	—	1	—
30 »	—	—	1	18 »	2	5	2
29 »	—	1	—	17 »	7	2	1
28 »	4	—	—	16 »	4	—	4
27 »	—	1	1	15 »	6	3	3
26 »	1	1	—	14 »	2	1	9
25 »	1	—	1	13 »	—	4	7
24 »	1	1	—	12 »	4	3	7
23 »	2	—	4	11 »	1	9	10

Tab. C. Fördelning af Första kammarens ledamöter efter böningsort år 1900.

Valkrets.	Bosatte			Hela antalet ledamöter.
	i valkretsen.	i Stockholm.	i öfriga riket.	
Stockholms stad	8	8	—	8
Stockholms län	3	2	—	5
Uppsala län	3	1	—	4
Södermanlands län	3	2	—	5
Östergötlands län	7	—	—	7
Norrköpings stad	1	—	—	1
Jönköpings län	5	1	—	6
Kronobergs län	4	1	—	5
Kalmar läns norra del	1	2	—	3
Kalmar läns södra del	4	—	—	4
Gotlands län	2	—	—	2
Blekinge län	2	1	1	4
Kristianstads län	7	—	—	7
Malmöhus län	10	—	—	10
Malmö stad	2	—	—	2
Hallands län	4	—	—	4
Göteborgs och Bohus län	2	1	3	6
Göteborgs stad	2	1	—	3
Elfsborgs län	3	4	1	8
Skaraborgs län	8	—	—	8
Vermlands län	6	2	—	8
Örebro län	5	1	—	6
Vestmanlands län	3	—	1	4
Kopparbergs län	3	1	2	6
Gefleborgs län	3	2	1	6
Gefle stad	1	—	—	1
Vesternorrlands län	4	1	2	7
Jemtlands län	1	—	2	3
Vesterbottens län	2	1	1	4
Norrbottnens län	1	1	1	3
Summa	110	33	15	150

Funktions-tid.	1894.	1897.	1900.	Funktions-tid.	1894.	1897.	1900.
10 år	5	9	4	4 år	8	15	10
9 »	5	10	10	3 »	16	15	7
8 »	10	11	10	2 »	19	8	9
7 »	9	8	11	1 »	15	7	14
6 »	13	14	11				
5 »	11	11	8	Summa	148	150	150.

Under hela den tid af 34 år, som förlutit efter nu gällande riksdagsordnings införande, har sålunda blott *en* ledamot oafbrutet tillhört Första kammaren, nämligen f. d. Statsrådet P. J. von Ehrenheim. Dessutom kvarstår ännu af de personer, som vid kammarens första sammanträde år 1867 voro ledamöter af densamma, H. Exc. Riksmarskalken Frih. F. von Essen, som från nämnda tid bevisat alla riksdagar utom 2. Sammanlagdt utgör antalet af dem, som fungerat 27 år eller ännu längre tid, 4; fungerande under 18 år eller mera utgöra 15, under 9 år eller längre tid ej mindre än 70, eller 46·7 % af hela antalet. Oafbruten funktionstid utvisa 127 ledamöter, hvaremot 23 med afbrott fungerat, deraf dock 3 under mellantiden voro ledamöter af Andra kammaren.

Ännu finnas bland Första kammarens ledamöter 14, hvilka bevisat ständsriksdag, deraf 13 såsom medlemmar af Ridderskapet och Adeln och 1 af Borgareståndet. Förutvarande representanter i Andra kammaren utgöra ett antal af 26.

Tab. D. Åldersfördelning af Första kammarens ledamöter.

Åldersår.	1882.	1891.	1900.	Åldersår.	1882.	1891.	1900.
36—37	—	2	—	63—64	6	5	10
37—38	—	—	—	64—65	3	6	8
38—39	1	1	—	65—66	12	7	5
39—40	3	—	1	66—67	3	3	6
40—41	1	—	1	67—68	3	4	1
41—42	—	2	2	68—69	—	3	2
42—43	2	2	1	69—70	4	—	2
43—44	—	1	1	70—71	3	6	1
44—45	1	4	6	71—72	1	4	3
45—46	2	4	2	72—73	3	1	1
46—47	3	2	2	73—74	—	3	1
47—48	4	6	1	74—75	—	2	2
48—49	7	5	3	75—76	—	1	2
49—50	1	6	2	76—77	1	1	1
50—51	8	5	4	77—78	—	—	—
51—52	4	4	6	78—79	—	—	—
52—53	—	2	7	79—80	—	1	1
53—54	3	4	4	80—81	—	—	1
54—55	6	9	7	81—82	—	—	—
55—56	7	7	3	82—83	—	—	1
56—57	10	6	8	Sa 36—40	4	3	1
57—58	3	6	11	40—50	21	32	21
58—59	7	4	10	50—60	52	55	66
59—60	4	8	6	60—70	52	38	48
60—61	3	4	3	70—80	8	19	12
61—62	9	2	4	80—83	—	—	2
62—63	9	4	7	Summa	137	147	150

Riksdagens Andra kammare.

(Tab. 3—5.)

I. Fyllnadsvalen åren 1897—1899.

(Tab. 3.)

Af de 230 för perioden 1897—1899 valde riksdagsmän i Andra kammaren afgingo före denna tids utgång 12, efter hvilka fyllnadsval egde rum. Af dessa skedde 4 under år 1897 och 8 under år 1898, hvaremot intet val befanns erforderligt under år 1899. Två af valen år 1897 egde rum under årets riksdag, i februari och mars, samt ett i september och ett i oktober; af 1898 års val skedde fyra under den tid Riksdagen var församlad, ett några dagar efter riksdagens avslutande och de återstående senare under året, nämligen ett i hvardera af månaderna september, oktober och november.

Från och med år 1876 hafva fyllnadsvalen under de särskilda riksdagsperioderna uppgått till följande antal, och fördela de sig på hvardera af *periodens trenne år* sålunda:

Riksdagsperiod.	1:a året.	2:a året.	3:e året.	Summa fyllnadsval.
1876—1878	8	14	5	27
1879—1881	8	13	1	22
1882—1884	4	17	—	21
1885—1887	4	18	2	24
1888—1890	5	7	4	16
1891—1893	8	9	2	19
1894—1896	9	9	3	21
1897—1899	4	8	—	12.

Antalet fyllnadsval var alltså under åren 1897—1899 betydligt lägre än för någon af de 7 här ofvan upptagna äldre riksdagsperioderna.

Under hela tidrymden 1876—1899 utgjorde antalet fyllnadsval 162, deraf 50 under riksdagsperiodernas första år, 95 under deras andra, men endast 17 under deras tredje år. För hvarje särskild period har ock enligt regel största antalet egt rum under andra året och det minsta antalet utan undantag under tredje året. Under två perioder skedde intet val detta år.

Särskildt för *landsbygd* och *städer* utgjorde fyllnadsvalen nedanstående antal, dels i och för sig och dels i förhållande till hela antalet representanter i Andra kammaren.

Riksdagsperiod.	Landsbygd.		Städer.		Hela riket.	
	Antal.	%.	Antal.	%.	Antal.	%.
1876—1878	14	10.1	13	21.7	27	13.6
1879—1881	13	9.3	9	14.7	22	10.8
1882—1884	13	9.2	8	12.5	21	10.2
1885—1887	16	11.0	8	11.6	24	11.2

Riksdagsperiod.	Landsbygd.		Städer.		Hela riket.	
	Antal.	%.	Antal.	%.	Antal.	%.
1888—1890	9	6.2	7	9.2	16	7.2
1891—1893	10	6.8	9	11.1	19	8.3
1894—1896	17	11.7	4	4.8	21	9.2
1897—1899	6	4.0	6	7.5	12	5.2

För både landsbygden och städerna var alltså under senast förflutna period antalet fyllnadsval så väl absolut som relativt lägre än för någon af de föregående perioderna från och med år 1876 blott med undantag för perioden 1894—1896 i fråga om städerna.

Angående *orsakerna* till de ledigheter, som föranledt ifrågasvarande val, föreligga uppgifter för de sju senaste riksdagsperioderna, och framgår deraf följande:

Riksdagsperiod.	Afsägelse.	Dödsfall.	Summa.
1879—1881	17	5	22
1882—1884	17	4	21
1885—1887	16	8	24
1888—1890	10	6	16
1891—1893	15	4	19
1894—1896	14	7	21
1897—1899	4	8	12.

Anförda uppgifter ådagalägga sålunda, att af de ledigheter i Andra kammaren, som under dessa 21 år uppstått, 68.9 % haft sin grund i afsägelse och 31.1 % i dödsfall. Ensamt för perioden 1897—1899 är dock förhållandet nästan omvänt, i det afsägelsena utgjorde endast 33.3 %, men dödsfallen stego till 67.7 %. Med ledning af ofvanstående data torde man kunna beräkna, att hvarje år ungefär 6 å 7 platser i kammaren blifva lediga, nämligen 4 å 5 genom afsägelse och 2 i följd af dödsfall.

Deltagandet i fyllnadsvalen under åren 1897—1899, eller 44.6 % af samtliga valberättigade, visade sig öfver hufvud taget betydligt större än vid föregående fyllnadsval och var nästan lika lifligt som vid de allmänna valen år 1896, deri 45.3 % af valmännen deltog. Största deltagandet förekom i Ystad (79.9 %) och dernäst i valkretsen Uddevalla och Strömstad (71.3 %). Minst var deltagandet i Ås och Gäsene domsaga (20.0 %) samt Hallands läns norra domsaga (25.0 %).

Ett af de under nämnda tid verkställda fyllnadsval *öfverklagades*, dock utan att besvären ledde till ändring af valresultatet. Jfr tab. 3, anm. 1.

II. Allmänna valen för riksdagsperioden 1900—1902.

(Tab. 4 och 5.)

A) Valkretsarne.

Antalet valkretsar för val till Riksdagens Andra kammare är genom Eders Kungl. Maj:ts nådiga kungörelse den 22 maj 1896 bestämdt att, intill dess annorlunda varder stadgadt, utgöra 196, af hvilka 150 tillhöra landsbygden och 46 omfatta städerna, Stockholms stad härvid räknad såsom blott en valkrets, enär den för hufvudstaden gällande krets fördelning endast afser sjelfva valförrättningen och i öfrigt icke innebär någon afvikelse från de för riksdagsmannavalen stadgade grunder.

I § 13 riksdagsordningen är stadgadt, att Andra kammarens ledamöter skola utgöra ett antal af 230, deraf 150 för landet och 80 för städerna; att å landet skall för hvarje domsaga utses en riksdagsman, hvarvid dock, i fall domsagornas antal understiger 150, de folkrikaste domsagorna skola för ernående af det bestämda antalet riksdagsmän, så vidt ske kan häradsvis, indelas i två valkretsar, som hvardera välja en riksdagsman; att i stad, hvars folkmängd uppgår till eller öfverstiger en åttiondedel af folkmängden i rikets alla städer, skall väljas efter stadens folkmängd en riksdagsman för hvarje fullt tal, motsvarande en åttiondedel af städernas folkmängd, samt att städer med mindre folkmängd än nyss anförda skola ordnas, så vidt lämpligen ske kan länsvis, i så många valkretsar, som med iakttagande af, att hvardera utser en riksdagsman, erfordras för uppnående af det föreskrifna antalet riksdagsmän för städerna. Derjemte är stadgadt, att indelningen af omförmälda valkretsar, så ock riksdagsmännens antal för hvar och en af de städer, hvilkas folkmängd i och för sig berättigar dem att utan förening med annan stad välja riksdagsman, skall efter ofvan angifna grunder hvart tioude år bestämmas af Konungen.

På grund deraf och med ledning af de uppgifter om folkmängden den 31 december 1895, som blifvit af Statistiska Centralbyrån meddelade, förordnade Eders Kungl. Maj:ts genom ofvannämnda nådiga kungörelse dels huruledes 33 af rikets 117 domsagor skulle för uppnående af antalet 150 valkretsar å landsbygden delas i hvardera två valkretsar, dels ock hvilka städer egde hvar för sig välja en eller flere riksdagsmän samt på hvad sätt de mindre städernas indelning i valkretsar skulle ega rum. För dessa förhållanden är närmare redogörelse meddelad i Statistiska Centralbyråns underdåniga berättelse angående riksdagsmannavalen åren 1893—1896, till hvilken derför torde få hänvisas.

Den folkmängd, som i medeltal kommer på hvar och en af landsbygdens valkretsar eller, som här är detsamma, på hvarje representant, uppgick vid 1899 års allmänna val till 26,697, hvilket alltså utgör etthundrafemtiondedelen af landsbygdens folkmängd. Vid samtliga hittills förrättade allmänna val till Andra kammaren har medelfolkmängden på hvarje valkrets eller representant utgjort:

År 1866	26,794 inv.	År 1887 {	förra valet	26,560 inv.
> 1869	26,849 >		senare valet	26,656 >
> 1872	26,488 >	> 1890	26,467 >	
> 1875	27,111 >	> 1893	26,790 >	
> 1878	27,358 >	> 1896	26,265 >	
> 1881	27,276 >	> 1899	26,697 >	
> 1884	26,577 >			

Skiljaktigheterna emellan länen äro dock i många fall ganska betydande. I Skaraborgs län uppgick år 1899 folkmängden i hvarje valkrets öfver hufvud till 31,562, i Stockholms län till 30,134, i Vestmanlands, Kristianstads och Vermlands län till mer än 29,000, medan å andra sidan Gotlands län utvisade 1 representant på allenast 22,216 inv., Södermanlands 1 på 23,289 och Hallands län 1 på 23,309 inv.

I dessa medeltal för länen framträda likväl icke de för särskilda valkretsar egendomliga olikheter. Dessa tydliggöras närmare genom efterföljande öfversigt af landsbygdens valkretsar, fördelade efter folkmängd vid allmänna valen nedannämnda år:

	1869.	1875.	1881.	1887, 1893.	1899.
	senare valet.				
Öfver 40,000 inv.	1	1	—	—	—
35,000—40,000 >	15	17	21	19	16
30,000—35,000 >	29	28	29	25	25
25,000—30,000 >	32	33	36	38	48
20,000—25,000 >	41	44	40	44	44
15,000—20,000 >	14	12	13	17	14
Under 15,000 >	4	3	3	3	3
Summa valkretsar	136	138	142	146	145

Största folkmängden hade vid 1899 års val Södra Roslags domsaga, 39,170 inv., och dernäst Vesterbottens norra domsaga med 38,723 inv. samt Vätö, Ale och Kullings domsaga med 37,999 inv. och Nordals, Sundals och Valbo domsaga med 37,906 inv. Minsta folkmängden egde deremot Redvägs härad med 10,838 inv., Villåttinge härad med 12,099 inv. och Himle härad med 13,779 inv. Sammanlagda folkmängden i sistnämnda tre valkretsar var alltså ej obetydligt mindre än i Södra Roslags domsaga ensam. Om indelning af valkretsar skett på grund af 1898 års folkmängd, skulle ock sistnämnda domsaga blifvit delad i två valkretsar, medan i följd deraf Kinds och Redvägs domsaga, med 39,093 inv., måst odelad utgöra en valkrets.

Vid redogörelsen för valkretsindelningen torde äfven böra tagas i betraktande det antal kommuner, som de särskilda valkretsarne omfatta, enär detta måste utöfva ett visst inflytande på det större eller mindre deltagandet i valen. Å rikets landsbygd utgjorde år 1899 kommunernas hela antal 2,399, af hvilka 13 voro hvar för sig delade på två olika valkretsar.

Om nämnda antal kommuner och kommundelar, tillsammans 2,412, lika fördelas på landsbygdens 150 valkretsar, utgör alltså medeltalet för hvarje valkrets öfver hufvud 16¹. Skiljaktigheterna härutinnan emellan länen framgå af efterföljande öfversigt:

Län.	Valkretsar.	Kommuner.	Kommundelar.	Medeltal kommuner och k.-delar pr valkrets.
Stockholms län	5	109	2	22.2
Uppsala län	4	85	—	21.3
Södermanlands län	6	92	—	15.3
Östergötlands län	8	148	2	18.8
Jönköpings län	7	129	—	18.4
Kronobergs län	6	84	2	14.3
Kalmar län	8	105	—	13.1
Gotlands län	2	92	—	46.0
Blekinge län	4	35	—	8.8
Kristianstads län	7	143	1	20.6
Malmöhus län	11	238	8	22.4
Hallands län	5	85	1	17.2
Göteborgs och Bohus län	7	87	—	12.4
Elfsborgs län	9	219	1	24.4
Skaraborgs län	7	261	3	37.7
Vermlands län	8	89	1	11.3
Örebro län	6	56	2	9.7
Vestmanlands län	4	67	3	17.5
Kopparbergs län	8	48	—	6.0
Gesleborgs län	7	47	—	6.7
Vesternorrlands län	8	63	—	7.9
Jemtlands län	4	59	—	14.8
Vesterbottens län	5	24	—	4.8
Norrbottnens län	4	21	—	5.3
Landsbygden 150	2,386	26	16.1	

Ytterligheterna förete sålunda Gotlands län med 46 och Vesterbottens län med ungefär 5 kommuner i hvarje valkrets öfver hufvud. Af de särskilda valkretsarne utvisar Gotlands norra domsaga det högsta antalet, nämligen 48 kommuner, och komma närmast derefter Kinneferdings, Kinne och Källands domsaga med 47 kommuner samt Vartofta och Frökinds domsaga med 45 kommuner och 1 kommundel, under det minimum träffas för Sköns tingslag, Nordmalings och Bjurholms tingslag samt Umeå tingslag, hvilka omfatta endast 3 kommuner hvardera. I öfrigt finnas 6 valkretsar med hvardera blott 4 kommuner, deraf 3 kretsar i Norrbottens, 2 i Kopparbergs och 1 i Vesterbottens län.

Städernas nuvarande 46 valkretsar kunna lämpligen fördelas i följande trenne grupper:

Första gruppen, omfattande städer som hvardera ega utse 2 eller flere riksdagsmän. Hit höra endast de 5 städerna Stockholm, Göteborg, Malmö, Norrköping och Gefle, hvilkas sammanlagda folkmängd vid 1898 års slut uppgick till 543,747 inv., och hvilkas hela antal representanter utgör 39, eller en representant på 13,942 inv. Medan Stockholm har en representant mot 13,445 inv., eger Norrköping, som bland dessa städer är ogynnsammast lottad, blott en mot 19,827 inv.

Andra gruppen omfattar de städer, hvilka hvar för sig välja en riksdagsman. Antalet af dessa städer utgör 20, näm-

ligen Uppsala, Eskilstuna, Linköping, Jönköping, Vexjö, Kalmar, Visby, Karlskrona, Kristianstad, Lund, Helsingborg, Landskrona, Ystad, Halmstad, Borås, Karlstad, Örebro, Vesterås, Söderhamn och Sundsvall. Hela gruppens folkmängd utgjorde vid 1898 års slut 291,492 inv., hvadan mot hvar och en af de 20 riksdagsmännen för dessa städer svarade i medeltal 14,575 inv. Ytterligheterna inom gruppen bilda Helsingborg med 23,611 inv. och Vexjö med 7,376 inv.

Tredje gruppen utgöres af rikets öfriga 67 städer, ordnade i 21 valkretsar och med en folkmängd af 223,158 inv., hvilket efter fördelning på samtliga dessa valkretsar utgör en representant på 10,627 inv. Vexlingarna härutinnan framgå af efterföljande öfversigt, hvarvid till jämförelse äfven redogöres för de regleringar, som egde rum åren 1866, 1876, 1886 och 1896.

Folkmängd.	Antal valkretsar vid regleringarna vid valen				
	1866.	1876.	1886.	1896.	1899.
13,000—14,000	—	—	—	—	1
12,000—13,000	—	—	—	—	1
11,000—12,000	—	—	6	5	8
10,000—11,000	1	4	6	7	4
9,000—10,000	1	4	9	3	4
8,000—9,000	3	7	2	3	1
7,000—8,000	10	7	2	3	2
6,000—7,000	9	2	—	—	—
Summa	24	24	25	21	21

Största folkmängden utvisade år 1899 bland dessa valkretsar Södertelge m. fl. städer, 13,277 inv. Minsta folkmängden af stadsvalkretsarne och derigenom äfven bland rikets samtliga valkretsar egde kretsen Marstrand, Kungelf, Alingsås och Ulricehamn med allenast 7,224 inv.

Vid ifrågavarande tredje grupp af städer kan i öfrigt anföras, att 1 valkrets omfattar *sju* städer, 2 valkretsar *fem*, 4 valkretsar *fyra*, 7 valkretsar *tre* och likaledes 7 valkretsar *två* städer hvardera. — Städer tillhörande *tre* län ingå i 1 valkrets, tillhörande *två* län i 7 valkretsar, under det hvardera af de återstående 13 valkretsarne bildas uteslutande af städer tillhörande *ett* län.

Sammanställas de tre stadsgrupperna med hvarandra och utsträcker jämförelsen till föregående valperioder, så befinnes, att vid de särskilda valen *en representant blifvit utsedd för i medeltal nedannämnda folkmängd*.

År	Första gruppen.	Andra gruppen.	Tredje gruppen.	Samtliga städer.
År 1866	10,642	9,675	7,361	9,035
» 1869	10,543	10,218	7,815	9,316
» 1872	11,237	10,503	8,190	9,800
» 1875	10,432	11,223	9,005	10,003
» 1878	10,681	11,882	8,894	10,224
» 1881	11,070	12,670	9,602	10,819
» 1884	10,473	13,567	10,061	10,868
» 1887, senare valet	10,543	13,905	10,163	10,860
» 1890	10,442	13,943	10,700	10,910
» 1893	10,650	13,917	11,140	11,113
» 1896	12,828	13,538	9,924	12,243
» 1899	13,942	14,575	10,627	13,290

Med det obetydliga undantaget för år 1887 har alltså proportionen emellan antalet representanter och folkmängden blifvit för städerna samfäldt mer och mer ogynsam, och detta i synnerhet från år 1896, då riksdagsordningens nya bestämmelser började tillämpas. Tydligt är ock, att med städernas växande folkmängd nämnda förhållande skall göra sig alltmera gällande.

B) Valberättigade.

Vid 1899 års allmänna val till Riksdagens Andra kammare utgjorde antalet valberättigade i hela riket 339,876, af hvilka 263,839 tillhörde landsbygden och 76,037 städerna, och visar sig vid en jämförelse med förhållandet år 1896, att antalet i det hela ökats med 29,987, eller 9.7 %, deraf 19,949 (8.2 %) å landsbygden och 10,038 (15.2 %) i städerna. Dessa tal äro så väl absolut som relativt de högsta, som hittills förekommit, dock med undantag beträffande städerna af procenttalen vid valen 1875 och 1878.

Sedan år 1872, eller det första år, för hvilket dylika uppgifter föreligga, har tillväxten (+) eller minskningen (—) af antalet valberättigade under närmast förflutna treårsperiod utgjort:

	Landsbygden.		Städerna.		Hela riket.	
	Antal.	%.	Antal.	%.	Antal.	%.
1875	+ 13,009	+ 6.3	+ 6,423	+ 22.0	+ 19,432	+ 8.2
1878	+ 7,790	+ 3.5	+ 6,995	+ 19.7	+ 14,785	+ 5.8
1881	+ 7,832	+ 3.4	+ 2,994	+ 7.0	+ 10,826	+ 4.0
1884	+ 7,194	+ 3.1	+ 3,311	+ 7.3	+ 10,505	+ 3.7
1887, senare valet	— 15,895	— 6.5	+ 2,266	+ 4.6	— 13,629	— 4.7
1890	+ 4,090	+ 1.8	+ 5,967	+ 11.7	+ 10,057	+ 3.6
1893	+ 7,255	+ 3.1	+ 3,459	+ 6.1	+ 10,714	+ 3.7
1896	+ 5,642	+ 2.4	+ 5,437	+ 9.0	+ 11,079	+ 3.7
1899	+ 19,949	+ 8.2	+ 10,038	+ 15.2	+ 29,987	+ 9.7

Valmännens antal, hvori ej ingå för oguldna kommunalutskylder häftande, men eljest valberättigade, för hvilka här nedan kommer att särskildt redogöras, har alltså under förenämnda tidrymd af 27 år ökats för riket i dess helhet med 103,756, eller 43.9 %. Å landsbygden ensam utgjorde ökningen 56,866 (27.5 %) och i städerna 46,890 (160.9 %). Såsom en naturlig följd af den relativt starkare ökningen för städerna har proportionen emellan deras och landsbygdens valberättigade gradvis förändrats, hvilket närmare framgår af efterföljande beräkningar af hvarderas antal valberättigade i procent af summan för hela riket:

	Landsbygden.	Städerna.
År 1872	87.6 %	12.4 %
> 1875	86.1 >	13.9 >
> 1878	84.3 >	15.7 >
> 1881	83.8 >	16.2 >
> 1884	83.2 >	16.8 >
> 1887, senare valet	81.6 >	18.4 >
> 1890	80.2 >	19.8 >
> 1893	79.7 >	20.3 >
> 1896	78.7 >	21.3 >
> 1899	77.6 >	22.4 >

I fråga om antalet valberättigade i förhållande till folkmängden upplyser efterföljande tab. E, att detsamma var i någorlunda jemnt stigande från år 1872 till 1887, då sänkning inträffade, samt att det sedermera för hvarje allmänt val utvisar någon ökning. Vid 1899 års val, då höjningen befanns större än vanligt, utgjorde antalet valberättigade i förhållande till folkmängden 6.7 % i hela riket, 6.6 % å landsbygden och 7.2 % i städerna, hvilka tal äro de högsta, som hittills iakttagits.

Beräknas deremot antalet valberättigade i procent af den manliga folkmängden, komma tydligen de relativa talen att mer än fördubblas, såsom visar sig af efterföljande uppgifter för de trenne senaste allmänna valen:

Tab. E. Valberättigade länsvis.

L ä n .	Antal valberättigade.			Valberättigade i % af folkmängden.		
	Landsbygd.	Städer.	Landsbygd och städer.	Landsbygd.	Städer.	Landsbygd o. städer.
Stockholms stad	—	19,560	19,560	—	6.6	6.6
Stockholms län	8,203	1,173	9,376	5.4	8.8	5.7
Uppsala län	5,533	1,812	7,351	5.7	6.8	5.9
Södermanlands län	5,950	2,464	8,414	4.3	9.4	5.1
Östergötlands län	9,799	4,131	13,930	4.6	6.7	5.0
Jönköpings län	14,145	1,806	15,951	8.1	6.7	7.9
Kronobergs län	10,687	562	11,249	7.0	7.6	7.1
Kalmar län	11,435	1,952	13,387	5.7	6.6	5.9
Gotlands län	4,627	640	5,267	10.4	8.1	10.1
Blekinge län	4,297	2,623	6,920	3.9	7.7	4.8
Kristianstads län	13,975	1,111	15,086	6.8	7.6	6.9
Malmöhus län	23,107	9,809	32,916	8.4	7.9	8.2
Hallands län	8,516	1,734	10,250	7.3	6.9	7.2
Göteborgs och Bohus län	11,578	8,439	20,017	6.1	6.1	6.1
Elfsborgs län	16,280	1,850	18,130	6.5	6.7	6.5
Skaraborgs län	14,790	1,776	16,566	6.7	7.9	6.8
Vermlands län	14,337	1,764	16,101	6.1	8.4	6.3
Örebro län	9,763	1,957	11,720	5.8	7.8	6.1
Vestmanlands län	7,030	2,036	9,066	5.9	7.8	6.2
Kopparbergs län	17,711	966	18,677	8.8	8.4	8.8
Gefleborgs län	13,555	3,632	17,187	7.2	8.4	7.5
Vesternorrlands län	13,685	1,798	15,483	6.8	7.3	6.8
Jemtlands län	6,652	585	7,237	6.5	8.7	6.6
Vesterbottens län	11,272	541	11,813	8.3	11.0	8.4
Norrbottnens län	6,906	1,316	8,222	6.1	10.6	6.6
Hela riket år 1899	263,839	76,037	339,876	6.6	7.2	6.7
> > > 1896	243,890	65,999	309,889	6.2	6.7	6.3
> > > 1893	238,248	60,562	298,810	6.1	6.6	6.2
> > > 1890	230,993	57,103	288,096	5.9	6.5	6.0
> > > 1887, {senare valet	226,903	51,136	278,039	5.8	6.2	5.9
> > > {förra valet	219,186	55,547	274,733	5.7	6.9	5.9
> > > 1884	242,798	48,870	291,668	6.3	6.5	6.3
> > > 1881	235,604	45,559	281,163	6.1	6.6	6.2
> > > 1878	227,772	42,565	270,337	5.9	6.5	6.0
> > > 1875	219,982	35,570	255,552	5.9	5.9	5.9
> > > 1872	206,973	29,147	236,120	5.7	5.3	5.6

	Landsbygden.	Städerna.	Hela riket.
År 1893	12.5 %	14.4 %	12.8 %
» 1896	12.6 »	14.8 »	13.0 »
» 1899	13.3 »	15.6 »	13.8 »

De valberättigades proportion till den *manliga folkmängd*, som *upphunnet myndig ålder*, har approximativt beräknats sålunda:

	Landsbygden.	Städerna.	Hela riket.
År 1893	23.3 %	25.6 %	23.7 %
» 1896	23.4 »	26.2 »	23.9 »
» 1899	24.8 »	27.6 »	25.4 »

Äfven i sist anförda båda hänseenden inträffade alltså ej obetydliga höjningar i de valberättigades relativa antal.

Antalet valberättigade år 1899 i de särskilda *länen* finnes anfördt i tab. E, och visar en jämförelse med motsvarande uppgifter för år 1896, att en större eller mindre tillväxt i valmännens antal under ifrågavarande treårsperiod egt rum inom samtliga län utan undantag och detta så väl å landsbygderna som i städerna. Med hänsyn till de valberättigades proportion till folkmängden gäller likaledes samma förhållande utom beträffande Jemtlands län, hvars procentsiffror nedgått ej blott för landsbygden utan äfven för staden, samt i fråga om städerna i Örebro och Skaraborgs län. För Göteborgs och Bohus läns städer kvarstår procenttalet oförändradt.

Fortfarande innehar Gotlands län, nu med 10.1 %, den gynsammaste ställningen i fråga om det relativa antalet valberättigade, hvarefter närmast följa Kopparbergs län med 8.8 %, Vesterbottens med 8.4 % och Malmöhus län med 8.2 %. Öfver riksmedeltalet (6.7 %) stå dessutom, i ordning från högre till lägre, Jönköpings, Gefleborgs, Hallands, Kronobergs, Kristianstads, Vesternorrlands och Skaraborgs län. Under medeltalet komma deremot Jemtlands län, Stockholms stad samt Norrbottens, Elfsborgs, Vermlands, Vestmanlands, Göteborgs och Bohus, Örebro, Uppsala, Kalmar, Stockholms, Södermanlands, Östergötlands och Blekinge län, hvilket med allenast 4.8 % härvid som vanligt intager sista rummet. Hvad nu blifvit anfördt beträffande länen i deras helhet gäller i allmänhet äfven för de särskilda landsbygderna, af hvilka Gotlands (10.4 %) och Blekinge län (3.9 %) förete de båda ytterligheterna. Å landsbygden på Gotland är ungefär hvar 10:e person valberättigad, men i Blekinge län endast hvar 26:e.

En fördelning af *landsbygdens valkretsar* efter antalet valberättigade i procent af folkmängden utfaller för nedannämnda år sålunda:

Valberättigade.	1881.	1887, senare valet.	1893.	1899.
2—3 %	3	1	—	—
3—4 »	15	19	16	5
4—5 »	23	24	22	20
5—6 »	19	36	25	24
6—7 »	38	28	39	40
7—8 »	22	28	26	29
8—9 »	14	7	10	22
9—10 »	8	2	3	4
10 % och deröfver.	—	1	4	6
Summa valkretsar	142	146	145	150

Fremsta platsen af landsbygdens valkretsar intages år 1899 af Leksands tingslag med 12.0 % valberättigade, och följa närmast derefter Ofvan-Siljans domsaga (11.0 %), Gotlands södra domsaga (10.6 %), Vesterbottens mellersta domsaga (10.4 %), Gotlands norra domsaga (10.2 %) och Vestbo härad (10.1 %). Lägst på skalan stå deremot Östra härads domsaga, Blekinge län, med allenast 3.4 %, samt Listers domsaga (3.5 %), Rönö, Hölebo och Daga domsaga (3.5 %), Marks härad (3.9 %) och Björkekinds m. fl. härads domsaga (3.9 %).

Alla valkretsarne å landsbygden i Kronobergs, Gotlands och Malmöhus län hade lika eller högre procenttal valberättigade än rikets landsbygd i dess helhet (6.6 %). Deremot uppnådde ingen enda valkrets i Uppsala, Södermanlands, Östergötlands, Blekinge, Örebro och Vestmanlands län sistnämnda procenttal.

I fråga om *städerna* utvisar tab. E, att deras relativa antal valmän är i de flesta län högre än å landsbygden. Ett motsatt förhållande inträffade dock år 1899 i Jönköpings, Gotlands, Malmöhus, Hallands, Göteborgs och Bohus samt Kopparbergs län. Fördelas städernas valkretsar efter deras antal valberättigade i procent af folkmängden, blir resultatet vid allmänna valen nedannämnda år följande:

Valberättigade.	1881.	1887, senare valet.	1893.	1899.
4—5 %	1	2	1	—
5—6 »	5	12	8	2
6—7 »	17	10	14	13
7—8 »	13	11	9	11
8—9 »	2	4	7	12
9—10 »	2	2	2	4
10 % och deröfver	—	—	—	4
Summa valkretsar	40	41	41	46

Högsta relativa antalet valberättigade förekom år 1899 i valkretsen Trelleborg, Skanör med Falsterbo samt Simrishamn och Engelholm (11.9 %) och det näst högsta i Luleå och Haparanda (10.8 %). De lägsta talen träffas för Halmstad (5.6 %) och Sundsvall (5.9 %).

För hvar och en af de trenne här förut anförda stadsgrupperna utgjorde vid allmänna valen nedannämnda år de valberättigade, dels i och för sig och dels i förhållande till folkmängden, följande antal:

	1896.		1899.	
	Antal.	%.	Antal.	%.
Första gruppen	31,228	6.2	36,017	6.6
Andra gruppen	18,348	6.8	21,066	7.2
Tredje gruppen	16,423	7.9	18,954	8.5
Samtliga städer	65,999	6.7	76,037	7.2

I full öfverensstämmelse med hvad som förut iakttagits utvisar sålunda den grupp, som består af rikets mindre städer, det relativt högsta antalet valmän. Fortfarande torde ock kunna sägas, att valrätten i städerna öfver hufvud taget står i omvändt förhållande till deras storlek, så att ju mindre stadssamhället är, dess större andel af folkmängden är valberättigad, och synes detta i väsentlig mån bero på det större eller mindre antalet eljest valberättigade, men för oguldna kommunalutskylder häftande, hvarför här nedan kommer att redogöras. I fråga om 1899 års val utvisa enligt tab. 5 följande städer de relativt högsta

antalen valberättigade, nämligen: Skanör med Falsterbo (18.1 %), Trelleborg (13.5 %), Öregrund (12.5 %), Östhammar (11.6 %), Mariefred (11.4 %), Vaxholm (11.3 %), Umeå (11.3 %), Luleå (11.0 %) o. s. v. De lägsta talen träffas deremot för Göteborg (6.0 %), Borås (6.0 %), Sundsvall (5.9 %) och Halmstad (5.6 %), hvilken sistnämnda stad, såsom redan förut är anfördt, denna gång härvid intager sista rummet.

Beräkningen af förhållandet emellan de *valberättigades och representanternas antal* gifver till allmänt resultat för riket i dess helhet, att i medeltal 1,478 valmän svara mot hvarje representant i Andra kammaren. För landsbygden ensam stiger motsvarande antal till 1,759, men utgör för städerna endast 950. Vid 1896 års allmänna val belöpte sig antalet valmän på hvarje representant till 1,347 för hela riket, 1,626 för landsbygden och 825 för städerna.

Hvad de särskilda *landsbygderna* vidkommer, hade Södermanlands län år 1899 fortfarande det lägsta antalet valberättigade mot hvarje representant, eller 992, och Blekinge län det näst lägsta, 1,074. Högst var, som vanligt, antalet för Gotlands län, 2,314. Närmast detta tal kommo Vesterbottens län med 2,254 och Kopparbergs med 2,214 valmän pr representant. För de särskilda *valkretsarne* har ifrågavarande proportion vid valen nedannämnda år ställt sig på följande sätt, hvarvid jämväl framgår, huru de valberättigade å rikets landsbygd fördela sig emellan olika valkretsar.

Valberättigade.	1881.	1887, senare valet.	1893.	1899.
Under 500	2	2	1	—
500—1,000	16	14	13	14
1,000—1,500	50	57	51	32
1,500—2,000	25	45	46	53
2,000—2,500	36	18	21	40
2,500—3,000	11	8	11	8
3,000 och deröfver	2	2	2	3
Summa valkretsar	142	146	145	150

Likasom vid de fyra närmast föregående allmänna valen förekom äfven vid 1899 års val det lägsta antalet valberättigade i Villåttinge härad, nu 502, hvarigenom denna valkrets med afseende på antalet valmän numera är den minsta i hela riket. Närmast derefter följde bland landsbygdens valkretsar Åkers och Selebo härad (620), Jönåkers härad (710) och Fernebo härad (734). De högsta talen träffas deremot för Vesterbottens norra domsaga, som hade ej mindre än 3,410 valmän, samt Ofvan-Siljans domsaga (3,155), Ingelstads och Jerrestads domsaga (3,008), Åse, Viste, Barne och Laske domsaga (2,962) samt Vemmenhögs, Ljunits och Herrestads domsaga (2,951). Den af Vesterbottens norra domsaga bildade valkretsen räknar alltså inemot sju gånger så många valmän som Villåttinge härad.

Här förut anförda medeltal af 950 valberättigade på hvarje representant i *städerna* öfverträffas endast af andra gruppens städer, för hvilka antalet uppgick till 1,053, medan första gruppens städer utvisade 924 och de till tredje gruppen hörande endast 903. Oafsedt de 5 städer, hvilka hvardera välja flere riksdagsmän, funnos mer än 2,000 valberättigade i 1 stadsvalkrets, Helsingborg (2,081), samt mer än 1,000 valberättigade i 14 valkretsar, nämligen inom andra gruppen Karlskrona, Örebro,

Uppsala, Jönköping, Eskilstuna, Landskrona, Lund och Linköping, samt inom tredje gruppen Södertelge, Norrtelge, Östhammar, Öregrund, Sigtuna och Vaxholm; Köping, Nora, Lindesberg och Enköping; Kristinehamn, Filipstad och Askersund; Luleå och Haparanda; Nyköping, Torshälla, Strengnäs, Mariefred och Trosa; Trelleborg, Skanör med Falsterbo, Simrishamn och Engelholm. Lägsta antalet valberättigade hade Vexjö (562), hvilken i detta hänseende fortfarande är den minsta bland städernas valkretsar.

Såsom redan förut är anfördt, äro bland valmännen ej inräknade *för oguldna kommunalutskylder häftande, som eljest vore valberättigade*. Antalet af dessa uppgick vid 1899 års allmänna val till 61,233 för hela riket, nämligen 19,865 för landsbygden och 41,368 för städerna (tab. 4, kol. 8). Sammanställas nämnda data med uppgifterna om verkliga valberättigade, blir resultatet följande:

	Landsbygden.		Städerna.		Hela riket.	
	Antal.	%	Antal.	%	Antal.	%
Verkligen valberättigade	263,839	93.0	76,037	64.8	339,876	84.7
Eljest valberättigade, men för oguldna kommunalutskylder häftande	19,865	7.0	41,368	35.2	61,233	15.3
Summa	283,704	100.0	117,405	100.0	401,109	100.0

En jämförelse med förhållandet vid 1896 års val ädagalägger, att antalet för oguldna kommunalutskylder häftande sedan dess ökats i det hela med 8,379, eller 15.9 %; för landsbygden dock endast med 1,130 (6.0 %), men för städerna med 7,249 (21.2 %). Å landet var alltså tillväxten mindre, men i städerna ej obetydligt större än af hvarderas antal verkliga valberättigade.

Om Stockholms stad, som i fråga om antalet af de för oguldna kommunalutskylder häftande intager en afgjordt dominerande ställning, frånräknas, sjunker antalet för städerna år 1899 till 11,750 (17.2 %) och för riket i dess helhet till 31,615 (9.0 %).

Af här ofvan meddelade öfversigt framgår, att om samtliga personer, hvilka i öfrigt innehade de kvalifikationer, som enligt riksdagsordningen berättiga till deltagande i valen till Andra kammaren, äfven betalt sina kommunala utskylder, skulle hela antalet valmän år 1899 hafva utgjort 401,109, eller 7.9 % af rikets folkmängd. Å landsbygden skulle de valberättigade icke hafva ökats mer än till 283,704, eller 7.1 %, men i städerna hade antalet uppgått till 117,405, motsvarande 11.1 % af deras folkmängd, dock för städerna utom Stockholm endast till 68,227 (8.9 %).

Huru antalet eljest valberättigade, men för oguldna kommunalutskylder häftande fördelar sig på de särskilda länen, upplyser efterföljande *tab. F*. Deraf framgår bland annat, hvad ensamt beträffar *landsbygden*, att ifrågavarande antal var relativt högst i Blekinge län, som härvid fortfarande tog försteget långt framför alla de öfriga länen. Antalet för oguldna kommunalutskylder häftande, som eljest skulle varit valberättigade, utgjorde nämligen i förhållande till summan af detta och de verkliga valberättigade inom detta län ej mindre än 29.3 % (näst föregående år 28.3 %), hvilket till stor del förklarar den ofvan påvisade ogynsamma ställning länet intager i fråga om det relativa antalet verkliga valberättigade. Närmast derefter följde, i samma ordning som vid 1896 års val, Norrbottens län med 20.0 %, Göteborgs och Bohus län med 12.3 %,

Vesternorrlands län med 10·9 %, Vermlands län med 10·0 % o. s. v. Synnerligen låga tal utvisade deremot Malmöhus län med 3·9 %, Gotlands med 3·6 %, Örebro län med 3·4 %, Jönköpings med 2·8 % samt Kopparbergs län, hvilket med allenast 2·1 % likasom år 1896 kom i sista rummet.

Af landsbygdens valkretsar hade följande de högsta procenttalen, eller öfver 10 %:

i Stockholms län: Södra Roslags domsaga 16·6 %, Södertörns domsaga 13·4 %;

i Kalmar län: Norra Möre och Stranda domsaga 14·0 %.

i Blekinge län: Listers domsaga 31·3 %, Bräkne domsaga 14·3 %, Östra härads domsaga 37·7 %, Medelstads domsaga 31·3 %;

I Kristianstads län: Villands härad 10·6 %, Östra Göinge härad 20·5 %, Vestra Göinge domsaga 11·2 %, Norra Åsbo domsaga 15·2 %;

i Malmöhus län: Oxie härad 12·5 %;

i Hallands län: Hallands läns norra domsaga 10·4 %;

i Göteborgs och Bohus län: Askims och Säfvedals härad 24·9 %, Vestra och Östra Hisings härad 25·3 %, Inlands domsaga 13·7 %;

Tab. F. För oguldna kommunalutskylder häftande, som eljest vore valberättigade, länsvis.

L ä n .	Antal för oguldna kommunalutskylder häftande, som eljest vore valberättigade.			Förestående antal i % af summan af detta och de verkliga valberättigades.		
	Landsbygd.	Städer.	Landsbygd o. städer.	Landsbygd.	Städer.	Landsbygd o. städer.
Stockholms stad	—	29,618	29,618	—	60·2	60·2
Stockholms län	771	67	838	8·6	5·4	8·2
Uppsala län	254	204	458	4·4	10·1	5·9
Södermanlands län	283	232	515	4·5	8·6	5·8
Östergötlands län	440	849	1,289	4·3	17·0	8·5
Jönköpings län	400	190	590	2·8	9·5	3·6
Kronobergs län	656	7	663	5·8	1·2	5·6
Kalmar län	603	193	796	5·0	9·0	5·6
Gotlands län	175	47	222	3·6	6·8	4·0
Blekinge län	1,777	587	2,364	29·3	18·3	25·5
Kristianstads län	1,441	47	1,488	9·3	4·1	9·0
Malmöhus län	938	1,920	2,858	3·9	16·4	8·0
Hallands län	521	293	814	5·8	14·5	7·4
Göteborgs och Bohus län	1,629	3,995	5,624	12·3	32·1	21·9
Elfsborgs län	1,235	154	1,389	7·1	7·7	7·1
Skaraborgs län	680	224	904	4·4	11·2	5·2
Vermlands län	1,595	253	1,848	10·0	12·5	10·3
Örebro län	347	240	587	3·4	10·9	4·8
Vestmanlands län	301	196	497	4·1	8·8	5·2
Kopparbergs län	371	165	536	2·1	14·6	2·8
Gefleborgs län	819	740	1,559	5·7	16·9	8·3
Vesternorrlands län	1,676	845	2,521	10·9	32·0	14·0
Jemtlands län	388	142	530	5·5	19·5	7·0
Vesterbottens län	836	53	889	6·9	8·9	7·0
Norrbottnens län	1,729	107	1,836	20·0	7·5	18·3
Hela riket år 1899	19,865	41,368	61,233	7·0	35·2	15·3
» » » 1896	18,735	34,119	52,854	7·1	34·1	14·6

i Elfsborgs län: Marks härad 16·5 %, Vedens och Bollebygds härad 15·0 %;

i Skaraborgs län: Norra Vadsbo domsaga 15·2 %;

i Vermlands län: Fernebo härad 10·5 %, Mellansysslets domsaga 11·8 %, Södersysslets domsaga 22·8 %, Nordmarks domsaga 13·9 %;

i Gefleborgs län: Gestriklands östra tingslag 13·7 %;

i Vesternorrlands län: Sköns tingslag 18·4 %, Njurunda, Indals och Ljustorps tingslag 15·1 %, Ångermanlands södra domsaga 20·4 %, Själevads och Arnäs tingslag 10·7 %;

i Vesterbottens län: Nordmalings och Bjurholms samt Degefors tingslag 13·2 %, Vesterbottens vestra domsaga 14·3 %;

i Norrbottens län: Luleå domsaga 22·0 %, Kalix domsaga 27·4 %, Torneå domsaga 23·1 %.

Bland valkretsarne å landsbygden kom alltså i första rummet Östra härads domsaga i Blekinge län med 37·7 %. Der funnos nämligen vid 1899 års val 872 verkliga valberättigade och 528 för oguldna kommunalutskylder häftande personer, som eljest skulle egt valrätt.

Å andra sidan träffas de lägsta procenttalen, eller mindre än 1 %, för nednämnda valkretsar:

i Södermanlands län: Jönåkers härad 0·6 %, Åkers och Selebo härad 0·5 %;

i Kalmar län: Södra Möre domsagas vestra valkrets 0·5 %;

i Malmöhus län: Luggude domsagas norra valkrets 0·2 %;

i Skaraborgs län: Skånings, Vilske och Valle domsaga 0·9 %;

i Örebro län: Edsbergs, Grimstens och Hardemo härad 0·7 %, Kumla och Sundbo härad 0·2 %;

i Kopparbergs län: Leksands tingslag 0·4 %, Gagnefs och Rättviks tingslag 0·1 %;

i Gefleborgs län: Vestra Helsinglands domsaga 0·7 %.

Sista rummet i denna ordningsföljd intogs alltså af Gagnefs och Rättviks tingslag i Kopparbergs län med 0·1 %. Der utgjorde nämligen antalet för oguldna kommunalutskylder häftande endast 2, men de valberättigade 1,942.

Angående *städerna*, ordnade såsom förut i trenne större grupper, upplyser efterföljande öfersigt:

Verkligen valberättigade .	Första gruppen.		Andra gruppen.		Tredje gruppen.	
	Antal.	%.	Antal.	%.	Antal.	%.
Eljest valberättigade, men för oguldna kommunalutskylder häftande	36,017	50·2	21,066	34·7	18,954	91·1
Summa	71,745	100·0	24,857	100·0	20,803	100·0

I första gruppen ingår Stockholm med sitt här förut uppgifna betydliga antal af 29,618 (60·2 %) för oguldna kommunalutskylder häftande, eljest valberättigade personer, hvilket med 10,058 öfverstiger antalet verkliga valberättigade. Frånräknas de förstnämnda utgör motsvarande antal för öfriga hithörande städer endast 6,110 (27·1 %), deraf för Göteborg 3,876 (34·2 %), Malmö 1,063 (20·4 %), Norrköping 753 (23·8 %) och Gefle 418 (14·5 %).

Af andra gruppens städer utvisa följande de relativt högsta talen: Sundsvall 705 (45·3 %), Söderhamn 285 (25·8 %), Landskrona 361 (24·1 %), Karlskrona 536 (23·8 %), Halmstad 233 (22·0 %) och Ystad 150 (16·1 %), samtliga med högre procent-siffror än för gruppen i dess helhet. Sista rummet intages af Vexjö med blott 7 (1·2 %).

Inom tredje gruppens städer uppnåddes de proportionsvis högsta talen af Östersund och Hudiksvall med 179 (16·2 %), Falun, Hedemora och Säter med 165 (14·6 %), Lidköping, Skara och Hjo med 154 (14·6 %), Kristinehamn, Filipstad och Askersund med 181 (14·2 %) o. s. v. Sist kom valkretsen Vadstena, Skeninge, Söderköping, Motala och Grenna med 27 (3·2 %). I 6 till denna tredje grupp hörande städer, nämligen Grenna, Vimmerby, Engelholm, Kungsbacka, Säter och Haparanda, fanns deremot ingen enda person, som på grund af uraktlåtenhet att erlægga kommunala utskylder var oberättigad till deltagande i valen.

Om man jemför de trenne gruppernas procentsiffror med hvarandra, framgår otvetydigt, att antalet för oguldna kommunalutskylder häftande, som eljest vore valberättigade, öfver hufvud taget står i direkt förhållande till städernas folkmängd. I de stora städerna är ifrågavarande antal vanligen högt, i de mindre städerna lågt, ofta ej högre än å landsbygden. De skillaktigheter emellan stadsgrupperna i afseende på det relativa antalet verkliga valberättigade, som här förut blifvit påvisade, torde sålunda, åtminstone till en stor del, kunna härigenom förklaras.

C) Valsättet.

Af de båda valsätt, hvilka jemlikt § 16 riksdagsordningen kunna förekomma, användes vid 1899 års allmänna val det omedelbara sättet i 181 och det medelbara i 15 valkretsar, alla de senare å landsbygden. I hvilken utsträckning det ena eller andra valsättet användts vid de allmänna val å rikets landsbygd, om hvilka uppgifter härutinnan föreligga, framgår af den i efterföljande tab. G meddelade öfversigt.

Utvecklingen har sålunda fortfarande gått i samma riktning som under den föregående tiden, nämligen så att allt flere valkretsar antagit det omedelbara valsättet, hvilket numera begagnas af 90·0 % af hela antalet valkretsar å landsbygden. De 5 kretsar, som efter 1896 års allmänna val öfvergått från det medelbara valsättet, äro följande:

i Elfsborgs län: Ås och Gäsene domsaga; Nordals, Sundals och Valbo domsaga;

i Gefleborgs län: Södra Helsinglands vestra tingslag; Södra Helsinglands östra tingslag;

i Vesterbottens län: Umeå tingslag.

Numera är det omedelbara valsättet allmänt antaget inom 15 af rikets län, nämligen Södermanlands, Östergötlands, Jönköpings, Gotlands, Blekinge, Kristianstads, Hallands, Vermlands, Örebro, Vestmanlands, Kopparbergs, Gefleborgs, Västernorrlands, Jemtlands och Vesterbottens län, samt nästan enrådande i de öfriga länen utom i Stockholms och Uppsala län. De 15 valkretsar, som ännu vidhålla det medelbara valsättet, äro följande:

I Stockholms län: Mellersta Roslags domsaga; Södra Roslags domsaga; Stockholms läns vestra domsaga;

i Uppsala län: Olands härad; Uppsala läns mellersta domsaga; Uppsala läns södra domsaga;

i Kronobergs län: Mellersta Värends domsaga;

i Kalmar län: Södra Tjusts härad;

i Malmöhus län: Bara härad;

i Göteborgs och Bohus län: Askims och Säfvedals härad;

i Elfsborgs län: Marks härad; Vedens och Bollebygd's härad; Flundre, Väne och Bjerke domsaga;

i Skaraborgs län: Norra Vadsbo domsaga;

i Norrbottens län: Torneå domsaga.

Hela det område af rikets landsbygd, som numera antagit det omedelbara valsättet, eger mer än nio tiondedelar af landsbygdens folkmängd och antal valberättigade. Utvecklingsgången, som i dessa hänseenden varit oafbruten allt ifrån nu gällande riksdagsordnings införande, angifves af efterföljande uppgifter i fråga om allmänna valen under åren 1872—1899:

År.	Landsvalkretsar med omedelbara val.		Valberättigade.	
	Folkmängd.	% af landsbygdens folkmängd.	Antal.	% af landsbygdens valberättigade.
1872	1,561,353	42·7	88,808	43·0
1875	1,727,119	46·0	103,205	47·0
1878	2,029,601	53·0	114,853	50·4
1881	2,154,923	55·6	127,598	54·2
1884	2,330,100	60·5	142,734	58·8
1887	{ förra valet 2,514,528	64·8	141,138	64·4
	{ senare valet 2,825,500	72·6	167,695	73·9
1890	2,902,428	74·6	171,908	74·4
1893	3,245,640	83·6	200,327	84·1
1896	3,433,928	87·2	214,305	87·9
1899	3,623,833	90·5	242,443	91·9

Tab. G. Valsättet å landsbygden.

År.	Omedelbara val.		Medelbara val.		Summa val.	
	Antal.	%.	Antal.	%.		
1866	6	4·4	130	95·6	136	
1872	60	43·5	78	56·5	138	
1875	67	48·6	71	51·4	138	
1878	73	52·1	67	47·9	140	
1881	78	54·9	64	45·1	142	
1884	86	59·3	59	40·7	145	
1887	{ förra valet	92	63·0	54	37·0	146
	{ senare valet	104	71·2	42	28·8	146
1890	108	73·5	39	26·5	147	
1893	120	82·8	25	17·2	145	
1896	130	86·7	20	13·3	150	
1899	135	90·0	15	10·0	150	

I de 15 valkretsar, der det medelbara valsättet användes, uppgick sammanlagda folkmängden år 1899 till 380,688, eller 9·5 % af landsbygdens hela folkmängd, och antalet valberättigade till 21,396, utgörande 8·1 % af landsbygdens samtliga valmän.

Från och med 1890 års allmänna val har inom alla stadsvalkretsarne det omedelbara valsättet uteslutande varit användt.

Rikets samtliga valkretsar jemte deras folkmängd och valberättigade fördelade sig vid 1899 års allmänna val, allt efter som de valde omedelbart eller medelbart, på följande sätt:

	Valkretsar.		Folkmängd.		Valberättigade.	
	Antal.	%.	Antal.	%.	Antal.	%.
Omedelbara val	181	92·3	4,682,230	92·5	318,480	93·7
Medelbara val	15	7·7	380,688	7·5	21,396	6·3
Summa	196	100·0	5,062,918	100·0	339,876	100·0

I förhållande till folkmängden utgjorde alltså antalet valberättigade 6·8 % öfver hufvud i de valkretsar, der omedelbart valsätt användes, och 5·6 % i kretsarne med medelbara val.

D) I valen deltagande.

Om de väljandes absoluta antal och dettas förhållande till antalet valberättigade finnas för hvarje valkrets uppgifter meddelade i tab. 4 (kol. 9—11). I vissa fall afvika likväl dessa uppgifter från de af valförrättarne lemnade, och har detta merendels sin grund deri, att genom Centralbyråns skriftvexling med vederbörande kommunalmyndigheter åtskilliga rättelser vidtagits. Bland annat har det visat sig, att en del kommuner verkligen deltagit i valen, ehuru valförrättaren derom icke haft kännedom eller kunnat meddela uppgift, enär intet valprotokoll till honom insändts. De personer, som under sådana förhållanden deltagit i omröstningen, hafva i likhet med hvad som skett i föregående redogörelser inräknats bland dem, som i valen deltagit, men hvilkas röster kasserats.

I efterföljande tab. H meddelas en sammanställning af uppgifterna om de väljandes absoluta och relativa antal vid samtliga de allmänna val, om hvilka dylika uppgifter föreligga. Deraf framgår, att i 1899 års allmänna val deltogo sammanlagt 136,982 personer, af hvilka 93,755 å landsbygden och 43,227 i städerna. Förstnämnda antal för riket i dess helhet är visserligen högre än vid hvar och ett af de allmänna valen från och med 1872 till och med 1893, men understiger med 3,506 det tal, som angifver deltagandet i 1896 års val. Å landsbygden ensam hade valdeltagarne minskats med 5,157, under det att i städerna uppkommit en ökning af 1,651, hvarigenom deras absoluta antal valdeltagande höjt sig öfver motsvarande siffra vid samtliga föregående val.

Om man derefter fäster sig vid förhållandet emellan antalet i valen deltagande och de valberättigade, så visar sig, att deltagandet i valen enligt regel för hvarje gång omfattats med allt större intresse från valmännens sida, och gäller denna iakttagelse så väl landsbygden som städerna. Derifrån utgöra dock 1899 års allmänna val ett undantag, i det att relativa antalet väljande då nedgick för riket i dess helhet till 40·3 %, för landsbygden till 35·5 % och för städerna till 56·8 % från resp. 45·3 %, 40·6 % och 63·0 % vid valen år 1896.

Likasom deltagandet i valen alltid varit liffigare i städerna än på landet, är det ock betydligt större vid de omedelbara än vid de medelbara valen. Inom de valkretsar, i hvilka det omedelbara valsättet användes, deltogo nämligen år 1899 öfver hufvud taget 42·2 % af deras hela antal valmän, men i kretsarne med medelbara val endast 12·0 %. Sistnämnda procentsiffra är jemväl lägre än vid de fem näst föregående valen och höjer sig helt obetydligt öfver det relativa antalet deltagande i valen år 1872.

I fråga om särskilda landsbygder synas med vederbörligt afseende på de båda valsätten deltagandet i 1899 års val hafva varit lifligast i Vestmanlands län och dernäst i Gefleborgs län. Jemförelsevis talrikt deltogo äfven valmännen inom Jönköpings, Vesternorrlands, Vermlands, Södermanlands och Östergötlands län. Minst var deltagandet i Gotlands län, och kommo Norrbottens, Kalmar och Kronobergs län derintill närmast.

De särskilda landsvalkretsarne hafva, allt efter som de omfattat det omedelbara valsättet eller vidhålla det medelbara, att uppvisa följande skiljaktigheter med hänsyn till det större eller mindre deltagandet i valen:

Deltagande i % af valberättigade.	Antal valkretsar.	
	Omedelbara val.	Medelbara val.
Under 10 %	1	6
10—20 »	20	8
20—30 »	27	1
30—40 »	28	—
40—50 »	28	—
50—60 »	13	—
60—70 »	13	—
70—80 »	5	—
	Summa valkretsar 135	15.

Tab. H. Antal deltagande i de allmänna valen åren 1872—1899.

	Omedelbara val.		Medelbara val.		Samtliga val.	
	Antal deltagare.	% af valberättigade.	Antal deltagare.	% af valberättigade.	Antal deltagare.	% af valberättigade.
A. Landsbygden.						
År 1872	19,497	22·0	13,735	11·6	33,232	16·1
» 1875	24,125	23·4	12,577	10·8	36,702	16·7
» 1878	26,518	23·1	11,496	10·2	38,014	16·7
» 1881	34,386	26·9	11,601	10·7	45,987	19·5
» 1884	40,583	28·4	9,908	9·9	50,491	20·8
» 1887 {förra valet	73,482	52·1	23,841	30·5	97,323	44·4
{senare valet	58,879	35·1	12,094	20·4	70,973	31·3
» 1890	63,836	37·1	13,127	22·2	76,963	33·3
» 1893	82,643	41·3	6,644	17·5	89,287	37·5
» 1896	94,007	43·9	4,905	16·6	98,912	40·6
» 1899	91,178	37·6	2,577	12·0	93,755	35·5
B. Städerna.						
År 1872	11,761	41·6	205	23·6	11,966	41·1
» 1875	12,891	36·9	172	27·9	13,063	36·7
» 1878	16,168	39·8	639	33·0	16,807	39·5
» 1881	20,604	45·2	—	—	20,604	45·2
» 1884	23,145	47·4	—	—	23,145	47·4
» 1887 {förra valet	30,422	62·1	4,520	69·0	34,942	62·9
{senare valet	28,537	56·5	360	58·3	28,897	56·5
» 1890	33,933	59·4	—	—	33,933	59·4
» 1893	37,404	61·8	—	—	37,404	61·8
» 1896	41,576	63·0	—	—	41,576	63·0
» 1899	43,227	56·8	—	—	43,227	56·8
C. Hela riket.						
År 1872	31,258	26·7	13,940	11·7	45,198	19·1
» 1875	37,016	26·8	12,749	10·9	49,765	19·5
» 1878	42,686	27·5	12,135	10·6	54,821	20·3
» 1881	54,990	31·8	11,601	10·7	66,591	23·7
» 1884	63,728	33·3	9,908	9·9	73,636	25·2
» 1887 {förra valet	103,904	54·6	28,361	33·5	132,265	48·1
{senare valet	87,416	40·1	12,454	20·8	99,870	35·9
» 1890	97,769	42·7	13,127	22·2	110,896	38·5
» 1893	120,047	46·0	6,644	17·5	126,691	42·4
» 1896	135,583	48·4	4,905	16·6	140,488	45·3
» 1899	134,405	42·2	2,577	12·0	136,982	40·3

Bland dessa valkretsar uppnåddes i fråga om de omedelbara valen de högsta procenttalen af Vestra Helsinglands domsaga (79.6 %), Södra Helsinglands östra tingslag (74.0 %) samt Sköns tingslag (72.9 %). Minst var deltagandet i Bräkne domsaga (8.6 %) och dernäst i Vesterbottens mellersta domsaga (10.0 %) samt Norra Möre och Stranda domsaga (10.8 %). Vid de omedelbara valen utvisade Olands härad (21.1 %) det högsta procenttalet och Uppsala läns södra domsaga (19.5 %) det näst högsta. Lägst på skalan kommo Bara härad (5.9 %) och Torneå domsaga (6.4 %).

För de särskilda grupperna af städer befunnos de i 1899 års allmänna val deltagande, så väl absolut som i förhållande till antalet valberättigade, hafva utgjort:

	Antal.	Procent af valberättigade.
Första gruppen	19,459	54.0
Andra gruppen	13,102	62.2
Tredje gruppen	10,666	56.3
Samtliga städer 43,227		56.8.

Främst kom alltså vid ifrågavarande val andra gruppen, dernäst tredje och sist första gruppen. För samtliga grupperna äro procenttalen lägre än vid 1896 års val. Fördelningen af stadsvalkretsarne och städerna efter deltagandet i senaste allmänna valen utfaller på följande sätt:

Deltagande i % af valberättigade.	Första gruppen. Valkretsar		Andra gruppen. (=Städer).		Tredje gruppen. Valkretsar. Städer.		Summa. Valkretsar. Städer.	
Under 10 %	—	—	1	3	1	3		
10—20 >	—	—	—	2	—	2		
20—30 >	—	1	1	7	2	8		
30—40 >	—	—	1	1	1	1		
40—50 >	1	3	3	9	7	13		
50—60 >	2	5	4	13	11	20		
60—70 >	2	5	5	14	12	21		
70—80 >	—	6	5	11	11	17		
80—90 >	—	—	1	6	1	6		
Öfver 90 >	—	—	—	1	—	1		
Summa 5	20	21	67	46	92.			

Inom första gruppen, eller den som utgöres af de 5 städer, hvilka hvar för sig utse två eller flere riksdagsmän, var deltagandet störst i Norrköping (67.7 %) såsom vanligt och minst i Malmö (40.0 %) likasom vid 1896 års val. I Stockholm utgjorde de väljandes relativa antal denna gång endast 54.9 %, vexlande mellan 59.0 %, för dess första krets, och 52.6 %, för fjerde kretsen.

Af de 20 städer, som tillhöra andra gruppen och som hvardera välja en riksdagsman, utvisade Eskilstuna med 76.2 % det högsta procenttalet och Sundsvall det lägsta, eller endast 23.2 %.

Bland tredje gruppens 21 valkretsar intogs främsta rummet af kretsen Vadstena, Skeninge, Söderköping, Motala och Grenna, der ej mindre än 84.3 % af valmännen afgävo röster, och sista rummet af valkretsen Luleå och Haparanda med allenast 6.8 % deltagande. Af de särskilda städerna inom gruppen uppnådde Vadstena maximum med 90.4 %, hvilket alltså är det högsta

procenttalet för någon stad. Lägst så väl inom gruppen som bland samtliga städer kom Luleå med endast 6.7 % i valet deltagande.

Att öfvergången från medelbart till omedelbart valsätt äfven skall medföra ett liffigare intresse för valet, synes ej vara oväntadt. I de 5 valkretsar, som vid 1899 års val första gången använde det omedelbara valsättet, uppgick sålunda antalet i dessa val deltagande till 3,906, eller 37.7 % af de valberättigade, motsvarande 2,108, eller 21.0 %, i elektorsvalen derstädes deltagande år 1896.

I afseende på deltagandet i valet må här jemväl antecknas, att de val, som förrättats sedan föregående ordinarie val blifvit efter anförda besvär upphäfdade, städse utvisa ett högre antal deltagare än de första valen. Sålunda utgjorde sammanlagda antalet deltagande i de 6 under år 1899 öfverklagade och upphäfdade valen 5,732, eller 50.5 % af de valberättigade, men i de nya val, som i följd deraf egde rum, deltog ända till 7,372, hvilket utgör 61.9 % af samtliga valmän. Ökningen uppgick alltså till 1,640, d. v. s. inemot 29 %.

Till besvarande af frågan, huruvida de å söndagar förrättade riksdagsmannavalen vinna en allännare tillslutning än å sökandagar, kan meddelas, att i de 61 valkretsar å landsbygden, der omedelbara val år 1899 egde rum på söndagar, steg antalet valdeltagare till 40.4 % af de valberättigade, medan i öfriga omedelbara val å landet deltog 35.2 %. Skilnaden, ehuru afsevärd, synes dock alltså ej vara af någon större betydelse.

I sina föregående redogörelser för riksdagsmannavalen har Centralbyrån ansett sig böra särskildt framhålla de fall, då inom en kommun eller kommunel *intet val egde rum*. Antalet af dessa kommuner och kommunelar, hvilket år 1899 var betydligt högre än år 1896 och dubbelt så högt som år 1893, har från och med år 1878 utgjort:

År.	Kommuner och kommunelar.	Antal valberättigade.
1878	99	3,358
1881	68	2,774
1884	33	1,428
1887 {	förra valet 15	211
	senare valet 24	689
1890	15	365
1893	7	88
1896	9	106
1899	14	355.

Sist anförda 14 kommuner och kommunelar, af hvilka de båda här nedan först upptagna hade bort välja elektor, hvar emot i alla de öfriga valet skulle skett på omedelbart sätt, voro följande:

- i Stockholms län: Vallentuna kommunel i Södra Roslags domsaga;
- i Uppsala län: Långtora;
- i Gotlands län: Visby norra landskommun;
- i Malmöhus län: Hemmingsdynge;
- i Elfsborgs län: Roasjö;
- i Skaraborgs län: Hällums kommunel i Skånings m. fl. härads domsaga; Tiarp; Acklinga; Kylingareds kommunel i Vartofta och Frökinds domsaga; Bjurbäck; Visttorp; Falköpings östra landskommun; Luttra;
- i Örebro län: Norrbyås.

Angående orsakerna, hvarför inga val skedde, upplyses beträffande 12 kommuner eller kommundelar, att ingen valberättigad vid tillfället infann sig. Från Roasjö meddelas, att val ej egde rum på grund af sjukdomsfall för kommunalstämans ordförande, annat förhinder för vice ordföranden och de 5 vid utlysta sammanträdet närvarandes uraktlåtenhet att för tillfället utse särskild ordförande. Till Bjurbäck anlände ingen kungörelse om valet, hvadan ej heller något val kunde der hållas.

E) Valförrättningen och röstfördelningen.

Om tiden för 1899 års allmänna val till Riksdagens Andra kammare lemna de inkomna redogörelserna följande upplysningar:

Landsbygden.

Valtid.	Omedelbara val.		Medelbara val. Valens afslutning.
	I kommunerna.	Inför domhufvanden.	
16—31 juli	3	—	—
1—15 augusti	12	4	—
16—31 »	81	21	5
1—15 september	35	72	8
16—30 »	4	38	2
	Summa 135	135	15.

Städerna.

Valtid.	Kretsar af en stad.	Kretsar af flere städer.	
		Valen i kommunerna.	Valens afslutning.
1—15 augusti	—	2	—
16—31 »	—	1	2
1—15 september	10	13	5
16—30 »	15	5	14
	Summa 25	21	21.

Det till tiden första riksdagsmannavalet för innevarande period skedde den 25 juli i Kinda och Ydre domsaga och de sista den 30 september i Vexjö och Karlskrona. Å landsbygden höllos de sista valen den 18 september i Mellersta Roslags domsaga och Torneå domsaga, och i städerna egde de tidigaste valen rum den 15 augusti i Stockholms läns städer samt valkretsen Laholm, Falkenberg, Varberg och Kungsbacka.

Förenämnda uppgifter om valtidsarna afse icke de med anledning af upphäfdade val och afsägelse företagna nya valen, till antalet 7, af hvilka 1 skedde i november och 4 i december 1899 samt 2 i januari innevarande år (1900).

Till fortsättning af de i närmast föregående redogörelser anförda uppgifter om valens fördelning på särskilda *veckodagar* meddelas nedanstående öfversigt af 1899 års val.

	Landsbygden.		Städerna.	Hela riket.
	Omedelbara val.	Medelbara val.		
Söndag	61	—	—	61
Måndag	19	3	1	23
Tisdag	8	5	8	21
Onsdag	6	4	3	13
Torsdag	7	1	9	17
Fredag	3	—	15	18
Lördag	31	2	10	43
	Summa val 135	15	46	196.

Högsta antalet val, eller 61, skedde alltså äfven denna gång på söndagar och i ännu större utsträckning än förut. Af 1896 års val höllos nämligen 53 på söndagar, af 1893 års val 35 och af valen 1890 endast 16. Förstnämnda 61 val höllos alla å landsbygden och i valkretsar med omedelbart valsätt, hvadan inemot hälften af dessa hade söndagen till valdag.

Det största antalet riksdagsmannaval år 1899 förrättades söndagen den 20 augusti, nämligen 24. Närmast derintill kom söndagen den 27 i samma månad med 16 val och derefter lördagen den 2 september med 13 val.

Angående det i någon mån större deltagandet i valen å söndagar än å andra dagar äro uppgifter meddelade här ofvan i afd. D), till hvilken derför torde få hänvisas.

Vid de *elektorsval*, som i och för riksdagsmannavalen höllos i de 15 valkretsar å landsbygden, hvilka fortfarande använda det medelbara valsättet, utsågos sammanlagdt 519 elektor. I följd af den fortgående minskningen af antalet valkretsar med dylikt valsätt har elektorernas antal gradvis nedgått, så att det samma vid allmänna valen nedannämnda år utgjorde:

År.	Landsbygden.	Städerna.	Hela riket.
1872	2,643	33	2,676
1875	2,461	19	2,480
1878	2,299	61	2,360
1881	2,181	—	2,181
1884	1,961	—	1,961
1887 { förra valet	1,752	191	1,943
{ senare valet	1,375	25	1,400
1890	1,294	—	1,294
1893	861	—	861
1896	687	—	687
1899	519	—	519.

Det största antalet elektor, eller 54, utsågs vid 1899 års val i Södra Roslags domsaga och det minsta, eller 22, i Vedens och Bollebygdens härad. I medeltal räknades inemot 35 elektor för hvarje valkrets. Efter antalet elektor fördelade sig ifrågasvarande valkretsar sålunda:

21—30 elektor i	5 valkretsar.
31—40 » »	7 »
41—50 » »	2 »
51—60 » »	1 valkrets.

Antalet i riksdagsmannavalen deltagande elektor, hvilket med sammanlagdt 15 understiger antalet valde, är för hvarje valkrets upptaget i kol. 11 å tab. 4. För de fall, då elektor uteblefvo från valen, skall här nedan närmare redogöras.

Af de i kol. 12 å tab. 4 samt efterföljande tab. I meddelade uppgifter om *de valdes röstetal* visar sig i fråga om 1899 års val bland annat, att samtliga de valde erhöilo *absolut majoritet* utom 24, nämligen 17 å landsbygden och 7 i städer, alla valde på omedelbart sätt. Relativt högsta röstetalen tillföll i de kretsar å landsbygden, som använde omedelbara valsättet, representanten för Åkers och Selebo härad (99·2 %, eller alla röster utom 1), för Glanshammars och Örebro härad (97·2 %), Färs domsaga (93·5 %), Östra häradens domsaga i Jönköpings län

(93.2 %), Lysings och Göstrings domsaga (91.6 %), Södra Møre domsagas östra valkrets (91.4 %), Villands härad (91.1 %), samt för Askers och Sköllersta härad (90.3 %), hvaremot med lägsta röstetalen ingingo representanterna för Lane och Stångenäs härad (36.0 %), för Uppvidinge härad (40.8 %), Vestra och Östra Hisingars härad (40.9 %), Sunnerbo domsagas vestra valkrets (41.2 %), Södertörns domsaga (42.5 %), Frosta domsaga (42.6 %) samt för Malungs och Näs tingslag (44.0 %). I kretsar med medelbart valsätt erhöles två, nämligen representanterna för Bara härad och för Torneå domsaga, alla de afgifna elektorsrösterna, hvarjente representanterna för Södra Tjusts härad och för Norra Vadsbo domsaga valdes med alla rösterna utom 1; lägst kom representanten för Stockholms läns vestra domsaga med 18 röster af 32 afgifna, d. v. s 56.3 %.

Af stadsrepresentanterna uppnådde följande de högsta röstetalen: representanten för Luleå och Haparanda, som erhöles alla de afgifna 72 rösterna; 10 representanter för Stockholm (99.5 % — 92.6 %), 2 för Malmö (99.2 % och 97.1 %), 1 för Norrköping (98.8 %), 2 för Göteborg (98.5 % och 97.4 %) samt representanterna för Landskrona (94.6 %) och för Karlstad (94.3 %). Med lägsta röstetalen ingingo deremot representanterna för Örebro (37.0 %), för Linköping (43.4 %), 1 för Stockholm (45.5 %), de

båda för Gefle (46.4 % och 43.6 %), representanten för Stockholms läns städer (47.2 %) samt 1 för Malmö (48.2 %).

Angående närmaste mans röstetal äro uppgifter meddelade i kol. 13 å tab. 4. Valkretsarne å landsbygden fördelade sig efter den procent nämnda röstetal vid 1899 års allmänna val utgjorde i förhållande till den valdes röstetal på följande sätt:

Röstetal.	Omedelbara val.	Medelbara val.	Samtliga val.
Under 25 %	40	9	49
25—50 »	25	2	27
50—75 »	43	—	43
75 % och deröfver	27	2	29
Summa valkretsar	135	13	148.

Då, såsom förut är anfördt, 2 af de på medelbart sätt valde riksdagsmännen utsågos med alla afgifna elektorsröster, måste här ofvan upptagna valkretsar utgöra 2 mindre än hela antalet.

Beträffande omedelbara val å landsbygden visar sig af ofvanstående öfversigt, att antalet valkretsar, der den valdes närmaste man erhöles mer än 75 % af dennes röstetal, uppgick till 27. Minsta skilnaden emellan den valdes och närmaste röstetal förekom i Östra Göinge härad, der närmaste man erhöles endast 18 röster mindre än den valde. Skilnaderna voro äfven obetydliga i Lane och Stångenäs härad (19), samt i Jönåkers härad (21).

Vid valen i städerna erhöles de, som kommo närmast de valde eller i fråga om första gruppens städer närmast de med lägsta röstetalen utsedde representanterna, följande antal röster i förhållande till de valdes röstetal, och har Stockholms stad dervid måst upptagas som 5 valkretsar.

Röstetal.	Första gruppen.	Andra gruppen.	Tredje gruppen.	Summa.
Under 25 %	—	2	1	3
25—50 »	1	4	7	12
50—75 »	3	6	6	15
75 % och deröfver	5	8	6	19
Summa valkretsar	9	20	20	49.

Att representanten för Luleå och Haparanda undfick alla de afgifna rösterna, är redan förut anfördt. Utom i denna valkrets synes resultatet varit på förhand gifvet i Karlstad, der närmaste man erhöles blott 4 röster, samt i valkretsen Marstrand m. fl. städer (10) och i Landskrona (17). Å andra sidan kom deremot i 19 stadsvalkretsar den i röstetal närmaste till mer än 75 % af den valdes hela röstsumma, och i 6 af ifrågasvarande kretsar stego medtäflarnes röstetal ända upp öfver 90 % af de valdes. Minsta skilnaderna mellan den valdes och närmaste röstetal förekommo i Vesterås (9) och Linköping (14). Valets utgång synes ock varit temligen tvifvelaktig i valkretsen Kristinehamn m. fl. städer, i Visby, i Borås, i valkretsen Laholm m. fl. städer, i Örebro, samt i Vestervik och Eksjö.

Det antal godkända röster, som afgafs å andra personer än den valde och hans närmaste man, uppgick för samtliga val-

Tab. I. De valdes relativa röstetal.

	Omedelbara val.							Medelbara val.										
	Antal valde, som af de afgifna rösterna erhöles							Antal valde, som af de afgifna rösterna erhöles										
	20—30 %	30—40 %	40—50 %	50—60 %	60—70 %	70—80 %	80—90 %	öfver 90 %	Summa valde.	20—30 %	30—40 %	40—50 %	50—60 %	60—70 %	70—80 %	80—90 %	öfver 90 %	Summa valde.
A. Landsbygden.																		
År 1872	3	10	13	12	8	8	4	2	60	1	5	9	25	15	10	4	9	78
1875	5	8	19	10	13	5	2	5	67	—	3	6	17	16	7	9	13	71
1878	5	9	22	13	8	8	7	1	73	—	11	14	17	8	4	13	—	67
1881	—	8	22	19	14	5	5	5	78	—	1	8	16	10	5	9	15	64
1884	4	8	18	25	14	8	7	2	96	—	2	6	13	9	10	6	13	59
1887 {förra valet	2	2	4	16	21	24	11	12	92	—	1	7	11	9	9	17	—	54
{senare valet	2	3	15	15	22	21	18	8	104	—	1	8	14	4	4	11	—	42
1890	1	6	14	28	22	22	12	3	108	—	—	10	9	6	8	6	—	39
1893	—	7	14	47	20	20	7	5	120	—	—	1	5	5	4	2	8	25
1896	—	3	16	48	28	13	15	7	130	—	—	5	2	3	2	8	—	20
1899	—	1	16	39	34	20	17	8	135	—	—	2	1	2	3	7	—	15
B. Städerna.																		
År 1872	—	3	5	15	9	8	8	6	54	—	—	—	—	—	—	1	1	2
1875	—	1	5	15	15	6	8	9	59	—	—	—	1	—	—	—	—	1
1878	1	1	3	15	13	10	3	15	61	—	—	—	1	1	—	—	—	3
1881	—	2	8	23	14	2	6	9	64	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1884	—	2	9	21	8	4	9	16	69	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1887 {förra valet	—	—	—	7	17	7	25	10	66	—	—	—	1	—	3	—	5	9
{senare valet	17	6	1	16	11	8	5	11	75	—	—	—	1	—	—	—	—	1
1890	—	1	7	23	16	21	7	6	81	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1893	—	2	8	29	24	6	6	8	83	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1896	—	1	2	37	18	10	3	9	80	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1899	—	1	6	29	17	6	3	18	80	—	—	—	—	—	—	—	—	—

kretsar å *landsbygden* med omedelbart valsätt till 5,745, eller endast 6.3 % af alla afgifna, hvilket är lägre än vid alla föregående val utom förra valet år 1887. Vid medelbara valen utgjorde ifrågakvarande röstetal endast 17, fördelade å 7 valkretsar, enär i 2 af dessa kretsar den valde erhöill alla elektorsrösterna, och i 6 kretsar ingen röst tillföll andra personer än de valde och de i röstetal närmaste.

Inom första gruppens *städer*, der hvarje valseedel måste innehålla 2 eller flere namn och de röstande alltså faktiskt egde ett motsvarande antal röster, uppgick hela antalet å 19,459 valseddlar afgifna röster till 95,736. Deraf erhöillo de valde sammanlagdt 73,321 och de 9, en för hvarje valkrets, som kommo närmast de med lägsta röstetalet valde, 7,870, hvidan efter ytterligare afräkning af 406 kasserade röster återstod ett samfäldt röstetal af 14,139 för andra personer än de valde och de 9 i röstetal närmaste. För andra gruppens städer belöpte sig motsvarande röstetal till 971, deraf ensamt i Örebro 284, i Karlskrona 228 och i Eskilstuna 196, och för tredje gruppens städer till 500, af hvilka 122 kommo på valkretsen Nyköping m. fl. städer och 118 på Stockholms läns städer. Med dessa och några få andra undantag visar sig sålunda, att splittringen vid städernas val öfver hufvud taget var ganska obetydlig. I valkretsen Luleå och Haparanda var, efter hvad ofvan är visadt, enigheten vid valet fullständig; i 7 valkretsar, nämligen Jönköping, Visby, Vesterås, Trelleborg m. fl. städer, Uddevalla och Strömstad, Arboga och Sala samt Falun, Hedemora och Säter, var partisammanhållningen å ömse sidor så fast, att ingen enda röst tillföll andra personer än den valde och hans närmaste man. och i hvar och en af de 6 valkretsarne Uppsala, Borås, Lidköping m. fl. städer, Kristinehamn m. fl. städer, Köping m. fl. städer samt Hernösand och Örnsköldsvik förekom blott en enda stänkröst.

Antalet *kasserade valseddlar* vid 1899 års allmänna val utgjorde tillsammans 1,035, samtliga vid de omedelbara valen. Af dem belöpte sig 900, eller knappast 1 % af alla afgifna, på landsbygden och 135 (0.3 %) på städerna. För landsbygden och i följd deraf för hela riket äro dessa tal lägre än vid de närmast föregående valen, och för städerna är procentsiffran lika som vid valen 1890 och 1896, hvilket närmare framgår af efterföljande uppgifter om antalet kasserade valseddlar vid de senaste omedelbara valen, dels absolut och dels i förhållande till samtliga dervid afgifna valseddlar:

År.	Landsbygden.		Städerna.		Summa.	
	Antal.	%.	Antal.	%.	Antal.	%.
1890	1,326	2.1	107	0.3	1,433	1.5
1893	1,268	1.5	83	0.2	1,351	1.1
1896	1,744	1.9	132	0.3	1,876	1.4
1899	900	1.0	135	0.3	1,035	0.8.

I förestående antal ingå ej blott de valseddlar, som af olika anledningar vid själfva valtillfällena kasserades eller som vid sammanräkning inför vederbörande domhafvande eller magistrat förklarades ogiltiga, utan ock alla de röster, som afgåfvos inom kommuner, från hvilka valprotokoll icke blefvo inom behörig tid insända. För de fall, då af nämnda eller andra orsaker samtliga inom en kommun vid omedelbara val afgifna röster blefvo

kasserade eller då vid medelbara val de utsedde elektorerna ej i valen deltog, hvarigenom i båda fallen valmännen gingo miste om allt inflytande på valens utgång, meddelas i fråga om 1899 års allmänna val nedanstående redogörelse:

A) Omedelbara val.

Valkretsar.	Kommuner.	I riksdagsm- valen del- tagande:
Norra Roslags domsaga:	Edsbro	23
Kinda och Ydre domsaga:	Oppeby	6
Vista och Mo härad:	Angerdshestra (36), Norra Hestra (17)	53
Norra och Södra Vedbo domsaga:	Edshult	41
Södra Møre domsagas östra valkrets:	Hossmo	9
Gotlands norra domsaga:	Hejnum	8
Villands härad:	Ifö	7
Albo och Gärdss domsaga:	Brösarp	15
Torna härad:	Hällestad	9
Årstads och Faurås härad:	Vesige (23), Alfshög (3)	26
Vätö, Ale och Kullings domsaga:	Horla	14
Kinnefjerdings, Kinne och Källands domsaga:	Vätölösa	17
Gudhems och Käkinds domsaga:	Bredvik (25), Bjurnm (3), Hornborga (8), Södra Kyrketorp (14)	50
Vartofta och Frökinds domsaga:	Hömb (7), Yllestad (7), Hvalstad (9), Baltak (8)	31
Nordmarks domsaga:	Karlunda	154

B) Medelbara val.

Valkretsar.	Kommuner.	I elektors- valen del- tagande:
Södra Roslags domsaga:	Bo	4
Marks härad:	Karl Gustaf	2
Torneå domsaga:	Neder-Torneå (7), Hietaniemi (3), Enontekis (4)	14.

Antalet i det hela utgör alltså 28 kommuner med tillsammans 483 i riksdagsmänna- eller elektorsvalen deltagande personer; ensamt vid omedelbara val 23 kommuner med 463 valdeltagare och vid medelbara val 5 kommuner med 20 i elektorsvalen deltagande. En jämförelse härutinnan med närmast föregående allmänna val utfaller på följande sätt, hvarvid dock bör anmärkas, att uppgifterna för åren 1887 och 1890 endast afse då förrättade omedelbara val, enär motsvarande data för de medelbara valen saknas:

År.	Kommuner och kommun- delar.	I valen del- tagande.
1887	förra valet	767
	senare valet	851
1890	36	974
1893	40	838
1896	49	1,223
1899	28	483.

Ofvan uppgifna antal så väl kommuner som valdeltagare år 1899 visa sig sålunda betydligt lägre än vid de närmast föregående valen. En närmare undersökning af orsakerna till berörda röstkasseringsar vid senaste allmänna val ådagalägger i

fråga om de *omedelbara* valen, att i 11 fall det ingifna valprotokollet befunnits ofullständigt eller felaktigt, och voro dessa protokoll insända från Angerdshestra, Hossmo, Vessige, Alfshög, Horla, Bredvik, Bjurum, Hornborga, Södra Kyrketorp, Hvalstad och Baltak. Från 9 kommuner, nämligen Edsbro, Norra Hestra, Edshult, Hejnum, Hällestad, Vättlösa, Hömb, Yllestad och Karlanda, inkom ej alls något valprotokoll till valförrättande domhafvanden, ehuru val der hållits, och från 3 kommuner, Oppeby, Ifö och Brösarp, ingafs protokollet först efter den bestämda tidens utgång.

Beträffande *medelbara* val är redan i det föregående anfördt, att hela antalet valde elektorer utgjorde 519. Af dessa deltog i riksdagsmannavalen 504 (tab. 4, kol. 11), medan 15 uteblefvo, hvilket i 5 här ofvan uppräknade fall hade till följd, att ifrågavarande kommuner förlorade allt inflytande på valen. Rörande skälen för dessa elektors uteblifvande har upplysts i fråga om kommunerna i Torneå domsaga, »att valets utgång ansågs i allmänhet på förhand temligen säker, hvarför mängden elektor nog torde ansett, att det ej lönade göra den långa resan till valet; somliga elektorer hade nämligen ända till 20 mils resa, största delen rodd- och gångväg, till valstället. De mest långväga uteblifna voro elektorerna från Enontekis och Neder-Torneå». Samtlige i nämnda domsaga valde elektorer utgjorde 24, af hvilka dock 8 uteblefvo, nämligen 3 för Neder-Torneå, 2 för hvardera af Juckasjärvi och Enontekis samt 1 för Hietaniemi. Angående Karl Gustafs kommun i Marks härad (Elfsb. län) märkes, att af kommunens 50 vid riksdagsmannaval röstberättigade medlemmar deltog 2 i elektorsvalet och desse valde 1 elektor, ehuru på grund af folkmängden, 1,026 inv., 2 hade bort väljas, och synes detta val skett efter fyruk. Den valde elektorn ansåg sig dock ej böra deltaga i riksdagsmannavalet, enär han häftade för oguldna kommunalutskylder, hvarförutom protokollet för ifrågavarande elektorsval inkom till domhafvanden först dagen efter det riksdagsmannavalet skett. I öfrigt uteblefvo: 1 elektor från hvardera af Fasterna, Blidö, Bro och Lossa och Trollhättan i följd af sjukdom samt 1 för Sänga, Stockholms län, på grund af »hinder af tjensten». Den för Bo, Stockholms län, valde elektorn uteblef »utan anmaldt hinder». Att Vallentuna kommun del i Södra Roslags domsaga samt Långtora ej valde några elektorer, är redan förut meddeladt.

Antalet *öfverklagade val* af de under år 1899 förrättade utgjorde 13, deraf 11 för valkretsar å landsbygden och 2 för stadsvalkretsar. Resultaten af de anförda besvären framgå af efterföljande öfversigt:

Öfverklagade val.	Landsbygden.	Städerna.	Summa.
Fastställda af K. M. Befallningshafvande	3	—	3
Fastställda af K. M. Befallningshafvande och af Kungl. Maj:t	3	1	4
Upphäfda af K. M. Befallningshafvande	1	1	2
Upphäfda af K. M. Befallningshafvande och af Kungl. Maj:t	4	—	4
Summa 11	2	13.	

Af de 8 val, som drogos under Eders Kungl. Maj:ts pröfning, blefvo 4 fastställda och 4 upphäfda. Närmare upplysningar härutinnan samt om de 6 nya val, som måste ske i följd af Eders Kungl. Maj:ts och Eders Kungl. Maj:ts Befallningshafvandes

utslag, och det val, som erfordrades i anledning deraf, att en af de valde afsade sig riksdagsmannaskapet i Andra kammaren, meddelas i anmärkningarna till tab. 4.

Till jämförelse med förhållandet under föregående år lemnas här nedan en summarisk redogörelse för antalet öfverklagade val af de allmänna valen från och med år 1872, hvarvid äfven angifves, huru många val blifvit upphäfda, vare sig i sista instansen eller i första, utan att målen vidare fullföljts:

År.	Landsbygden.		Städerna.		Summa.	
	Öfverklagade val.	Deraf upphäfda.	Öfverklagade val.	Deraf upphäfda.	Öfverklagade val.	Deraf upphäfda.
1872.	28	6	10	1	38	7
1875.	17	4	2	1	19	5
1878.	20	7	9	6	29	13
1881.	24	6	5	—	29	6
1884.	18	2	5	3	23	5
1887 { förra valet	17	5	7	1	24	6
{ senare valet	24	3	4	2	28	5
1890.	20	4	5	2	25	6
1893.	26	3	9	2	35	5
1896.	20	3	6	2	26	5
1899.	11	5	2	1	13	6
Summa 225	48	64	21	280	60.	

Antalet öfverklagade val år 1899 var alltså betydligt mindre än vanligt och i fråga om samtliga val endast hälften så stort som år 1896. Af alla från och med år 1872 öfverklagade val upphäfdes inemot 24 %, men af 1899 års val fullt 46 %.

F) Kammarens sammansättning på grund af valen.

Antalet *ledamöter* i Andra kammaren utgör jemlikt § 13 riksdagsordningen 230, af hvilka 150 äro valde af landsbygden och 80 af städernas valkretsar. I Riksdagens hela ledamotsantal, utgörande 380, ingår Första kammaren med 39.5 %, och Andra kammaren med 60.5 %, och fördelar sig sistnämnda relativa antal med 39.5 % på landsbygden och 21.0 % på städerna.

Den *yrkesfördelning* af Andra kammarens ledamöter, som meddelas i *tab. K*, utvisar, att inga väsentliga förändringar i de särskilda yrkesklassernas styrka sedan år 1897 inträdt. Fortfarande är ock klassen »hemmansegare och landtbrukare» talrikast representerad, utgörande vid 1900 års riksdag jemnt 40 % af hela antalet ledamöter i kammaren. Sammanföras deremot a andra sidan alla till kammaren hörande civile och militäre tjänstemän, prester, lärare och läkare till en enda grupp, kommer denna att uppgå till ett antal af 68, eller inemot 30 % af samtliga, då alltså återstående 162, eller 70 %, skulle förnämligast utgöras af representanter för jordbruk, industri och handel.

Af nuvarande ledamöter af statsrådet äro 3 tillika ledamöter af Andra kammaren, hvarjemte en förutvarande medlem af statsrådet der har plats.

Åldersfördelningen af Andra kammarens ledamöter år 1900 utfaller på sätt *tab. L* närmare angifver, hvarvid till jämförelse

äfvén meddelas dylika uppgifter för åren 1882 och 1891. Lika som under de senare åren utvisar äfvén för närvarande åldersgruppen 50—60-åriga det högsta antalet, nämligen 92, och kommer närmast derefter gruppen 40—50 år, hvars antal utgör 70. *Medelåldern* för hvar och en af kammarens ledamöter öfver hufvud uppgår numera till 53:1 år med en högst ringa skillaktighet emellan landsbygds- och stadsrepresentanterna. Att nämnda medelålder är den högsta, som hittills förekommit, men att deremot ensamt för stadsrepresentanterna någon sänkning inträdt sedan år 1897, framgår af efterföljande öfversigt, utvisande medelåldern (år) för Andra kammarens ledamöter vid de första riksdagarna under hvarje valperiod från och med 1870—1872:

År.	Landsbygdsrepresentanter.	Stadsrepresentanter.	Samtliga representanter.
1870	47:5 år	48:4 år	47:8 år
1873	48:9 »	50:1 »	49:3 »
1876	49:1 »	51:4 »	49:8 »
1879	50:4 »	51:5 »	50:8 »
1882	51:2 »	52:0 »	51:5 »
1885	50:1 »	53:3 »	50:9 »
1887, senare riksdagen . . .	51:3 »	51:9 »	51:5 »
1888	50:1 »	52:1 »	50:8 »
1891	52:0 »	52:1 »	52:1 »
1894	52:3 »	52:3 »	52:3 »
1897	52:3 »	53:4 »	52:7 »
1900	53:1 »	53:0 »	53:1 »

Tab. K. Yrkesfördelning af Andra kammarens ledamöter.

Riksdagen år	Civile embedsmän.	Militärer.	Prester.	Professorer, lärare vid läroverk.	Kyrkobesjering, folkskole-lärare.	Kyrkobesjering, folkskole-lärare.	Läkare, apotekare.	Litteratörer, boktryckare.	Godsägare.	Hemmansegare, landbrukare.	Inspektörer, arrendatorer.	Bräckerare, bergsmän.	Sjögensidare.	Fabricsidare, handverkare.	Köpmän o. dyli.	Öfrige.	Summa.
1867	26	6	6	16	4	2	3	25	69	3	10	1	9	9	1	190	
1870	26	11	7	8	3	3	3	14	86	2	7	1	7	14	—	192	
1873	27	7	4	6	3	3	3	19	96	5	3	3	4	11	—	194	
1876	25	9	7	5	3	2	1	15	97	2	9	2	6	12	3	198	
1879	30	8	8	8	2	1	4	17	91	—	11	1	7	11	5	204	
1882	20	5	4	7	3	1	7	11	109	—	6	2	4	22	5	206	
1885	24	6	4	12	5	3	7	9	93	3	13	3	10	16	6	214	
1887, senare riksdagen . . .	32	5	3	14	4	5	6	7	108	1	6	1	10	14	5	221	
1888	29	10	4	12	4	3	3	9	107	2	6	—	14	17	2	222	
1891	21	12	3	18	8	1	11	8	100	5	6	—	14	17	4	228	
1894	24	7	6	14	2	2	8	14	99	3	5	1	10	20	7	228	
1897	25	7	10	15	8	1	8	16	98	2	4	1	11	18	6	230	
1900	26	6	10	15	8	3	9	17	92	5	4	—	12	19	4	230	
Deraf																	
Landsbygden	4	—	9	—	5	1	—	17	92	5	4	—	7	5	1	150	
Städerna	22	6	1	15	3	2	9	—	—	—	—	—	5	14	3	80	

Den äldste af kammarens nuvarande ledamöter är född år 1823, den yngste år 1867.

En iakttagelse, som städse förut blifvit gjord, att representanternas medelålder är betydligt högre för Första kammaren än för Andra, bekräftas äfvén denna gång. Skillnaden utgör för närvarande jemnt 6 år, mot 5:8 år vid 1897 års riksdag.

Med afseende på *personalomsättningen* inom Andra kammaren i följd af 1899 års allmänna val fördela sig kammarens ledamöter på följande sätt:

Representanter.	Landsbygden.		Städerna.		Landsbygd och städer.	
	Antal.	%.	Antal.	%.	Antal.	%.
Omvalde	110	73:3	57	71:2	167	72:6
Repr. före år 1897 . . .	6	4:0	3	3:8	9	3:9
Nyvalde	34	22:7	20	25:0	54	23:5
Samtl. repr. 150	100:0	80	100:0	230	100:0.	

Före innevarande års riksdag hafva alltså 176, eller 76:5 %, deltagit i kammarens förhandlingar och endast 54, eller 23:5 %, äro nya medlemmar. Samtliga representanterna från Gefleborgs

Tab. L. Åldersfördelning af Andra kammarens ledamöter.

Åldersår.	1882.	1891.	1900.	Åldersår.	1882.	1891.	1900.
31—32	—	2	—	57—58	10	12	7
32—33	1	1	1	58—59	11	6	7
33—34	3	—	1	59—60	9	6	8
34—35	1	1	—	60—61	4	6	14
35—36	—	3	4	61—62	4	6	5
36—37	3	3	2	62—63	6	8	6
37—38	5	5	2	63—64	3	4	5
38—39	6	—	2	64—65	4	5	8
39—40	3	7	7	65—66	6	3	2
40—41	8	3	5	66—67	1	2	3
41—42	4	4	5	67—68	2	3	—
42—43	10	6	4	68—69	1	1	1
43—44	6	6	8	69—70	2	—	1
44—45	5	3	4	70—71	—	2	2
45—46	4	7	8	71—72	1	—	—
46—47	3	7	12	72—73	—	1	—
47—48	9	9	9	73—74	—	—	—
48—49	9	8	9	74—75	—	—	—
49—50	10	9	6	75—76	—	—	—
50—51	10	10	9	76—77	—	—	2
51—52	6	20	6	S:a 30—40	22	22	19
52—53	7	12	10	40—50	68	62	70
53—54	6	11	7	50—60	82	103	92
54—55	6	7	9	60—70	33	38	45
55—56	8	12	15	70—80	1	3	4
56—57	9	7	14	Summa	206	228	230

och Vesterbottens län äro omvalde, medan deremot endast halfva antalet landsbygdsrepresentanter från Vermlands och Vestmanlands län förut tillhört kammaren.

Bland kammarens nuvarande ledamöter hafva 10 förut varit representanter i Första kammaren, och ännu finnas i Andra

kammaren 4 personer, som deltagit i ständsriksdag, nämligen 3 såsom medlemmar af Ridderskapet och Adeln samt 1 af Bondeståndet.

Stockholm den 18 april 1900.

Underdånigst

ELIS SIDENBLADH.

K. G. Odén.

VALEN TILL FÖRSTA KAMMAREN, ÅREN 1897—1899.

1. Valkrets.	2. Den valdes namn och embete eller yrke (samt boningsort utom valkretsen)	3. Födelse- år.	4. Valdag.	5. 6. Antal		7. Den valdes röstetal.	8. När- maste röstetal.	9. Kas- serade val- sedlar.
				valmän.	i valet del- tagande.			
Valde år 1897.				1897				
Stockholms stad . . .	Edvard Fränckel, generalkonsul*	1836	$\frac{28}{9}$	100	93	54	39	—
	Johan Fredrik Ivar Afzelius, justitieråd	1848	$\frac{17}{2}$	100	89	80	8	1
Uppsala län	Oscar Josef Alin, professor* ¹⁾	1846	$\frac{22}{9}$	38	38	37	—	—
	Fredrik Gustaf Magnus Ridderbjelke, f. d. kapten, godsegare ²⁾	1848				18	18	
Östergötlands län	Ludvig August Eklund, lektor (Norrköping) ³⁾	1839	$\frac{21}{9}$	66	66	44	21	—
Kalmar läns södra del	Carl Birger Hasselrot, häradshöfding*	1843	$\frac{29}{9}$	36	34	33	1	—
Kristianstads län	Ola Nilsson, landtbrukare*	1837	$\frac{28}{9}$	53	53	28	24	1
Malmöhus län	Nils Persson, konsul	1836	$\frac{28}{9}$	90	89	46	37	—
Hallands län	Peter Hansson, landtbruksskoleföreståndare, godsegare	1856	$\frac{23}{9}$	38	37	32	—	—
	Carl Olof Christian Johan Nordeafalk, landsböfding	1833				30	6	
Elfsborgs län	Johan Oscar Bergmark, borgmästare ⁴⁾	1843	$\frac{21}{9}$	73	73	53	17	—
Vestmanlands län	Axel Gotfrid Leonard Billing, biskop*	1841	$\frac{27}{9}$	41	41	40	1	—
Kopparbergs län	Ernst Trygger, professor (Uppsala län)	1857	$\frac{29}{9}$	54	54	31	23	—
Gefleborgs län	Sven Johan Sandqvist, borgmästare	1842	$\frac{21}{9}$	51	51	33	—	—
	Robert Almström, fabriksidkare (Stockholm)	1834				29	23	
Vesternorrlands län	Grefve Nils Gustaf Alexander Sparre, kammarherre, godsegare (Skaraborgs län)*	1834	$\frac{22}{9}$	59	59	57	1	1
Jemtlands län	Frih. Anders Robert von Kræmer, hofmarskalk, godsegare (Södermanlands län) ⁵⁾	1825	$\frac{8}{9}$	29	29	17	12	—
Vesterbottens län	Jakob Berlin, sekreterare (Stockholm) ⁶⁾	1841	$\frac{11}{9}$	33	33	28	3	—
Norrbottnens län	Carl Otto Bergman, öfverste*	1828	$\frac{21}{9}$	34	34	33	1	—
Valde år 1898.				1898				
Stockholms stad	Henrik Raguar Törneblad, lektor*	1833	$\frac{16}{9}$	100	85	78	3	3
Södermanlands län	Lars Albert Sjöholm, kontraktsprost	1841	$\frac{29}{9}$	45	45	24	15	—
	Fredrik Axel Hugo Hedenstjerna, häradshöfding	1836	$\frac{29}{9}$	65	65	60	—	—
Östergötlands län	Erik Gustaf Axel Danckwardt-Lillieström, godsegare	1839				59	—	
		Josua Hesekiel Kjellgren, bruksdisponent	1838	42	24	—	—	
Gotlands län	Carl Theodor af Ekenstam, häradshöfding	1858	$\frac{27}{9}$	26	26	16	10	—
Kristianstads län	James Thomas Kennedy, kammarherre, kapten	1848	$\frac{27}{9}$	53	52	44	8	—
Malmöhus län	Per Axel Henrik Cavalli, landskamrerare*	1852	$\frac{27}{9}$	91	91	88	—	—
	Gustaf David Rudolf Tornerhjelm, ryttmästare*	1854				81	—	
	Frih. Johan Wolmer Wrangel von Brehmer, öfverstekammarjunkare, gods- egare*	1836	74	11	—	—		
Hallands län	Fredrik August Sebastian Tham, godsegare	1847	$\frac{21}{9}$	39	38	27	11	—
Elfsborgs län	Fredrik August Almgren, öfverdirektör (Stockholm) ²⁾	1840	$\frac{29}{9}$	74	74	35	35	—
Skaraborgs län	Frih. Carl Gustaf Adolf Klingspor, f. d. kapten, godsegare*	1847	$\frac{29}{9}$	67	67	57	5	—
	Frans Evert Knut Åkerberg, godsegare	1853	$\frac{29}{9}$	66	65	46	17	—
Vermlands län	Carl Herman Lundström, f. d. bergmästare*	1828	$\frac{29}{9}$	64	64	57	6	—
Kopparbergs län	Knut Henrik Falk, bruksegare	1836	$\frac{28}{9}$	54	54	53	1	—
Gefleborgs län	Svante Edvard Wilhelm Brehmer, öfverste (Stockholms län)*	1841	$\frac{29}{9}$	51	51	27	24	—
Vesternorrlands län	Christian August Fröberg, borgmästare*	1835	$\frac{21}{9}$	59	57	42	13	2
Norrbottnens län	Lars Berg, generaldirektör (Stockholm)* ⁷⁾	1838	$\frac{29}{9}$	37	37	36	1	—
	Grefve Carl Oscar Taube, distriktschef (Stockholm)	1843	$\frac{21}{9}$	37	36	29	7	—
Valde år 1899.				1899				
Stockholms stad	Oscar Mauritz Almgren, grosshandlare*	1842	$\frac{1}{6}$	100	86	84	—	1
	Per Samuel Ludvig Annerstedt, statsråd*	1836				76	5	

1.	2.	3.	4.	5.		7.	8.	9.
				Antal				
Valkrets.	Den valdes namn och embete eller yrke (samt boningsort utom valkretsen).	Födelse- år.	Valdag.	Antal		Den valdes röstetal.	När- maste röstetal.	Kas- serade val- sedlar.
				valmän.	i valet del- tagande.			
				1899				
Uppsala län	Per Gustaf Tamm, bruksegare	1842	1 ⁷ / ₉	38	38	33	5	—
	Johan Fredrik Nyström, lektor	1855	1 ⁹ / ₉	39	39	25	12	—
Södermanlands län	Carl August Tamm, f. d. ryttmästare, godsegare	1840	1 ⁹ / ₉	45	43	43	—	—
Östergötlands län	H. Exc. Grefve Ludvig Wilhelm August Douglas, minister för utrikes ären- dena (Stockholm)*	1849	1 ⁹ / ₉	65	64	60	—	—
	Grefve Gustaf Harald Spens, f. d. landshöfving, godsegare	1827				49	9	
Norrköpings stad	Carl Johan Gustaf Swartz, fabriksidkare	1858	1 ² / ₁₀	50	45	34	8	—
Jönköpings län	Gustaf Johan Georg Axel Berg, häradshöfving*	1844	1 ⁹ / ₉	50	50	47	—	—
	Per Magnus Söderberg, landtbrukare*	1835				39	—	
	Frih. Nils Axel Hjalmar Palmstierna, förutv. statsråd, landshöfving	1836				36	11	—
Kronobergs län	Axel Gustaf Georg Törner, läroverksadjunkt	1837	1 ⁹ / ₉	36	36	21	12	—
Blekinge län	Johan Henrik Berggren, disponent	1853	2 ⁶ / ₉	39	38	23	14	—
Malmöhus län	Paul Paulson, landtbrukare	1851	2 ⁶ / ₉	93	93	89	1	1
Malmö stad	Johan Henrik Emanuel Dieden, f. d. konsul, grosshandlare	1840	1 ⁷ / ₁₁	54	47	39	5	1
Göteborgs o. Bohus län	Frih. Albert Lars Evert Åkerhielm, statsråd (Stockholm)*	1846	1 ⁹ / ₉	56	56	53	—	1
	Frih. Gustaf Otto Robert Lagerbring, landshöfving (Göteborg)	1847				47	2	
Göteborgs stad	Olof Melin, grosshandlare	1834	3 ⁰ / ₁₁	60	52	27	23	1
Elfsborgs län	Frih. Jonas Alströmer, godsegare	1840	1 ⁹ / ₉	76	75	73	1	—
Skaraborgs län	August Fredrik Weinberg, godsegare*	1848	1 ⁹ / ₉	67	66	66	—	—
	Carl Gustaf August Bergendahl, ryttmästare	1845				56	4	
Örebro län	Vollrath Henrik Sebastian Tham, bruksdisponent (Stockholm)	1837	1 ⁹ / ₉	51	51	37	14	—
Vestmanlands län	Otto Victor Lundberg, borgmästare ³⁾	1842	2 ⁵ / ₉	42	42	40	1	1
Jemtlands län	Frih. Knut Ulfsson Sparre, landshöfving	1835	2 ⁰ / ₉	30	30	17	13	—
Norrbottnens län	Knut Gillis Bildt, öfverste (Jönköpings län)	1854	1 ⁹ / ₉	37	37	32	5	—

Anmärkingar.

Tecknet * utmärker omval.

1) Afsade sig uppdraget under tiden emellan riksdagarna 1899 och 1900.

2) Valet afgjordes genom lottning.

3) Afled den 17 juli 1898.

4) Afsade sig uppdraget under tiden emellan riksdagarna 1898 och 1899.

5) Valdes med 17 röster af 29 i valet deltagande redan den 22 september 1896, men detta val blef efter anförda besvär af Kungl. Maj:t upphäfdt.

6) Valdes med 25 röster af 33 i valet deltagande redan den 23 september 1896, men detta val blef efter anförda besvär af Kungl. Maj:t upphäfdt.

7) Genom valet skulle två lediga platser besättas, men en af de valde, öfverdirektören F. A. Almgren, som erhöi 31 röster, afsade sig uppdraget såsom vald af annat landsting. — Generaldirektören L. Berg afsade sig riksdagsmannaskapet under tiden emellan riksdagarna 1899 och 1900.

8) Först omvaldes med 36 röster af 40 i valet deltagande hofmarskalken P. O. Reutersvärd, som dock å nyo afsade sig uppdraget.

FÖRSTA KAMMARENS SAMMANSÄTTNING VID LAGTIMA RIKSDAGEN ÅR 1900.

1. Valkrets.	2. Den valdes namn och embete eller yrke (samt bopingsort utom valkretsen).	3. Födelseår.	4. Senast vald.	5. År, under hvilka den valde förut bevisat lagtima riksdag såsom ledamot af Första kammaren.																									
				5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.	29.	
				1899	1898	1897	1896	1895	1894	1893	1892	1891	1890	1889	1888	1887	1886	1885	1884	1883	1882	1881	1880	1879	1878	1877	1876	1875	t. o. m.
Stockholms stad	Oscar Magnus Fredrik Björnstjerna, förutv. statsminister för utrikesärendena, generalmajor ⁺	1819	18 ¹ / ₂ 92																										
	Johan Wilhelm Elis Walldén, godsegare ¹¹	1836	18 ³ / ₄ 93																										
	Carl Sebastian von Friesen, tillf. rektor, lektor	1846	18 ³ / ₄ 96																										
	Edvard Fränckel, generalkonsul	1836	18 ³ / ₄ 97																										
	Johan Fredrik Ivar Afzelius, justitieråd	1848	18 ¹ / ₂ 97																										
	Henrik Ragnar Törneblad, lektor ¹¹	1833	18 ¹ / ₂ 98																										
	Oscar Mauritz Almgren, grosshandlare	1842	18 ¹ / ₂ 99																										
Stockholms län	Per Samuel Ludvig Annerstedt, statsråd	1836	18 ¹ / ₂ 99																										
	H. Exc. Erik Gustaf Bernhard Boström, statsminister (Stockholm) ¹¹	1842	18 ¹ / ₂ 93																										
	Oscar Wilhelm Odelberg, f. d. löjtnant, fabriksdisponent	1844	18 ¹ / ₂ 93																										
	Frih. Johan Gustaf Nils Samuel Åkerhielm, förutv. statsminister, öfverstekammarjunkare, godsegare ¹¹⁺⁶⁾	1833	18 ¹ / ₄ 95																										
	Gustaf Fredrik Östberg, godsegare (Stockholm) ¹¹	1847	18 ³ / ₄ 96																										
Uppsala län	Gustaf Adalrik Ekdahl, handlande ¹¹	1835	18 ³ / ₄ 96																										
	Pehr Jakob von Ehrenheim, f. d. statsråd, godsegare (Stockholm) ⁺	1823	18 ¹ / ₂ 93																										
	Fredrik Gustaf Magnus Ridderbjelke, f. d. kapten, godsegare	1848	18 ³ / ₄ 97																										
	Per Gustaf Tamm, bruksegare	1842	18 ¹ / ₂ 99																										
Södermanlands län	Johan Fredrik Nyström, lektor	1855	18 ¹ / ₂ 99																										
	Edvard Magnus Sederholm, godsegare (Stockholm) ¹¹	1828	18 ³ / ₄ 91																										
	Grefve Axel Fredrik Claesson Wachtmeister, generaldirektör (Stockholm)	1855	18 ¹ / ₂ 94																										
	Filip August Boström, landshöfding	1843	18 ¹ / ₄ 95																										
	Lars Albert Sjöholm, kontraktsprost	1841	18 ³ / ₄ 98																										
Östergötlands län	Carl August Tamm, f. d. ryttmästare, godsegare	1840	18 ¹ / ₂ 99																										
	Niklas Fosser, godsegare ¹¹	1835	18 ¹ / ₂ 93																										
	Grefve Philip Otto Leonard Klingspor, f. d. kapten, godsegare	1845	18 ¹ / ₄ 95																										
	Fredrik Axel Hugo Hedenstjerna, häradshöfding	1836	18 ³ / ₄ 98																										
	Erik Gustaf Axel Danckwardt-Lillieström, godsegare ⁺	1839	18 ³ / ₄ 98																										
	Joana Heseckiel Kjellgren, bruksdisponent	1838	18 ³ / ₄ 98																										
Norrköpings stad	Grefve Ludvig Wilhelm August Douglas, förutv. minister för utrikesärendena, godsegare	1849	18 ¹ / ₂ 99																										
	Grefve Gustaf Harald Spens, f. d. landshöfding, godsegare ⁺	1827	18 ¹ / ₂ 99																										
	Carl Johan Gustaf Swartz, fabriksidkare	1858	18 ¹ / ₂ 99																										
	Axel Fagerholm, godsegare	1844	18 ³ / ₄ 92																										
Jönköpings län	Carl Jehander, ingenjör (Stockholm)	1833	18 ¹ / ₂ 94																										
	Johan Paul Fredrik Otto von Strokirch, hofmarskalk, godsegare ⁺	1824	18 ³ / ₄ 96																										
	Gustaf Johan Georg Axel Berg, häradshöfding ¹¹	1844	18 ¹ / ₂ 99																										
	Per Magnus Söderberg, landtbrukare	1835	18 ¹ / ₂ 99																										
	Frih. Nils Axel Hjalmar Palmstierna, förutv. statsråd, landshöfding ¹¹⁺	1836	18 ¹ / ₂ 99																										

Anmärkning. Tecknet — (i kol. 5—28) utmärker bevisade lagtima riksdagar i Första kammaren såsom representant för samma valkrets; .. för annan valkrets. Tecknet ¹¹ utmärker föregående ledamotkap af Andra kammaren; + deltagande i ständriksdag.

Tab. 2 (forts.). FÖRSTA KAMMARENS SAMMANSÄTTNING VID LAGTIMA RIKSDAGEN ÅR 1900. 25

1. Valkrets.	2. Den valdes namn och embete eller yrke (samt boningsort utom valkretsen).	3. Födelseår.	4. Senast vald.	5. År, under hvilka den valde förut bevisat lagtima riksdag såsom ledamot af Första kammaren																									
				5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.	29.	
				1899	1898	1897	1896	1895	1894	1893	1892	1891	1890	1889	1888	1887	1886	1885	1884	1883	1882	1881	1880	1879	1878	1877	1876	1875	1867
Kronobergs län	Gunnar Wennerberg, förntv. statsråd, f. d. landshöfding (Stockholm)	1817	18 ¹ / ₉ 93																										
	Grefve Knut Arvid Posse, godsegare	1855	18 ¹ / ₉ 93																										
	Josef Samuel Frithiof Stephens, bruksegare	1841	18 ¹ / ₇ 95																										
	Frih. August Wilhelm Rappe, godsegare	1850	18 ¹ / ₄ 96																										
	Axel Gustaf Georg Törner, läroverksadjunkt	1837	18 ¹ / ₉ 99																										
Kalmarläns norra del	Albrecht Theodor Odelberg, statsråd (Stockholm)	1847	18 ³ / ₉ 92																										
	Carl Ulrik Samuel Lybeck, godsegare	1838	18 ³ / ₉ 94																										
	Knut Henrik Robert Tillberg, vice häradshöfding (Stockholm)	1860	18 ³ / ₄ 96																										
Kalmarläns södra del	Johan Anders Sandberg, rektor	1834	18 ³ / ₉ 92																										
	Johan Melcher Ekströmer, f. d. kaptän, godsegare ^{II}	1835	18 ³ / ₉ 95																										
	Gustaf Alik Walin, apotekare	1845	18 ³ / ₉ 95																										
	Carl Birger Hasselrot, häradshöfding	1843	18 ³ / ₉ 97																										
Gotlands län	Johan Gustaf Björlin, militärbefälhafvare, öfverste	1845	18 ⁷ / ₉ 95																										
	Carl Theodor af Ekenstam, häradshöfding	1858	18 ³ / ₇ 98																										
Blekinge län	Grefve Hans Hansson Wachtmeister, statsråd (Stockholm)	1851	18 ³ / ₇ 92																										
	Thomas Nyström, öfverstelöjtnant, godsegare	1833	18 ³ / ₇ 93																										
	Carl Pontus af Burén, bruksegare (Östergötlands län)	1835	18 ¹ / ₉ 95																										
	Johan Henrik Berggren, disponent	1853	18 ³ / ₉ 99																										
Kristianstads län	Grefve Raoul Gustaf Hamilton, godsegare	1855	18 ³ / ₉ 91																										
	Arvid Sture Bruzelius, major	1838	18 ³ / ₉ 91																										
	John Pehrsson, landtbrukare	1826	18 ¹ / ₉ 95																										
	Casper Gustaf Salomon Ehrenborg, f. d. major, godsegare	1846	18 ¹ / ₉ 95																										
	Grefve Magnus Gabriel De la Gardie, landshöfding ⁺	1839	18 ¹ / ₉ 96																										
	Ola Nilsson, landtbrukare	1837	18 ³ / ₉ 97																										
Malmöhus län	James Thomas Kennedy, kammarherre, kaptän	1848	18 ³ / ₇ 98																										
	Per Bondesson, landtbrukare	1843	18 ³ / ₇ 92																										
	Frih. Nils Axel Arvid Trolle, hofjägmästare, godsegare	1859	18 ³ / ₉ 94																										
	Per Sörensson, kontraktsprost	1841	18 ¹ / ₉ 95																										
	Hjalmar Ossian Lindgren, professor	1837	18 ³ / ₉ 96																										
	Grefve Carl Johan Trolle-Bonde, godsegare ^{II}	1843	18 ³ / ₉ 96																										
	Nils Persson, konsul	1836	18 ³ / ₉ 97																										
	Per Axel Henrik Cavalli, landskamrerare	1852	18 ³ / ₇ 98																										
	Gustaf David Rudolf Tornerhjelrn, ryttmästare	1854	18 ³ / ₇ 98																										
	Frih. Johan Wolmer Wrangel von Brehmer, öfverstekammarjunkare, godsegare	1836	18 ³ / ₇ 98																										
Paul Paulson, landtbrukare ^{II}	1851	18 ³ / ₉ 99																											
Malmö stad	Robert Dickson, landshöfding	1843	18 ¹ / ₉ 94																										
	Johan Henrik Emanuel Dieden, f. d. konsul, grosshandlare ^{II}	1840	18 ¹ / ₇ 99																										
Hallands län	Adolf Peter von Möller, godsegare	1855	18 ³ / ₉ 91																										
	Peter Hansson, landtbruksskoleföreståndare, godsegare	1856	18 ³ / ₉ 97																										
	Carl Olof Christian Johan Nordenfalk, landshöfding ⁺	1833	18 ³ / ₉ 97																										
	Fredrik August Sebastian Thau, godsegare	1847	18 ³ / ₉ 98																										

Tab. 2 (forts). FÖRSTA KAMMARENS SAMMANSÄTTNING VID LAGTIMA RIKSDAGEN ÅR 1900. 27

1. Valkrets.	2. Den valdes namn och embete eller yrke (samt boningsort utom valkretsen)	3. Födelseår.	4. Senast vald.	5. År, under hvilka den valde förut bevisat lagtima riksdag såsom ledamot af Första kammaren.																							
				5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.
Kopparbergs län	Martin Samuel Nisser, bruksegare	1840	18 ² / ₉ 91																								
	Carl Fredrik Pettersson, kyrkherde	1830	18 ⁷ / ₉ 92																								
	Knut Hugo Blomberg, professor (Uppsala län)	1850	18 ⁶ / ₉ 93																								
	Carl Gustaf Patrik de Laval, civilingeniör (Stockholm) ¹⁾	1845	18 ⁹ / ₉ 93																								
	Ernst Trygger, professor (Uppsala län)	1857	18 ⁹ / ₉ 97																								
	Knut Henrik Falk, bruksegare	1836	18 ² / ₉ 98																								
Gefleborgs län	Christian Lundberg, bruksegare	1842	18 ¹ / ₉ 94																								
	Erik Larsson, bruksegare	1838	18 ² / ₉ 96																								
	Grefve Walther von Hallwyl, godsegare (Stockholm)	1839	18 ² / ₉ 96																								
	Sven Johan Sandqvist, borgmästare	1842	18 ¹ / ₉ 97																								
	Robert Almström, fabriksläkare (Stockholm)	1834	18 ¹ / ₉ 97																								
	Svante Edvard Wilhelm Brehmer, öfverste (Stockholms län)	1841	18 ² / ₉ 98																								
Gefle stad	John Robert Rettig, grosshandlare	1847	18 ² / ₉ 93																								
Vesternorrlands län	Axel Asker, landssekreterare (Vermlands län)	1848	18 ² / ₉ 93																								
	Olof Björklund, disponent	1849	18 ¹ / ₉ 94																								
	Johan Petter Dahlberg, bruksegare ¹⁾	1843	18 ¹ / ₉ 94																								
	Frans Albert Anderson, generaldirektör (Stockholm)	1831	18 ⁹ / ₉ 95																								
	Axel Herman Ölander, häradsbörding	1841	18 ² / ₉ 96																								
	Grefve Nils Gustaf Alexander Sparre, kammarherre, godsegare (Skaraborgs län) ²⁾	1834	18 ² / ₉ 97																								
Jemtlands län	Christian August Fröberg, borgmästare ¹⁾	1835	18 ¹ / ₉ 98																								
	Hugo Petrus Percival Tamm, godsegare (Uppsala län)	1840	18 ¹ / ₉ 93																								
	Frih. Anders Robert von Kræmer, hofmarskalk, godsegare (Södermanlands län) ³⁾	1825	18 ¹ / ₉ 97																								
Vesterbottens län	Frih. Knut Ulfson Sparre, landshöfding	1835	18 ² / ₉ 99																								
	Axel Fredrik Oskar Cederberg, öfverstelöjtnant, byråchef (Stockholms län) ¹⁾	1837	18 ¹ / ₉ 93																								
	August Theodor Almén, f. d. generaldirektör (Stockholm)	1833	18 ¹ / ₉ 94																								
	Frans Oskar Bremberg, jägmästare	1846	18 ¹ / ₉ 94																								
Norrbottnens län	Jakob Berlin, tillf. landshöfding, sekreterare	1841	18 ¹ / ₉ 97																								
	Carl Otto Bergman, öfverste	1828	18 ² / ₉ 97																								
	Grefve Carl Oscar Taube, distriktschef (Stockholm)	1843	18 ² / ₉ 98																								
	Knut Gillis Bildt, öfverste (Jönköpings län)	1854	18 ¹ / ₉ 99																								
Hela riket:																											
30 valkretsar	150 riksdagsmän																										
Deraf:																											
25 landstingsområden	135																										
5 städer	15																										

Anmärkingar.

1) Representant för samma valkrets åren 1874 och 1875. 4) Representant för annan valkrets åren 1867—1874.
 2) Representant för samma valkrets åren 1867—1875. 5) Representant för annan valkrets åren 1871—1875.
 3) Representant för samma valkrets åren 1873—1875. 6) Afled den 2 april 1900.

Tab. 3.

FYLLNADSVALEN TILL ANDRA KAMMAREN ÅREN 1897—1899.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
Län.	Valkrets.	Den valdes namn och embete eller yrke samt boningsort, då valkretsen omfattar mer än en kommun.	Den valdes födelseår.	Valdag.	Valberättigade.	I valen deltagande. Vid omedelbare el. elektorsval.	Elektorer (vid medelbara val).	Röstetal. För den valde.	För närmaste man.	Kasserade valsedlar.	Öfverklagade val.
Stockholms stad	Stockholms stad, första valkr. . . .	Martin Filip Nyström, telegrafkommisarie	1845	18 ¹ / ₉ 97	2,703	988	—	577	284	8	—
	D:o, andra valkr.	Carl Albert Lindhagen, assessor	1860	18 ¹ / ₃ 97	5,304	2,086	—	1,178	891	3	—
	D:o, fjärde valkr.	Carl Fredrik Theodor Nordström, kommerseråd . .	1843	18 ² / ₉ 97	4,721	2,507	—	1,449	1,056	2	—
Kalmar län . . .	Ölands domsaga	Anders Adolf Johansson, landtbrukare, Möllstorp .	1848	18 ¹ / ₉ 98	2,430	1,182	—	695	343	13	—
Kristianstads län	Ingelstads och Jerrestads domsaga	Esbjörn Persson, hemmansegare, Borby	1849	18 ² / ₃ 97	2,787	1,547	—	524	502	60	1)
Malmöhus län . .	Ystads stad	Tage Peter Gussing, rådmän	1851	18 ² / ₉ 98	787	629	—	219	191	—	—
Hallands län . . .	Hallands läns norra domsaga	Carl Fredrik Oscar Åkerberg, landtbrukare, Torna .	1837	18 ² / ₅ 98	1,662	415	—	129	112	1	—
Göteb. o. Bohus län	Tunge, Sörbygdens och Sotenäs härad	Carl Herman Wallentin, handlande, Smögen	1856	18 ¹ / ₆ 98	1,562	496	—	225	150	—	—
	Uddevalle och Strömstads städer	Wilhelm Theodor Lundgren, vice konsul, Strömstad	1837	18 ² / ₃ 98	848	605	—	322	281	—	—
Elfsborgs län . . .	Ås och Gäsene domsaga	Thor Emanuel Lundblad, landtbrukare, Säm	1858	18 ¹ / ₃ 98	1,817	363	44	28	8	1	—
Vesternorrlands län	Nordingrå och Nätra tingslag	Carl Bergström, hemmansegare, Skidsta	1843	18 ¹ / ₄ 98	1,871	867	—	700	96	6	—
	Hernösands och Örnsköldsviks städer	Henrik Gustaf Paulus Öhngren, vice konsul, Örnsköldsvik	1853	18 ² / ₁ 98	848	521	—	286	235	—	—

Anmärkning.

1) Valet öfverklagades, men fastställdes så väl af Kungl. Maj:ts Befallningshafvande som af Kungl. Maj:t.

ALLMÄNNA VALEN TILL ANDRA KAMMAREN FÖR RIKSDAGSPERIODEN 1900—1902.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.
Län och valkrets ¹⁾ .	Den valdes namn och embete eller yrke samt boningsort, då valkretsen omfattar mer än en kommun.	Den valdes födelseår.	Folkmängd d. 31 dec. 1898.	Valdag 1899.	Valberättigade.		Kjöst valberättigade, men för ogrundna kommunalskyldigheter.	I valet deltagande.			Röstetal.		Kasserade valsedlar.	Överklagade val.
					Antal.	% af folkmängden.		Vid omedelbara eller elektorsval.	% af valberättigade (kol. 6).	Elektorer (vid omedelbara val).	För den valde.	För närmaste man.		
Stockholms stad²⁾.														
Första valkretsen	Fridtjuv Berg, folkskolelärare*	1851	57,549 ²² / ₉	2,903	5·0	4,970	1,714	59·0	—	—	1,695	—	7	—
	Curt Wallis, e. o. professor*	1845									1,663	—		
	Martin Filip Nyström, telegrafkommissarie*	1845									1,654	—		
	Gustaf Oscar Wallenberg, kapten	1863									780	653		
Andra valkretsen	Johan Henrik Gotthard Fredholm, civilingeniör*	1838	50,142 ²² / ₉	4,103	8·2	5,335	2,183	53·2	—	—	2,170	—	4	—
	Sixten Gabriel von Friesen, lektor*	1847									2,167	—		
	Carl Albert Lindhagen, revisionssekreterare*	1860									1,297	—		
	Oskar Gustaf Eklund, boktryckare*	1861									1,238	915		
Tredje valkretsen	Emil Hammarlund, redaktör*	1853	60,926 ²² / ₉	4,247	7·0	7,614	2,336	55·0	—	—	2,298	—	13	—
	Sven Adolf Hedin, litteratör*	1834									1,629	—		
	Karl Albert Staaff, advokat, vice häradshöfding*	1860									1,573	—		
	Jakob Byström, redaktör*	1857									1,535	777		
Fjerde valkretsen	Edvard Otto Vilhelm Wavrinsky, direktör*	1848	64,471 ²² / ₉	5,518	8·6	5,351	2,904	52·6	—	—	2,885	—	9	—
	Carl Fredrik Theodor Nordström, generaldirektör*	1843									2,889	—		
	Grefve Hugo Erik Gustaf Hamilton, landshöfding*	1849									2,690	—		
	Julius Edvard von Krusenstjerna, statsråd* I	1841									1,503	—		
Femte valkretsen	Frih. Gerard Jakob De Geer, professor	1858	58,501 ²² / ₉	2,789	4·8	6,348	1,605	57·5	—	—	1,472	1,406	4	—
	Emil Albin Smith, lotskapten	1848									1,588	—		
	Magnus Mauritz Höjer, lektor*	1840									1,250	—		
	Karl Hjalmar Branting, litteratör*	1860									1,015	—		
	David Kristian Bergström, redaktör*	1858	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	John Olsson, advokat*	1858												
Stockholms stad														
— ²⁾ 295,789 ²² / ₉ 19,560 6·6 29,618 10,742 54·9 — — — 37 —														
Stockholms län.														
Norra Roslags domsaga	Carl Sandquist, hemmansegare, Söderby gård*	1841	30,242 ⁹ / ₈	1,886	6·2	55	852	45·2	—	—	552	241	25	—
Mellersta Roslags domsaga	Erik Gabriel Henrik Åkerlund, godsegare, Lovisedal*	1853	22,529 ¹⁸ / ₉	1,599	7·1	37	163	10·2 ⁴⁾	27	22	4	—	—	
Södra Roslags domsaga	Gustaf Fredrik Berendes, bruksegare, Jakobsberg*	1834	39,170 ³ / ₅	2,020	5·2	403	308	15·2 ⁴⁾	52	40	7	—	—	
Stockholms läns vestra domsaga	Johan Wilhelm Lundin, godsegare, Karby	1846	21,091 ⁵ / ₉	1,037	4·9	19	188	18·1	32	18	14	—	—	
Södertörns domsaga	August Theodor Pettersson, kontraktsprost, Österhaninge*	1853	37,637 ²¹ / ₉	1,661	4·4	257	931	56·1	—	396	354	36	—	
Södertelge, Norrtelge, Östhammars, Öregrund, Sigtuna och Vaxholms städer	Jakob Gustaf Pettersson, borgmästare, Södertelge	1866	13,277 ¹⁵ / ₈	1,173	8·8	67	742	63·3	—	350	270	4	—	
Uppsala län.														
Norunda och Örbyhus härad	Johan Erik Ericsson, hemmansegare, Alberga**	1837	30,853 ²⁰ / ₉	1,843	6·0	191	1,253	68·0	—	788	458	5	—	
Olands härad	Karl Edvard Holmgren, arrendator, Hillebola* ⁵⁾	1845	20,588 ⁹ / ₈	1,203	5·8	28	254	21·1	27	25	1	—	—	
Uppsala läns mellersta domsaga	Johan Oscar Lindewall, tillf. domänintendent Bärby	1847	23,849 ²³ / ₉	1,360	5·7	21	263	19·3	39	30	8	—	—	
Uppsala läns södra domsaga	Lars Petter Mallmin, godsegare, Gran*	1843	22,183 ²⁹ / ₈	1,133	5·1	14	221	19·5 ⁴⁾	37	35	1	—	—	
Uppsala stad	Simon Johannes Boëthius, e. o. professor*	1850	22,737 ²⁸ / ₉	1,452	6·4	195	936	64·5	—	578	355	2	—	

Anm. Tecknet * utmärker, att den valde blifvit omvald för samma valkrets; ** att den valde endast före år 1897 representerat samma valkrets. Tecknet I utmärker föregående ledamotskap i Första kammaren; + deltagande i ständsriksdag.

30 Tab. 4 (fdrts). ALLMÄNNA VALEN TILL ANDRA KAMMAREN FÖR RIKSDAGSPERIODEN 1900—1902.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.
Län och valkrets ¹⁾ .	Den valdes namn och embete eller yrke samt boningsort, då valkretsen omfattar mer än en kommun.	Den valdes födelseår.	Folk-mängd d. 31 dec. 1898.	Valår 1899.	Valberätti-gade.		Eljest valberättigade, men för öppna kom-munalutskickelser hifvande.	I valen deltagande.			Röstetal.		Kasserade valsedlar.	Öfverklagade val.
					Annal.	% af folk-mängden.		Vid omelebara eller elktorsval.	Elektor (vid medelbara val).	% af valberätti-gade (kol. 6).	För den valde.	För närmaste man.		
Södermanlands län.														
Jönåkers härad	Fredrik Pettersson, arrendator, Tjärsta** . . .	1837	17,221	²¹ / ₈	710	4.1	4	303	42.7	—	161	140	1	—
Rönö, Hölbo och Daga härad	Ernst August Lindblad, godsegare, Närlunda*	1857	27,440	²¹ / ₈	950	3.5	29	407	42.8	—	282	119	5	—
Oppunda härad	Nils Olsson, hemmansegare, Åttersta**	1841	34,816	¹⁴ / ₈	1,552	4.5	107	833	53.7	—	449	381	1	—
Villåttinge härad	Frih. Axel Ivan von Knorring, arrendator, Skiringe*	1850	12,099	¹⁴ / ₈	502	4.1	17	225	44.8	—	145	79	1	—
Vester- och Öster-Rekarne härad	Wilhelm Johansson, folkskolelärare, Öja	1843	32,803	¹⁶ / ₈	1,616	4.9	123	1,025	63.4	—	560	462	3	—
Åkers och Selebo härad	Knut Fredrik Gerhard Almqvist, godsegare, Janslunda*	1863	15,355	¹⁶ / ₈	620	4.0	3	118	19.0	—	117	1	—	—
Nyköpings, Torshälla, Strengnäs, Mariefreds och Trosa städer	Johan Widén, landssekreterare, Nyköping	1856	12,956	²¹ / ₉	1,063	8.2	68	769	72.3	—	415	232	—	—
Eskilstuna stad	Carl Gustaf Österberg, boktryckerifaktor	1864	13,170	²¹ / ₉	1,401	10.6	164	1,067	76.2	—	657	213	1	—
Östergötlands län.														
Kinda och Ydre domsaga	Carl Emil Johansson, hemmansegare, Berga*	1852	26,578	²⁶ / ₈	1,358	5.1	48	180	13.3	—	142	22	6	—
Björkekinds, Öt kinds, Lösings, Bråbo och Memnings domsaga	Wilhelm Andersson, arrendator, Bråborg	1849	35,165	²⁰ / ₈	1,365	3.9	129	711	52.1	—	355	323	2	—
Lysings och Göstrings domsaga	Johan Hjelmérus, vice häradshöfding, godsegare, Mjerdevi*	1852	24,528	²⁷ / ₈	1,350	5.5	13	370	27.4	—	339	27	1	—
Åkerbo, Bankekinds och Hanekinds domsaga	Frans Oscar Larsson, hemmansegare, Mörtlösa*	1851	24,316	²⁰ / ₈	1,050	4.3	27	414	39.4	—	318	87	2	—
Vifolka, Valkebo och Gullbergs domsaga	Anders Gustaf Andersson, hemmansegare, Himmelsby*	1835	25,535	²⁵ / ₈	1,239	4.9	39	594	47.9	—	382	200	5	—
Finspånge läns domsaga	Olof Larsson, handlande, Bratteberg	1848	26,957	²¹ / ₈	1,167	4.3	86	579	49.6	—	362	205	2	—
Aska, Dals och Bobergs domsaga	Carl Jakob Jakobson, landbrukare, Karlshult*	1839	29,075	²⁰ / ₈	1,273	4.4	52	775	60.9	—	426	332	—	—
Hammarkinds och Skärkinds domsaga	August Henriqueson, landbrukare, Karlslund*	1839	22,575	²² / ₈	997	4.4	46	630	63.2	—	397	229	—	—
Linköpings stad	Grefve Robert De la Gardie, landshöfding* ¹⁾	1823	13,722	²² / ₉	1,003	7.3	69	655	65.3	—	284	270	2	—
Norrköpings stad	Teodor Zetierstrand, justitierådman*	1852	39,654	²¹ / ₉	2,407	6.1	753	1,629	67.7	—	1,610	—	1	—
	Frans Johan Axel Swartling, vice konsul, fabriksdisponent*	1840									1,244	380	1	—
Vadstena, Skeninge, Söderköpings, Motala och Grenna städer ²⁾	Conrad Fredrik Vahlquist, regementsläkare, Skeninge	1856	9,851	⁶ / ₈	816	8.3	27	688	84.3	—	368	316	2	⁶⁾
Jönköpings län.														
Vestra härads domsaga	Johan Sjöberg, hemmansegare, Bodaryd*	1837	29,863	⁶ / ₈	2,615	8.8	90	899	34.4	—	610	118	4	—
Östra härads domsaga	Jonas Peter Zakrisson, hemmansegare, Fageräng*	1845	23,162	¹³ / ₈	1,739	7.5	42	469	27.0	—	437	15	3	—
Östbo härad	Johannes Wilhelm Bengtsson, landbrukare, Häradsköp*	1841	21,202	²⁷ / ₈	1,630	8.0	80	750	44.4	—	554	169	9	—
Vestbo härad	Johannes Gustaf Hazén, kontraktsprost, Fors-heda*	1844	27,264	²⁷ / ₈	2,765	10.1	70	1,378	49.8	—	860	344	13	—
Tveta härad	Johan Wilhelm Spånberg, bruksegare, Norra-hammar ¹⁾	1843	25,487	²⁷ / ₈	2,004	7.9	57	1,364	68.1	—	664	518	7	—
Vista och Mo härad	Carl Gottfrid Johansson, hemmansegare, Af-lösa*	1851	15,053	²⁷ / ₈	1,297	8.6	30	593	45.7	—	385	141	55	—
Norra och Södra Vedbo domsaga	Oskar Erickson, domänintendent, Bjersby*	1847	31,612	²⁰ / ₇	2,035	6.4	31	1,027	50.5	—	629	348	45	—
Jönköpings stad	Henning Odencrants, hofrättsassessor* ⁷⁾	1853	22,271	²³ / ₉	1,410	6.3	176	932	66.1	—	498	432	2	—

Tab. 4 (forts.). ALLMÄNNA VALEN TILL ANDRA KAMMAREN FÖR RIKSDAGSPERIODEN 1900—1902. 31

1. Län och valkrets ¹⁾ .	2. Den valdes namn och embete eller yrke samt boningsort, då valkretsen omfattar mer än en kommun.	3. Den valdes födelseår.	4. Folk- mängd d. 31 dec. 1898.	5. Valdag 1899.	6. Valberätti- gade.		7. % af folk- mängden.	8. Rijest valberättigade, men för ogäldna kom- munalutskylder häftande.	9. I valen deltagande.			12. Röstetal.		13. För närmaste man.	14. Kasserade valsedlar.	15. Överklagade val.
					9. Vid omedelbara eller elektorval.	10. % af valberätti- gade (kol. 6).			11. Elektorer (vid omedelbara val).	12. För den valde.	13. För närmaste man.					
Kronobergs län.																
Uppvidinge härad	Jonas Eriksson, hemmansegare, Lindehult	1848	25,025	$\frac{2,6}{8}$	1,696	6,8	125	524	30,9	—	214	149	2	—	—	—
Konga härad	Johan August Sjö, landtbrukare, Linneryd*	1839	31,159	$\frac{2,6}{8}$	2,041	6,6	154	273	13,4	—	245	10	3	—	—	—
Mellersta Värends domsaga	Carl Fredrik Petersson, landtbrukare, Dänninge- landa*	1839	26,984	$\frac{2,9}{8}$	1,805	6,7	55	244	13,5	37	30	7	—	—	—	—
Vestra Värends domsaga	Magnus Andersson, hemmansegare, Löfhult*	1833	29,094	$\frac{2,1}{8}$	2,172	7,5	40	462	21,3	—	329	78	—	—	—	—
Sunnerbo domsagas östra valkrets	Anders Gustaf Jönsson, hemmansegare, Mårarp Lunden*	1831	19,467	$\frac{2,0}{8}$	1,445	7,4	148	477	33,0	—	277	77	1	—	—	—
Sunnerbo domsagas vestra val- krets	Carl Wilhelm Hultstein, garfware o. landtbru- kare, Strömsnäs*	1843	20,388	$\frac{2,0}{8}$	1,528	7,5	134	701	45,9	—	289	223	2	—	—	—
Vexjö stad	Sven Anders Gustaf Sundberg, konsistorieno- tarie**	1830	7,376	$\frac{3,0}{8}$	562	7,6	7	328	58,4	—	187	119	1	—	—	—
Kalmar län.																
Norra Tjusts härad	Sven Magnus Petersson, landtbrukare, Snällebo	1843	20,025	$\frac{2,7}{8}$	901	4,5	14	445	49,4	—	242	184	1	—	—	—
Södra Tjusts härad	Otto Wilhelm Redelius, kontraktsprost, Hal- lingeberg*	1835	21,127	$\frac{4,9}{8}$	975	4,6	18	109	11,2	26	25	1	—	—	—	—
Aspelands och Handbörds domsaga	Per August Julius Högstedt, godsegare, Hanåsa*	1851	29,472	$\frac{2,7}{8}$	1,667	5,7	106	343	20,6	—	224	75	5	—	—	—
Sevede och Tunaläns domsaga	Birger Axel Robert Petersson, landtbrukare, Skurö*	1843	27,344	$\frac{3,9}{8}$	1,600	5,9	61	391	24,4	—	258	129	2	—	—	—
Norra Møre och Stranda domsaga	Per Olof Lundell, landtbrukare, Ebbetorp*	1849	28,199	$\frac{2,6}{8}$	1,236	4,4	201	134	10,8	—	116	7	1	—	—	—
Södra Møre domsagas vestra valkrets	Carl Israel Carlsson, landtbrukare, Norra Smeds- torp*	1845	23,201	$\frac{2,0}{8}$	1,787	7,7	9	487	27,3	—	330	131	6	—	—	—
Södra Møre domsagas östra valkrets	Per Alfred Petersson, landtbrukare, Påboda*	1860	19,313	$\frac{2,0}{8}$	971	5,0	40	210	21,6	—	192	3	9	—	—	—
Ölands domsaga	Anders Adolf Johansson, landtbrukare, Mölls- torp*	1848	30,289	$\frac{3,0}{8}$	2,298	7,6	154	489	21,3	—	391	59	1	—	—	—
Kalmar stad	Carl Adolf Johan Fagerlund, landshöfding	1842	12,582	$\frac{2,2}{8}$	834	6,6	82	414	49,6	—	240	171	—	—	—	—
Vesterviks och Eksjö städer ³⁾	Axel Petri, rådmän o. handlande, Eksjö	1835	10,995	$\frac{2,3}{8}$	754	6,9	72	552	73,2	—	292	257	1	—	—	—
Oskarshamns, Vimmerby och Borgholms städer	Nils Peter Bertrand Lindgren, borgmästare, Oskarshamn*	1841	9,719	$\frac{7,9}{8}$	665	6,8	53	258	38,8	—	194	59	2	—	—	—
Gotlands län.																
Gotlands södra domsaga	August Sundblad, kyrkoherde, Garde*	1851	22,715	$\frac{1,6}{8}$	2,414	10,6	60	452	18,7	—	392	46	1	—	—	—
Gotlands norra domsaga	Per Larsson, landtbrukare, Lilla Fole**	1823	21,716	$\frac{2,0}{8}$	2,213	10,2	115	361	16,3	—	320	9	9	—	—	—
Visby stad	Knut Henning Gezelius von Schéele, biskop+	1838	7,895	$\frac{8,9}{8}$	640	8,1	47	349	54,5	—	185	163	1	—	—	—
Blekinge län.																
Listers domsaga	Nils Jönsson, landtbrukare, Gammaltorp*	1844	26,005	$\frac{1,9}{8}$	922	3,5	420	331	35,9	—	293	12	4	—	—	—
Bräkne domsaga	Pehr Pehrson, landtbrukare, Törneryd*	1845	24,205	$\frac{7,9}{8}$	1,078	4,5	180	93	8,6	—	81	11	1	—	—	—
Östra häradss domsaga	Per August Larsson, landtbrukare, Säby	1856	26,015	$\frac{7,7}{8}$	872	3,4	528	300	34,4	—	171	41	8	—	—	—
Medelstads domsaga	Axel Edvard Lindvall, landtbrukare, Nuttraby	1852	34,835	$\frac{2,2}{8}$	1,425	4,1	649	383	26,9	—	232	129	2	—	—	—
Karlskrona stad	Frih. Fredrik Wilhelm von Otter, förntv. stats- råd, vice amiral!+	1833	23,507	$\frac{3,0}{8}$	1,714	7,3	536	1,027	59,9	—	555	236	8	—	—	—
Karlshamns, Sölvesborgs och Ronneby städer	Ernst Fredrik Wilhelm Meyer, grosshandlare, Karlshamn*	1847	10,759	$\frac{8,9}{8}$	909	8,4	51	378	41,6	—	245	83	1	—	—	—
Kristianstads län.																
Ingelstads och Jerrestads domsaga	Esbjörn Persson, hemmansegare, Borby*	1849	35,451	$\frac{1,9}{8}$	3,008	8,5	168	688	22,9	—	563	41	7	—	—	—
Villands härad	Ola Persson, hemmansegare, Rinkaby*	1846	23,701	$\frac{2,7}{8}$	1,211	5,1	144	191	15,8	—	174	2	9	—	—	—

1.	2.	3.	4.	5.	6.		8.	9.		12.		14.	15.	
					Valberättigade.	% af folkmängden.		I valen deltagande.	Röstetal.					
Län och valkrets ¹⁾ .	Den valdes namn och embete eller yrke samt boningsort, då valkretsen omfattar mer än en kommun.	Den valdes födelseår.	Folkmängd d. 31 dec. 1898.	Valdagar 1899.	Antal.		Eljest valberättigade, men för oguldna kommunalskyldighetsfria.	Vid omedelbara eller elkorssval.	% af valberättigade (kol. 6).	Elektorat (vid medelbara val).	För den valde.	För närmaste man.	Kasserade valsedlar.	Ofterskade val.
Östra Göinge härad	Per Jönsson, hemmansegare, Färeköp*	1845	26,160	² / ₇	1,139	4.4	294	563	49.4	—	279	261	3	—
Albo och Gårds domsaga	Nils Svensson, hemmansegare, Olseröd*	1844	33,688	² / ₈	2,080	6.2	141	337	16.2	—	298	5	18	—
Vestra Göinge domsaga	Frih. Fredrik Christian Kjell Barnekow, godssegare, Åraslöf* ¹⁾	1839	33,319	¹ / ₈	2,414	7.2	303	388	16.1	—	333	19	3	—
Norra Åsbo domsaga	Carl Hjalmar Wittsell, landtbrukare, Örkel-ljunga**	1854	25,182	¹ / ₂	1,739	6.9	312	743	42.7	—	474	258	5	—
Södra Åsbo och Bjäre domsaga	Olof Persson, arrendator, Killebäckstorp*	1839	27,499	² / ₃	2,384	8.7	79	652	27.3	—	468	121	6	—
Kristianstads stad	Jacob August Lundahl, hofrättsråd	1844	10,014	¹ / ₄	667	6.7	44	337	50.5	—	213	68	—	—
Malmöhus län.														
Oxie härad	Mårten Dahn, landtbrukare, Östra Grefvie*	1849	28,214	¹ / ₈	2,173	7.7	311	680	31.3	—	541	133	2	—
Skytts härad	Nils Andersson, landtbrukare, Pettersborg*	1847	18,055	¹ / ₈	1,467	8.1	39	468	31.9	—	275	186	2	—
Färs domsaga	Nils Nilsson, hemmansegare, Skärhus*	1841	25,644	² / ₂	2,465	9.6	34	474	19.2	—	443	12	—	—
Frosta domsaga	Carl Axel Trolle, vice häradshöfding, godsegare, Fulltofta	1862	24,919	¹ / ₈	2,303	9.2	49	888	38.6	—	378	276	14	—
Rönnebergs och Harjagers härad	Jöns Andersson, landtbrukare, Örstorp*	1838	29,481	¹ / ₂	2,387	8.1	71	965	40.4	—	736	198	12	—
Onsjö härad	Ivar Månsson, landtbrukare, Trå*	1845	16,140	¹ / ₂	1,267	7.9	40	307	24.2	—	191	112	—	—
Luggude domsagas norra valkrets	Christian Olsson, godsegare, Rögle	1859	22,874	⁸ / ₉	1,951	8.5	3	1,255	64.3	—	702	547	—	⁸ / ₉
Luggude domsagas södra valkrets	Lars Gustaf Broomé, folkskolelärare, Bärslöf	1853	29,455	³ / ₈	2,439	8.3	128	1,548	63.5	—	854	689	2	—
Bara härad	Pehr Pehrsson, landtbrukare, Åkarp*	1853	20,307	⁵ / ₈	1,698	8.4	65	100	5.9	31	31	—	—	—
Torna härad	Nils Åkesson, landtbrukare, Södra Sandby*	1836	22,872	¹ / ₈	2,006	8.8	38	327	16.3	—	236	28	13	—
Vemmenhög, Ljunits och Herrestads domsaga	Hans Andersson, landtbrukare, Vesta Nöbbelöf*	1848	36,992	¹ / ₈	2,951	8.0	160	446	15.1	—	400	42	1	—
Malmö stad	Robert Erik Leonard Darin, lektor*	1843	57,836	³ / ₈	4,136	7.2	1,063	1,656	40.0	—	1,642	—	—	—
	Anders Thylander, folkskolelärare*	1846									1,608	—	—	—
	Cornelius Faxé, grosshandlare*	1847									973	—	—	—
	Anders Antonsson, målaremästare	1856									798	707	—	—
Lunds stad	Robert Wilhelm Alexander Magnus Ekiundh, akademiräntmästare*	1850	16,098	² / ₃	1,120	7.0	165	836	74.6	—	449	384	1	—
Helsingborgs stad	Carl Oskar Ferdinand Trapp, direktör	1847	23,611	² / ₃	2,081	8.8	111	1,492	71.7	—	841	639	9	—
Landskrona stad	Hans Fabian Axel Erik Pantzarhielm, f. d. kapten*	1844	13,850	³ / ₈	1,136	8.2	361	540	47.5	—	511	17	4	—
Ystads stad	Tagge Peter Gussing, rådman*	1851	9,504	² / ₃	779	8.2	150	612	78.6	—	349	260	—	—
Trelleborg, Skanörs med Falsterbo samt Simrishamn och Engelholms städer ²⁾	Ernst Hjalmar Sjövall, rektor, Trelleborg*	1844	8,446	² / ₃	1,001	11.9	73	426	42.6	—	305	119	2	—
Hallands län.														
Halmstads och Tönnerjö härad	Johannes Bengtsson, landtbrukare, Bjernalt*	1844	27,567	³ / ₈	1,741	6.3	96	894	51.3	—	711	182	—	—
Höks härad	Adolf Theodor Carlheim-Gyllensköld, kammarjunkare, godsegare, Vallent	1835	19,123	³ / ₈	1,513	7.9	108	608	40.2	—	403	194	9	—
Årstads och Faurås härad	Anders Peter Johansson, landtbrukare, Stensjö*	1852	28,227	² / ₁	2,159	7.6	54	289	13.4	—	231	28	27	—
Himle härad	Anders Olsson, landtbrukare, Tyllered*	1849	13,779	² / ₁	1,130	8.2	33	240	21.2	—	165	74	—	—
Hallands läns norra domsaga	Peter Törnqvist, komminister, Fjärås	1852	27,837	⁹ / ₁	1,973	7.1	230	730	37.0	—	375	222	1	⁹ / ₁
Halmstads stad	Anders Lorents Apelstam, grosshandlare*	1855	14,697	¹ / ₂	826	5.6	233	533	64.5	—	336	184	—	—
Laholms, Falkenbergs, Varbergs och Kungälvastäder	Carl Henrik Björck, provinsialläkare, Falkenberg*	1844	10,549	¹ / ₂	908	8.6	60	422	46.5	—	225	192	2	—

Tab. 4 (forts.). ALLMÄNNA VALEN TILL ANDRA KAMMAREN FÖR RIKSDAGSPERIODEN 1900—1902. 33

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.
Län och valkrets ¹⁾ .	Den valdes namn och embete eller yrke samt boningsort, då valkretsen omfattar mer än en kommun.	Den valdes födelseår.	Folk-mängd d. 31 dec. 1898.	Valdag 1899.	Valberättigade.		Ejst valberättigade, men för ogrundna kommunalutskylder haftande.	I valen deltagande.			Röstetal.		Kasserade valsedlar.	Öfverklagade val.
					Antal.	% af folk-mängden.		Vid omelbara eller elektorsval.	% af valberättigade (kol. 6).	Elektorer (vid medelbara val).	För den valde.	För närmaste man.		
Göteborgs och Bohus län.														
Askims och Säfvedals härad	David Melcher Lyckholm, bryggare, Vilhelmsdal	1856	31,702	$\frac{3}{9}$	1,630	5.1	539	150	9.2	38	22	16	—	—
Vestra och Östra Hisings härad	Carl Gustaf Grundell, kontraktsprost, Säfve*	1843	18,281	$\frac{1}{4}$	938	5.1	318	374	39.9	—	153	87	—	—
Inlands domsaga	Johan Larsson, landbrukare, Presstorp	1853	30,748	$\frac{2}{5}$	1,921	6.2	306	743	38.7	—	382	351	1	—
Orusts och Tjörns domsaga	Carl Julius Ödman, f. d. sjökapt. landbrukare, Stora Grönskult**	1839	31,446	$\frac{2}{8}$	2,068	6.6	115	838	40.5	—	425	365	3	—
Norrvikens domsaga	Hans Holmlin, f. d. rektor, landbrukare, Olseröd*	1844	33,313	$\frac{3}{8}$	2,124	6.4	111	722	34.0	—	351	279	2	—
Lane och Stångenäs härad	Per Fredrik Landelius, extra provinsialläkare, Lysekil	1847	21,374	$\frac{3}{8}$	1,343	6.3	143	617	45.9	—	222	203	1	—
Tunge, Sörbygdens och Sotenäs härad	Octo Emanuel Gädda, landbrukare, Svarteborg	1846	22,784	$\frac{2}{8}$	1,554	6.8	97	822	52.9	—	426	393	1	11)
Göteborgs stad	Erik Wijk, grosshandlare*	1836	123,105	$\frac{8}{8}$	7,443	6.0	3,876	3,826	51.4	—	3,767	—	26	—
	Carl Fredrik Ernst Carlsson, lektor	1854									3,728	—		
	Berndt Wilhelm Hedgren, handlande*	1853									3,401	—		
	Anders Fredrik Liljeholm, folkskolelärare*	1844									3,384	—		
	Karl Gustaf Karlsson, handlande*	1856									2,320	—		
	Frans Oskar Berg, kamrerare	1857									2,066	—		
	Hugo Alexander Segerdahl, auditör, stadsnotarie	1853									2,057	—		
Uddevalla och Strömstads städer	Henrik Hedlund, redaktör**	1851	1,943	1,839	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Jean August Kinnman, sjökapt.	1839	10)	10)	10)	10)	10)	10)	10)	—	10)	10)	10)	—
	Wilhelm Theodor Lundgren, vice konsul, Strömstad*	1837	11,436	$\frac{5}{9}$	755	6.6	83	552	73.1	—	332	218	2	—
Elfsborgs län.														
Marks härad	Hjalmar Hallin, disponent, Svaneholm	1859	36,048	$\frac{4}{9}$	1,399	3.9	277	163	11.7	4)45	28	11	—	—
Vedens och Bollebygds härad	Gustaf Odqvist, godsegare, Påtorp*	1847	15,315	$\frac{2}{9}$	919	6.0	163	66	7.2	22	20	2	—	—
Flundre, Väne och Bjerke domsaga	Carl Axel Carlsson, kamrerare, godsegare, Hede*	1833	30,943	$\frac{1}{8}$	1,711	5.5	111	139	8.1	4)40	32	6	—	—
Kinds härad	Sixten Oskar Nylander, civilingeniör, fabriksdisponent, Axelfors*	1853	28,255	$\frac{2}{8}$	1,794	6.3	121	428	23.9	—	305	80	3	—
Redväga härad	Johan Johanson, landbrukare, Valared*	1850	10,838	$\frac{2}{8}$	816	7.5	13	572	70.1	—	322	248	1	—
Vätile, Ale och Kullings domsaga	Elof Nilsson, landbrukare, Kattleberg*	1844	37,999	$\frac{1}{8}$	2,811	7.4	242	615	21.9	—	307	228	22	—
Ås och Gäsene domsaga	Otto Herman Svensson, landbrukare, Saläng	1857	21,250	$\frac{2}{8}$	1,808	8.5	18	793	43.9	—	497	275	—	—
Nordals, Sundals och Valbo domsaga	Bengt Dahlgren, landbrukare, Assarebyn*	1836	37,906	$\frac{1}{9}$	2,798	7.4	73	688	24.6	—	425	153	6	—
Tösbo och Vedbo domsaga	Johan Magnus Johansson, handlande och hemmansegare, Mellbyn*	1843	32,491	$\frac{2}{8}$	2,224	6.8	217	491	22.1	—	418	72	—	—
Venersborgs och Åmåls städer	Lars Wilhelm Samuel Lothigius, landshöfding, Venersborg* ¹⁾	1836	9,484	$\frac{8}{9}$	654	6.9	55	421	64.4	—	241	177	1	—
Borås stad	Johan Alfred Sandvall, bryggare*	1839	13,772	$\frac{7}{9}$	829	6.0	80	431	52.0	—	230	198	2	—
Marstrands, Kungelfs, Alingsås och Ulricehamnsstäder ²⁾	Daniel Gottlieb Restadius, statsråd, Stockholm*	1843	7,224	$\frac{1}{9}$	608	8.4	55	143	23.5	—	125	10	5	—
Skaraborgs län.														
Åse, Viste, Barne och Laske domsaga	Anders Magnusson, landbrukare, Salstad**	1842	36,449	$\frac{2}{8}$	2,962	8.1	37	1,108	37.4	—	552	368	12	—
Kinneferdings, Kinne och Källands domsaga	Anders Andersson, hemmansegare, Backgården*	1842	32,656	$\frac{2}{7}$	2,054	6.3	53	608	29.6	—	403	87	19	—

34 Tab. 4 (forts.). ALLMÄNNA VALEN TILL ANDRA KAMMAREN FÖR RIKSDAGSPERIODEN 1900—1902.

1. Län och valkrets ¹⁾ .	2. Den valdes namn och embete eller yrke samt boningsort, då valkretsen omfattar mer än en kommun.	3. Den valdes födelseår.	4. Folk- mängd d. 31 dec. 1898.	5. Valldag 1899.	6. Valberätti- gade.		7. % af folk- mängden.	8. Bljst valberättigade, men för ogulda kommu- naltäsktyder hafande.	9. I valen deltagande.			10. Röstetal.		11. Kasserade valsedlar.	12. Öfverklagade val.
					9. Vid omedelbara eller elektorsval.	10. Vid omedelbara eller elektorsval.			11. Elektorer (vid medelbara val).	12. För den valde.	13. För närmaste man.				
Skånings, Vilske och Valle domsaga	David Holmgren, kyrkoherde, Varnhem*	1846	28,361	$\frac{30}{8}$	2,012	7.1	18	1,057	52.5	—	594	453	—	—	
Gudhems och Kåkinda dom- saga	Lars Johan Jansson, hemmansegare, Djursåtra*	1840	29,637	$\frac{21}{5}$	1,820	6.1	49	693	38.1	—	515	65	53	—	
Vartofta och Frökinds domsaga Norra Vadsbo domsaga	Carl Persson, landtbrukare, Stallerbult*	1844	35,543	$\frac{22}{2}$	2,220	6.2	85	440	19.8	—	348	47	31	—	
Södra Vadsbo domsaga	Sten August Karl Nordström, landtbrukare, Höglunda*	1840	26,928	$\frac{31}{2}$	1,802	6.7	323	138	7.7	35	34	1	—	—	
Mariestads, Sköfde och Fal- köpings städer	August Johansson, landtbrukare, Mossebo	1839	31,361	$\frac{20}{8}$	1,920	6.1	115	1,235	64.3	—	777	451	3	—	
Lidköpings, Skara och Hjo städer	Frih. Carl Wilhelm Ericson, generalmajor, armé- fördelningschef, Sköfde**	1840	11,093	$\frac{20}{9}$	878	7.9	70	539	61.4	—	333	191	1	—	
Vermlands län.	Martin Hugo Sandén, kronofogde, Lidköping	1861	11,343	$\frac{4}{9}$	898	7.9	154	551	61.4	—	341	208	1	—	
Ölme, Visnums och Väsehärad	Olof Andersson, hemmansegare, Hasselbol*	1842	22,112	$\frac{26}{8}$	1,360	6.2	51	664	48.8	—	412	250	2	—	
Fernebo härad	Carl Peter Jansson, hemmansegare, Edsbäcken	1858	18,171	$\frac{26}{8}$	734	4.0	86	486	66.2	—	314	169	2	—	
Mellansysslets domsaga	Anders Henrik Göthberg, valsmästare, Munk- fors*	1860	37,210	$\frac{27}{8}$	2,230	6.0	297	1,052	47.2	—	760	292	—	—	
Södersysslets domsaga	Karl Johan Edvard Hultkrantz, godsegare, Björnö*	1844	28,471	$\frac{20}{9}$	1,795	6.3	530	655	36.5	—	382	259	—	—	
Nordmarks domsaga	Johan Elov Biesert, ingenjör, Lennartsfors	1862	22,282	$\frac{27}{8}$	1,887	8.5	304	1,237	65.6	—	640	436	155	—	
Fryksdals domsaga	August Cervin, kronofogde, Sunne	1844	37,069	$\frac{9}{9}$	2,521	6.8	54	729	28.9	—	383	342	3	11)	
Jösse domsaga	Olof Guldbrandsson, hemmansegare, Norra Emterud	1850	32,590	$\frac{2}{9}$	2,181	6.7	192	633	29.0	—	360	237	2	—	
Elfdals och Nyeds domsaga	Gustaf Jansson, hemmansegare, Krakerud*	1839	35,733	$\frac{19}{8}$	1,629	4.6	81	585	35.9	—	495	84	3	—	
Karlstads stad	Gullbrand Elowson, lektor*	1835	11,015	$\frac{15}{9}$	817	7.4	90	351	43.0	—	331	4	1	—	
Kristinehamns, Filipstads och Askersunds städer ³⁾	Anders Fredrik Broström, boktryckare, Kri- stinehamn*	1835	11,765	$\frac{1}{9}$	1,097	9.3	181	609	55.5	—	314	293	1	—	
Örebro län.															
Edsbergs, Grimstens och Har- demo härad	Edvard Laurentius Maximus Hedin, godsegare, Torp*	1856	24,103	$\frac{31}{8}$	1,341	5.6	9	756	56.4	—	448	303	4	—	
Kumla och Sundbo härad	Gustaf Olofsson, landtbrukare, Åvik	1849	29,087	$\frac{12}{9}$	1,841	6.3	4	1,299	70.6	—	672	622	5	12)	
Glanshammars och Örebro härad	Anders Petter Gustafsson, landtbrukare, Sjö- gesta*	1852	21,454	$\frac{2}{9}$	1,299	6.1	15	145	11.2	—	141	1	—	—	
Askers och Sköllersta härad	Folke Andersson, hemmansegare, Helgesta*	1829	22,250	$\frac{2}{9}$	1,191	5.4	16	176	14.8	—	159	7	1	—	
Lindes domsaga	Lara Eriksson, hemmansegare, Bäck*	1855	34,249	$\frac{9}{9}$	2,038	6.0	103	1,245	61.1	—	728	514	1	—	
Nora domsaga	Johan Johansson, f. d. bergbruksidkare, Nora- skog*	1840	36,973	$\frac{10}{9}$	2,053	5.6	200	1,016	49.5	—	551	458	6	—	
Örebro stad	Johan Gottlieb Spangenberg, läroverksadjunkt	1847	19,938	$\frac{14}{9}$	1,460	7.3	207	972	66.6	—	360	326	2	—	
Vestmanlands län.															
Vestmanlands södra domsaga	Anders Gustaf Olsson, landtbrukare, Frösvi*	1840	29,958	$\frac{10}{9}$	1,709	5.7	70	825	48.3	—	507	308	5	—	
Vestmanlands västra domsaga	Lorentz Ludvig Lorichs, godsegare, Bernsham- mar	1867	27,800	$\frac{12}{9}$	1,522	5.5	70	863	56.7	—	490	368	2	—	
Vestmanlands norra domsaga	Gustaf Lindgren, hemmansegare, Islingby	1851	27,892	$\frac{17}{9}$	1,604	5.8	110	1,049	65.4	—	602	441	4	—	
Vestmanlands östra domsaga	Adolf Johan Ericson, godsegare, Ransta*	1849	33,704	$\frac{27}{8}$	2,195	6.5	51	1,196	54.5	—	703	488	3	—	
Vesterås stad	Johan Arvid Kempe, lektor	1854	10,391	$\frac{27}{9}$	663	6.4	84	477	71.9	—	242	233	2	13)	
Köpings, Nora, Lindesbergs och Enköpings städer ³⁾	Carl Johan Hammarström, hofslagare, Köping*	1842	11,955	$\frac{12}{9}$	1,169	9.8	61	818	70.0	—	474	343	—	—	
Arboga och Sala städer	Jakob Persson, rektor, Arboga*	1839	11,520	$\frac{19}{9}$	911	7.9	75	645	70.8	—	476	166	3	—	

Tab. 4 (forts.). ALLMÄNNA VALEN TILL ANDRA KAMMAREN FÖR RIKSDAGSPERIODEN 1900—1902. 35

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.
Län och valkrets ¹⁾ .	Den valdes namn och embete eller yrke samt boningsort, då valkretsen omfattar mer än en kommun.	Den valdes födelseår.	Folkmängd. d. 31 dec. 1898.	Valdag 1899.	Valberättigade.		Eljest valberättigade, men för ogrundna kommunalutskylder hafande.	I valen deltagande.			Röstetal.		Kasserade valsedlar.	Överklagade val.
					Antal.	% af folk-mängden.		Vid omdebiterade eller elektorsval.	% af valberättigade (kol. 6).	Elektorer (vid medelbara val).	För den valde.	För närmaste man.		
Kopparbergs län.														
Leksands tingslag	Daniel Persson, hemmansegare, Tällberg*	1850	19,156	$\frac{1}{5}$	2,300	12.0	10	804	35.0	—	712	84	2	—
Gagnefs och Rättviks tingslag	Ollas Anders Ericsson, hemmansegare, Ofvamyra*	1858	22,411	$\frac{1}{5}$	1,942	8.7	2	491	25.3	—	409	59	4	—
Ofvan-Siljans domsaga	Erik Norman, hemmansegare, Östnor*	1842	28,687	$\frac{4}{5}$	3,155	11.0	37	895	28.4	—	465	175	4	—
Hedemora domsaga	Johan Wahlgren, hemmansegare, Stora Dicka	1854	35,312	$\frac{2}{5}$	2,860	8.1	59	1,378	48.2	—	727	492	—	11)
Falu domsagas södra tingslag	Anders Hansson, hemmansegare, Solberga*	1839	21,692	$\frac{1}{5}$	2,131	9.8	122	672	31.5	—	474	111	2	—
Falu domsagas norra tingslag	Samuel Söderberg, hemmansegare, Hobbörn*	1859	20,189	$\frac{1}{5}$	1,568	7.8	23	755	48.2	—	448	293	4	—
Grangårde, Norrbärke och Söderbärke tingslag	Jan Petter Jansson, bergsman, Saxhyttan*	1854	27,323	$\frac{2}{5}$	1,510	5.5	84	679	45.0	—	335	168	4	—
Malung och Nås tingslag	Stormats Mathias Olsson, handelsföreståndare, Sörnäs*	1839	26,812	$\frac{1}{5}$	2,245	8.4	34	445	19.8	—	196	106	—	—
Falu, Hedemora och Sätters städer	Gustaf Nils Theodor af Callerholm, häradshöfding, Hedemora	1852	11,553	$\frac{1}{5}$	966	8.4	165	540	55.9	—	385	155	—	—
Gefleborgs län.														
Gestriklands östra tingslag	Anders Olsson, hemmansegare, Mårdäng*	1851	33,118	$\frac{2}{5}$	2,368	7.2	375	942	39.8	—	784	149	7	—
Gestriklands västra tingslag	Anders Göransson, hemmansegare, Åsen*	1845	29,192	$\frac{2}{5}$	2,097	7.2	182	1,039	49.5	—	544	490	4	—
Enångers och Forsa tingslag	Per Olsson, hemmansegare, Åsak*	1864	18,483	$\frac{2}{5}$	1,546	8.4	70	603	39.0	—	459	142	2	—
Bergsjö och Delsbo tingslag	Halvar Eriksson, hemmansegare, Elgered*	1855	24,482	$\frac{2}{5}$	2,085	8.5	69	809	38.8	—	452	345	9	—
Vestra Helsinglands domsaga	Johan Ericsson, hemmansegare, Vallsta*	1852	31,498	$\frac{14}{5}$	1,912	6.1	13	1,522	79.6	—	843	674	4	14)
Södra Helsinglands västra tingslag	Jonas Johnsson, handlande, Torsberg*	1837	28,431	$\frac{2}{5}$	1,834	6.5	63	658	35.9	—	398	252	3	—
Södra Helsinglands östra tingslag	Nils Hansson, hemmansegare, Berga*	1835	22,270	$\frac{2}{5}$	1,713	7.7	47	1,268	74.0	—	777	485	1	—
Gefle stad	Olof August Brodin, skeppsbyggmästare*	1840	27,363	$\frac{2}{5}$	2,471	9.0	418	1,606	65.0	—	745	—	—	—
	Paul Petter Waldenström, lektor*	1838									701	618		
Söderhamns stad	Julius Ebbe Centervall, rektor*	1844	10,914	$\frac{1}{5}$	819	7.5	285	615	75.1	—	366	216	1	—
Vesternorrlands län.														
Medelpads västra domsaga	Johan Erik Nordin, folkskolelärare, Sättna*	1843	31,323	$\frac{2}{5}$	2,288	7.3	84	805	35.2	—	514	155	4	—
Sköns tingslag	Svante Herman Kvarnzelius, bleckslagerimästare, Signelund	1864	23,477	$\frac{2}{5}$	1,416	6.0	319	1,032	72.9	—	609	404	—	—
Njurunda, Indals och Ljustorps tingslag	Erik Gustaf Åkerlind, predikant, Rigsta	1864	22,260	$\frac{2}{5}$	1,560	7.0	277	965	61.9	—	498	398	5	13)
Ångermanlands södra domsaga	Johan Nydal, skolföreståndare, Gudmundrå*	1846	28,610	$\frac{2}{5}$	2,199	7.7	565	742	33.7	—	588	115	9	—
Ångermanlands mellersta domsaga	Andreas Wilhelm Styrländer, polisuppsyningsman, Sollefteå*	1854	23,984	$\frac{2}{5}$	1,333	5.6	120	737	55.3	—	417	280	1	—
Ångermanlands västradomsaga	Carl Oswald Emthén, hemmansegare, Höfven*	1853	22,527	$\frac{2}{5}$	1,159	5.1	57	548	47.3	—	395	144	2	—
Nordingrå och Nätra tingslag	Carl Bergström, hemmansegare, Skidsta*	1843	24,318	$\frac{4}{5}$	1,928	7.9	38	488	25.3	—	398	32	3	—
Sjulevads och Arnäs tingslag	Carl Jonas Öberg, hemmansegare, Domsjö*	1859	25,871	$\frac{2}{5}$	1,802	7.0	216	522	29.0	—	334	158	1	—
Hernösands och Örnsköldsviks städer	Henrik Gustaf Paulus Öhgren, vice konsul, handlande, Örnsköldsvik*	1853	10,251	$\frac{2}{5}$	945	9.2	140	545	57.7	—	309	234	1	—
Sundsvalls stad	Magnus Arhusiander, grosshandlare* I	1829	14,428	$\frac{1}{5}$	853	5.9	705	198	23.2	—	134	56	2	—
Jemtlands län.														
Jemtlands norra domsaga	Johan Nordin, folkskolelärare, Hammerdal*	1837	28,453	$\frac{2}{5}$	1,862	6.5	25	904	48.5	—	405	253	2	15)
Jemtlands västra domsaga	Johan Olofsson, hemmansegare, Digernäs	1860	25,984	$\frac{2}{5}$	1,896	7.3	99	994	52.4	—	521	360	2	—
Jemtlands östra domsaga	Jöns Bromée, landtbrukare, Billsta*	1841	29,787	$\frac{2}{5}$	1,796	6.0	161	526	29.3	—	327	99	—	—
Herjedalens domsaga	Per Norberg, hemmansegare, Funäs dalen*	1838	18,489	$\frac{2}{5}$	1,098	5.9	103	383	34.9	—	226	122	7	—
Östersunds och Hudiksvalls städer ²⁾	Sven Johan Kardell, lektor, Östersund*	1842	11,634	$\frac{2}{5}$	927	8.0	179	575	62.0	—	339	147	1	—

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.
Län och valkrets ¹⁾ .	Den valdes namn och embete eller yrke samt boningsort, då valkretsen omfattar mer än en kommun.	Den valdes födelseår.	Folkmängd d. 31 dec. 1898.	Valdag 1899.	Valberättigade.		Eljest valberättigade men för ogrunda kommunskydder behållande.	I valen deltagande.			Röstetal.		Kasserade valsedlar.	Öfverlagade val.
					Antal.	% af folkmängden.		Vid omedelbara eller elektorsval.	% af valberättigade (kol. 6).	Elektorer (vid medelbara val).	För den valde.	För närmaste man.		
Vesterbottens län.														
Nordmalings och Bjurholms samt Degerfors tingslag	Adolf Wiklund, hemmansegare, Brattfors*	1859	21,006	¹⁰ / ₉	1,588	7.6	242	265	16.7	—	211	46	1	—
Umeå tingslag	Johan Nilsson, hemmansegare, Skrävelsjö*	1846	24,308	¹⁰ / ₉	2,198	9.0	191	499	22.7	—	317	77	—	¹³⁾
Vesterbottens vestra domsaga	Lars Dahlstedt, kyrkoherde, Vilhelmina*	1855	29,329	²⁰ / ₉	1,790	6.1	299	392	21.9	—	252	42	2	—
Vesterbottens norra domsaga	Johan Anton Lundström, hemmansegare, Norsjö*	1854	38,723	¹⁵⁾ / ₉	3,410	8.8	37	1,878	55.1	—	1,050	771	22	¹⁵⁾
Vesterbottens mellersta domsaga	Nils Boström, hemmansegare, Bodbyn*	1844	21,906	³ / ₉	2,286	10.4	67	229	10.0	—	170	45	4	—
Umeå, Skellefteå och Piteå städer ²⁾	Jesper Ingevald Crusebjörn, statsråd, Stockholm* ¹	1843	7,509	¹⁵ / ₉	791	10.5	100	421	53.2	—	242	89	—	—
Norrbottnens län.														
Piteå domsaga	Pehr Svensson, hemmansegare, Bondön	1856	29,369	³ / ₉	1,984	6.8	113	345	17.4	—	166	134	—	—
Luleå domsaga	Nils Wallmark, hemmansegare, Smedsbyn*	1835	26,914	¹⁰ / ₉	1,648	6.1	465	570	34.6	—	361	164	2	—
Kalix domsaga	Olof Harald Ström, vice konsul, handlande, Neder-Kalix*	1836	34,855	³ / ₉	2,169	6.2	819	722	33.3	—	322	200	4	—
Torneå domsaga	Georg Adolf Edvin Kronlund, häradshöfding, Haparanda*	1860	21,924	¹⁸ / ₉	1,105	5.0	332	71	6.4	⁴⁾ 16	16	—	—	—
Luleå och Haparanda städer	Karl Sigfrid Husberg, landshöfding, Luleå* ¹	1854	9,839	²⁸ / ₉	1,066	10.8	60	72	6.8	—	72	—	—	—
Hela riket: 196 valkretsar	230 riksdagsmän	—	5,062,918	—	339,876	6.7	61,233	136,982	40.3	⁴⁾ 504	—	—	1,035	13
Deraf:														
vid omedelbara val 181	215	—	4,682,230	—	318,480	6.8	58,828	134,405	42.2	—	—	—	1,035	13
vid medelbara val 15	15	—	380,688	—	21,396	5.6	2,405	2,577	12.0	⁴⁾ 504	—	—	—	—
Landsbygden: 150	150	—	4,004,521	—	263,839	6.6	19,865	93,755	35.5	⁴⁾ 504	—	—	900	11
Deraf:														
vid omedelbara val 135	135	—	3,623,833	—	242,443	6.7	17,460	91,178	37.6	—	—	—	900	11
vid medelbara val 15	15	—	380,688	—	21,396	5.6	2,405	2,577	12.0	⁴⁾ 504	—	—	—	—
Städerna:														
(omedelbara val) 46	80	—	1,058,397	—	76,037	7.2	41,368	43,227	56.8	—	—	—	135	2

Anmärkningar.

¹⁾ Angående dels vissa domsagors indelning i valkretsar för riksdagsmannaval, dels och det antal riksdagsmän i Andra kammaren, som vissa städer ega utse, samt öfriga städernas indelning i valkretsar för nämnda val äro föreskrifter meddelade i Kungl. kungörelsen den 22 maj 1896 (Sv. Förf.-saml. n:r 22 s. 5.).

²⁾ Jemlikt Kungl. Maj:ts nådiga skrifvelse till Öfverståthållarembetet den 8 november 1889 (Bih. till Sv. Förf.-saml. n:r 79 s. 5.) i fråga om valordning för Stockholms stad m. m. är staden för val af ledamöter i Riksdagens Andra kammar delad i fem valkretsar på följande sätt: 1) Storkyrkoförsamlingen och Katarina församling; 2) Klara samt Jakobs och Johannes församlingar; 3) Adolf Fredriks och östra delen af Kungsholms församling; 4) Hedvig Eleonora församling samt 5) Maria Magdalena och vestra delen af Kungsholms församling. — Uppgifterna i kol. 4 för de särskilda valkretsarna afse mantalskrifvnen folkmängd, hvaremot i summan för hela staden den kyrkoskrifvna folkmängden blifvit likasom för rikets öfriga valkretsar här upptagen.

³⁾ Enär vissa stadsvalkretsar utgöras af städer tillhörande mer än ett län, äro städerna Grenna, Eksjö, Simrishamn, Engelholm, Marstrand, Kungälf, Askersund, Nora, Lindesberg, Enköping, Hudiksvall och Piteå här upptagna under annat län än det de rätteligen tillhöra. I följd deraf äro ej i tabellen några länsummor utförda.

⁴⁾ Antalet valde elektorer uppgick för samtliga valkretsar med medelbart valsätt till 519, och voro de sålunda 15 flere än de i valen deltagande elektorerna, nämligen 8 för Torneå domsaga, 2 för hvardera af Mellersta Roslags och Södra Roslags domsagor samt 1 för hvardera af Uppsala läns södra domsaga, Marks härad samt Flundre, Väne och Bjerke domsaga. Närmare redogörelse meddelas i textafdelningen.

⁵⁾ Afled den 20 februari 1900. För fyllnadsvalet skall redogörelse meddelas i Valstatistiken för åren 1900—1902.

⁶⁾ Valet egde rum den 13 december 1899, sedan ett den 13 september s. å förrättadt val, i hvilket af 679 valberättigade 537 (79.1 %) deltog och hvarvid nuvarande representanten utsågs med 185 röster, närmaste man erhöll 184 röster och 3 valsedlar kasserades, blifvit efter anförda bevärf upphäfd af Kungl. Maj:ts Befallningshafvande, hvars utslag vunnit laga kraft.

⁷⁾ Afled den 19 januari 1900. För fyllnadsvalet skall redogörelse meddelas i Valstatistiken för åren 1900—1902.

⁸⁾ Valet egde rum den 28 december 1899, sedan ett den 2 september s. å förrättadt val, i hvilket af 1,896 valberättigade 1,104 (58.2 %) deltog och hvarvid till riksdagsman utsågs f. d. landtbrukaren Anders Olsson i Väsby med 601 röster, närmaste man erhöll 487 röster och 6 valsedlar kasserades, blifvit efter

anförda besvär upphäfdt af så väl Kungl. Maj:ts Befallningshafvande som Kungl. Maj:t.

⁹⁾ Valet egde rum den 7 november 1899, sedan ett den 15 augusti s. å. förrättadt val, i hvilket af 1,739 valberättigade 453 (26.0 %) deltog och hvarvid nuvarande representanten utsågs med 147 röster, närmaste man erhöi 143 röster och 1 valsedel kasserades, blifvit efter anförda besvär upphäfdt af Kungl. Maj:ts Befallningshafvande, hvars utslag vunnit laga kraft.

¹⁰⁾ Bland de vid valet den 8 september 1899 utsedde representanterna för Göteborgs stad ingick med 3,758 röster äfven grosshandlaren Olof Melin, hvilken sedermera afsade sig uppdraget såsom vald till ledamot af Första kammaren. I hans ställe valdes den 19 januari 1900 sjökaptenen J. A. Kinnman, då antalet valberättigade utgjorde 10,714 (8.7 %) förutom eljest röstberättigade, men för oguldna kommunalutskylder häftande 2,541, i valet deltagande 2,113 (19.7 %). röstetalet för den valde 1,386 och för närmaste man 682, hvarjemte 2 valsedlar kasserades.

¹¹⁾ Valet öfverklagades, men fastställdes af Kungl. Maj:ts Befallningshafvande, hvars utslag vann laga kraft.

¹²⁾ Valet egde rum den 15 december 1899 (antalet deltagande rätteligen 1,296, enär 3 s. k. dubbelsedlar medräknats), sedan ett den 31 augusti s. å.

förrättadt val, i hvilket af 1,789 valberättigade 1,090 (60.9 %) deltog och hvarvid nuvarande representanten utsågs med 543 röster, närmaste man erhöi 530 röster och 3 valsedlar kasserades, blifvit efter anförda besvär upphäfdt af så väl Kungl. Maj:ts Befallningshafvande som Kungl. Maj:t.

¹³⁾ Valet öfverklagades, men fastställdes af så väl Kungl. Maj:ts Befallningshafvande som Kungl. Maj:t.

¹⁴⁾ Valet egde rum den 17 december 1899, sedan ett den 20 augusti s. å. förrättadt val, i hvilket af 1,915 valberättigade 1,139 (59.5 %) deltog och hvarvid nuvarande representanten utsågs med 567 röster, närmaste man erhöi 563 röster och 9 valsedlar kasserades, blifvit efter anförda besvär upphäfdt af så väl Kungl. Maj:ts Befallningshafvande som Kungl. Maj:t.

¹⁵⁾ Valet egde rum den 5 januari 1900, sedan ett den 10 september 1899 förrättadt val, i hvilket af 3,327 valberättigade 1,409 (42.4 %) deltog och hvarvid nuvarande representanten utsågs med 696 röster, närmaste man erhöi 644 röster och 11 valsedlar kasserades, blifvit efter anförda besvär upphäfdt af så väl Kungl. Maj:ts Befallningshafvande som Kungl. Maj:t.

